

รายงานวิจัย

โครงการ

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
สำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)
อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

Development of English for Communication Training Curriculum
for Vendors Selling Products under the One Tambon One
Product Scheme in Muang District, Phetchaburi Province

ปิ่นปิ่นทร์ ลีลาอัมพรสิน

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากเงินงบประมาณแผ่นดิน
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

2560

รายงานวิจัย

โครงการ

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
สำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)
อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

Development of English for Communication Training Curriculum
for Vendors Selling Products under the One Tambon One
Product Scheme in Muang District, Phetchaburi Province

ปิ่นปิ่นทร์ ลีลาอัมพรสิน

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากเงินงบประมาณแผ่นดิน
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

2560

ชื่อวิจัย	การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
ผู้วิจัย	นางสาวปิ่นปิ่นท์ สีสอัมพรสิน
สาขาวิชา	ภาษาอังกฤษธุรกิจ
ปี พ.ศ.	2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 2) เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ก่อนและหลังฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 50 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง ผู้วิจัยเก็บข้อมูลในช่วงเดือนตุลาคม ปีพ.ศ. 2559 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์ 2) หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 3) แบบประเมินหลักสูตรฝึกอบรม 4) แบบทดสอบก่อนและหลังเข้ารับการฝึกอบรม การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และ 5) แบบสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. เนื้อหาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เหมาะสมสำหรับนำมาใช้กับกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ได้แก่ 1) การกล่าวทักทาย 2) การให้ข้อมูลส่วนตัว 3) การบอกตัวเลข จำนวนเงิน 4) การซื้อขาย 5) การติดต่อทางโทรศัพท์ 6) การบอกเวลา 7) การบอกวันที่ 8) การบอกตำแหน่ง สถานที่ 9) การบอกทิศทาง และ 10) การอธิบายลักษณะสินค้า ตามลำดับ
2. ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.27)
3. ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) สูงขึ้นกว่าก่อนเข้ารับการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. กลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากต่อหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมีค่าเฉลี่ย คือ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. =0.52)

คำสำคัญ: การพัฒนา, หลักสูตรฝึกอบรม, ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

Research Title: Development of English for Communication Training Curriculum for Vendors Selling Products under the One Tambon One Product Scheme in Muang District, Phetchaburi Province

Researcher: Pinpinat Leela-ampornsin

Major: Business English

Year: 2017

Abstract

This study aimed to 1) develop an English for Communication training curriculum for OTOP (One Tambon One Product) vendors in Muang District, Phetchaburi, 2) compare the English communication skills of these OTOP vendors before and after having undergone the training session using the English for Communication Training Curriculum, and 3) determine whether the OTOP vendors were satisfied with the English for Communication Training Curriculum. The samples used in the study were 50 vendors, randomly drawn from those who were selling the OTOP products in Muang District, Phetchaburi Province in October, 2016. The instruments in this research were 1) Interview form, 2) an English for Communication Training Curriculum, 3) a Training Curriculum evaluation form, 4) an English for communication skills test, and 5) a questionnaire about the vendors' satisfaction with the English for Communication Training Curriculum. Data was analyzed using percentage, mean and standard deviation, and t-test.

The findings revealed that

1. the following topics were found suitable for the draining of the OTOP vendors: 1) greeting 2) giving personal information 3) telling number 4) shopping 5) telephoning 6) telling time 7) telling date 8) asking for location 9) asking for direction, and 10) describing products, respectively.

2. the English for Communication Training Curriculum was perceived to be appropriate at a good level ($\bar{X} = 4.14$, S.D. =0.27).

3. the English communication skills of the OTOP vendors after the training session were significantly higher than that before the training session at a .01 level.

4. overall the OTOP vendors were very highly satisfied with the English for Communication Training Curriculum ($\bar{X} = 4.14$, S.D. =0.52).

Keywords: Development, Training Curriculum, English for Communication

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยการสนับสนุนและช่วยเหลือของบุคคลหลายฝ่าย คือ 1) เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ทุกท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และช่วยเหลือระหว่างการทำเนิการวิจัย 2) ขอขอบพระคุณกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีทุกท่าน ที่ได้กรุณาสละเวลาและเล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ 3) ขอขอบพระคุณผู้ช่วยผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร. สุมิตรา ด่านพาณิชย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร. ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สิริเพ็ญ เอมละออง ผู้เชี่ยวชาญ ที่ได้ให้คำแนะนำ เสนอแนะ และปรับแก้ข้อบกพร่องในงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) เป็นอย่างสูง ที่เล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการ (SMEs) และสนับสนุนงบประมาณในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ปิ่นปิ่นท์ สีสลัมพรสิน
พฤศจิกายน 2560

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	
	ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
	คำถามการวิจัย	3
	สมมติฐานการวิจัย	3
	ขอบเขตการวิจัย	4
	กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	ทฤษฎีแนวคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร	7
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอบรมและหลักสูตรฝึกอบรม	19
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาษาและการสื่อสาร	26
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนทักษะการฟังและพูดภาษาอังกฤษ	30
	แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ	35
	ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดเพชรบุรี	42
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
3	วิธีการดำเนินการวิจัย	
	การดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล	50
	ประชากรที่ศึกษา	54
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	54
	การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	54
	การวิเคราะห์ข้อมูล	57
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	57
4	การวิเคราะห์ข้อมูล	
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	59
	ผลการวิเคราะห์เนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับหลักสูตร	60
	ผลการวิเคราะห์การประเมินคุณภาพหลักสูตร	61

สารบัญ

บทที่		หน้า
	ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบคะแนนการใช้ภาษาอังกฤษ	63
	ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจ	65
	ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจรายด้าน	66
5	สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ	
	สรุปผลการวิจัย	71
	อภิปรายผลการวิจัย	72
	ข้อเสนอแนะงานวิจัย	74
	บรรณานุกรม	
	บรรณานุกรมภาษาไทย	76
	บรรณานุกรมภาษาอังกฤษ	80
	ภาคผนวก	
	ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ	84
	ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	86
	ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์เนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาหลักสูตรฝึก อบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	90
	ภาคผนวก ง แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรม การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	93
	ภาคผนวก จ แบบประเมินคุณภาพของหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	96
	ภาคผนวก ฉ หลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	101

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ จำแนกตามเพศ	59
ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ จำแนกตามอายุ	59
ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ จำแนกตามประเภทของสินค้า OTOP ที่จำหน่าย	60
ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์เนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับนำมาใช้ในหลักสูตรฝึกอบรม การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	60
ตารางที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์การประเมินคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสาร	61
ตารางที่ 6 แสดงผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลคะแนนก่อนและหลังการฝึกอบรมการ ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเป็นรายบุคคล	63
ตารางที่ 7 แสดงผลการวิเคราะห์คะแนนรวมจากการทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรมการ การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	65
ตารางที่ 8 แสดงผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ OTOP ต่อหลักสูตรฝึกอบรม	65
ตารางที่ 9 แสดงผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ OTOP ต่อหลักสูตรฝึกอบรม (รายด้าน)	66

สารบัญภาพ

หน้า

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

5

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ประเทศไทยในยุคโลกาภิวัตน์ได้พัฒนาไปจนถึงขีดสูงสุดจนเกือบทุกด้าน ทั้งด้านการศึกษา การแพทย์ เศรษฐกิจ อุตสาหกรรม ความสัมพันธ์กับต่างประเทศ และเทคโนโลยีจากต่างประเทศที่นำเข้ามาใช้ในการพัฒนาประเทศ เป็นที่น่ายินดีของประชาชนคนไทยโดยทั่วไป ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เราสามารถก้าวไปทันโลกได้เช่นนี้คือ ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของคนไทยในการติดต่อสื่อสาร แรندอล์ฟ (Randolph, 1985 อ้างถึงใน สุภัทรา อักษรานุเคราะห์, 2539) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร คือ ไม่มีภาษาใดที่จะใช้ในแวดวงการศึกษาหรือใช้เป็นภาษาต่างประเทศได้มากกว่าภาษาอังกฤษ ทั้งนี้เนื่องจากภาษาอังกฤษไม่ได้เป็นภาษาที่ใช้สื่อสารเฉพาะเจ้าของภาษา เช่น อังกฤษ อเมริกา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ หรือแคนาดา เท่านั้น แต่ยังใช้ติดต่อระหว่างชนชาติที่ใช้ภาษาต่างกันด้วย การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสื่อสารกับชาวต่างชาติในยุคปัจจุบันจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่ง หลากหลายอาชีพมีการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของตนเอง เพื่อความมั่นคงต่ออาชีพในอนาคต เนื่องจากเป็นที่ทราบกันดีว่าประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Community) ซึ่งกฎบัตรอาเซียนมาตราที่ 34 ระบุว่าภาษาทำงานของอาเซียน คือภาษาอังกฤษ ซึ่งส่งผลต่อผู้ประกอบการหลากหลาย ที่จำเป็นต้องพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของตน เพื่อเป็นการเพิ่มพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันในอนาคต (สถาบันภาษาอังกฤษ อิงลิชเอ็กซ์เพรส, 2555)

อาชีพกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) จัดเป็นกลุ่มอาชีพที่จำเป็นต้องเร่งพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อการแข่งขันทางธุรกิจ ซึ่งรัฐบาลไทยปัจจุบันได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของกลุ่มผู้ประกอบการเหล่านี้ จึงมีการกำหนดนโยบายระยะยาว ให้มีการเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ให้เข้มแข็ง เพื่อสามารถแข่งขันกับนานาชาติได้อย่างทัดเทียม และมีประสิทธิภาพ ซึ่งการพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษจัดเป็นศักยภาพอย่างหนึ่งที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเพราะเป็นรากฐานในการพัฒนาอาชีพของคนในชาติให้เติบโตยิ่งขึ้น (นโยบายรัฐบาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558)

จากนโยบายของรัฐบาล ทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญในการจัดหลักสูตรการฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้กับกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพและความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ซึ่งผู้ประกอบการกลุ่มนี้จัดเป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มว่า ในอนาคตจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารเพื่อการค้าขายกับชาวต่างชาติมากขึ้น เนื่องจากสินค้าจากโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ได้รับความสนใจอย่างแพร่หลาย ซึ่งไม่ใช่แค่เพียงตลาดภายในประเทศเท่านั้น ขณะนี้ตลาดต่างประเทศก็ให้ความ

สนใจในสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ของประเทศไทยไม่แพ้กัน ทั้งนี้เนื่องจากความมีเอกลักษณ์ของสินค้า ความสวยงาม และความแปลกใหม่ จึงสามารถดึงดูดความสนใจจากตลาดต่างประเทศได้ในเวลาอันรวดเร็ว สมาพันธ์ความร่วมมือและพัฒนาเศรษฐกิจการค้าเอเชียอาคเนย์ เอเชียใต้ มณฑลยูนนาน (2556) ได้รายงานผลการเปิดตัวสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ของประเทศไทยซึ่งไปเปิดตัวขายที่ประเทศจีน ณ นครคุนหมิง มณฑลยูนนาน ว่าได้รับกระแสการตอบรับดีมาก สินค้าในงานเทศกาลไทย ณ นครคุนหมิงครั้งนี้ ทำให้ผู้ประกอบการไทยมีความมั่นใจมากขึ้นที่จะผลิตและจำหน่ายออกสู่ตลาดต่างประเทศ โดยสถานกงสุลใหญ่ฯ จะร่วมกับสภาหอการค้าฯ ศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคเพื่อระบุสินค้า (OTOP) ของไทยที่มีศักยภาพในตลาดมณฑลยูนนาน อีกทั้งกรมการพัฒนาชุมชนจะเร่งเสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ต่อไป

อย่างไรก็ตามปัญหาที่พบคือ กลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 80 นั้น ยังไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารกับชาวต่างชาติได้อย่างเข้าใจ ซึ่งเป็นการเสียโอกาสทางการค้า เช่น การอธิบายแนะนำสินค้าของตนหรือให้ข้อมูลต่างๆในเบื้องต้น ซึ่งผลิตภัณฑ์บางชิ้นมีความจำเป็นต้องให้ข้อมูลกับลูกค้าเมื่อลูกค้าไม่ทราบถึงข้อมูลก็จะเพิกเฉยไม่สนใจ เนื่องจากผู้จำหน่ายไม่สามารถอธิบายวิธีการใช้ หรือประโยชน์ได้ในเบื้องต้น เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานกล่าวว่า เคยมีการสอบถามจากตัวแทนผู้ประกอบการขายสินค้าในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ว่าต้องการพัฒนาความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารหรือไม่ ตัวแทนผู้ประกอบการหลายคนตอบรับว่ามีความสนใจในการเข้ารับการพัฒนาตนเองเป็นอย่างมาก

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยเนื้อหาของหลักสูตรมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเบื้องต้น โดยเป็นเนื้อหาที่ไม่ยากจนเกินไป สามารถต่อยอดกับความสามารถเดิมในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีอยู่ของกลุ่มผู้ประกอบการฯ และคาดว่าจะสามารถพัฒนาให้สูงขึ้นได้ ผู้วิจัยมีการสำรวจเนื้อหาที่จำเป็นสำหรับกลุ่มผู้เข้ารับการอบรมก่อนการพัฒนาหลักสูตรที่นำไปใช้จริง โดยหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ผู้วิจัยประสงค์จะพัฒนานี้ จะเน้นการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในทักษะด้านการฟังและการพูดเป็นหลัก สืบเนื่องจากผู้วิจัยได้สอบถามถึงบริบทการนำไปใช้จริงของผู้ประกอบการฯ ทำให้ทราบว่า ทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษจัดว่าเป็นทักษะที่ใช้มากที่สุด (ดวงเดือน แสงชัย, 2533) ได้กล่าวว่า ทักษะการพูดเป็นทักษะที่สอดคล้องและควบคู่ไปกับทักษะการฟังอยู่เสมอ เมื่อมีการพูดเกิดขึ้น ย่อมจะทำให้เกิดทักษะการฟังด้วย ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า การสอนพูดจะแทรกปนไปกับการสอนฟัง เป็นทักษะที่จะฝึกควบคู่กันไปกับการฟังเสมอ การพูดเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสื่อสารยิ่งกว่าการอ่านและการเขียน ซึ่งท้ายที่สุดนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างสูงว่า การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีจะสามารถเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษให้แก่ผู้ประกอบการขายเหล่านี้ ซึ่งจะนำมาซึ่งประโยชน์ให้กับชุมชน สร้างรายได้ และเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีก่อนและหลังฝึกอบรมโดยหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีที่มีต่อการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

คำถามการวิจัย

1. ผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่สูงขึ้นหรือไม่
2. ผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากหลังเข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารหรือไม่

สมมติฐาน

1. กลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่สูงขึ้น
2. ผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากหลังเข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ขอบเขตของโครงการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา

หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น แบ่งออกเป็น 10 หัวข้อหลักๆ ดังนี้ 1. การกล่าวทักทาย 2. การบอกข้อมูลส่วนตัว 3. การซื้อขาย 4. การบอกตัวเลข จำนวนเงิน 5. การบอกวันที่ 6. การบอกเวลา 7. การติดต่อทางโทรศัพท์ 8. การบอกตำแหน่ง สถานที่ 9. การบอกทิศทาง 10. การอธิบายลักษณะสินค้า ซึ่งในทุกหัวข้อเน้นการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารฟัง-พูด ให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้ในสถานการณ์จริง

2. ด้านประชากร

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 90 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 50 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยคัดเลือกจากรายชื่อ 50 คนแรกที่มาลงทะเบียนขอเข้ารับการฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จากนั้น ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจำนวน 50 คน ออกเป็น 3 กลุ่ม (3 ห้องเรียน) โดยใช้วิธีการจับฉลากเพื่อแบ่งกลุ่มออกเป็น 3 ห้องเรียน ซึ่งได้ห้องเรียนละ 16 คน จำนวน 1 ห้องเรียน และห้องเรียนละ 17 คน จำนวน 2 ห้องเรียน ทั้งนี้เพื่อต้องการให้การฝึกอบรมมีประสิทธิภาพสูงสุด ผู้เข้ารับการอบรมสามารถสื่อสารหรือสอบถามวิทยากรได้ใกล้ชิด

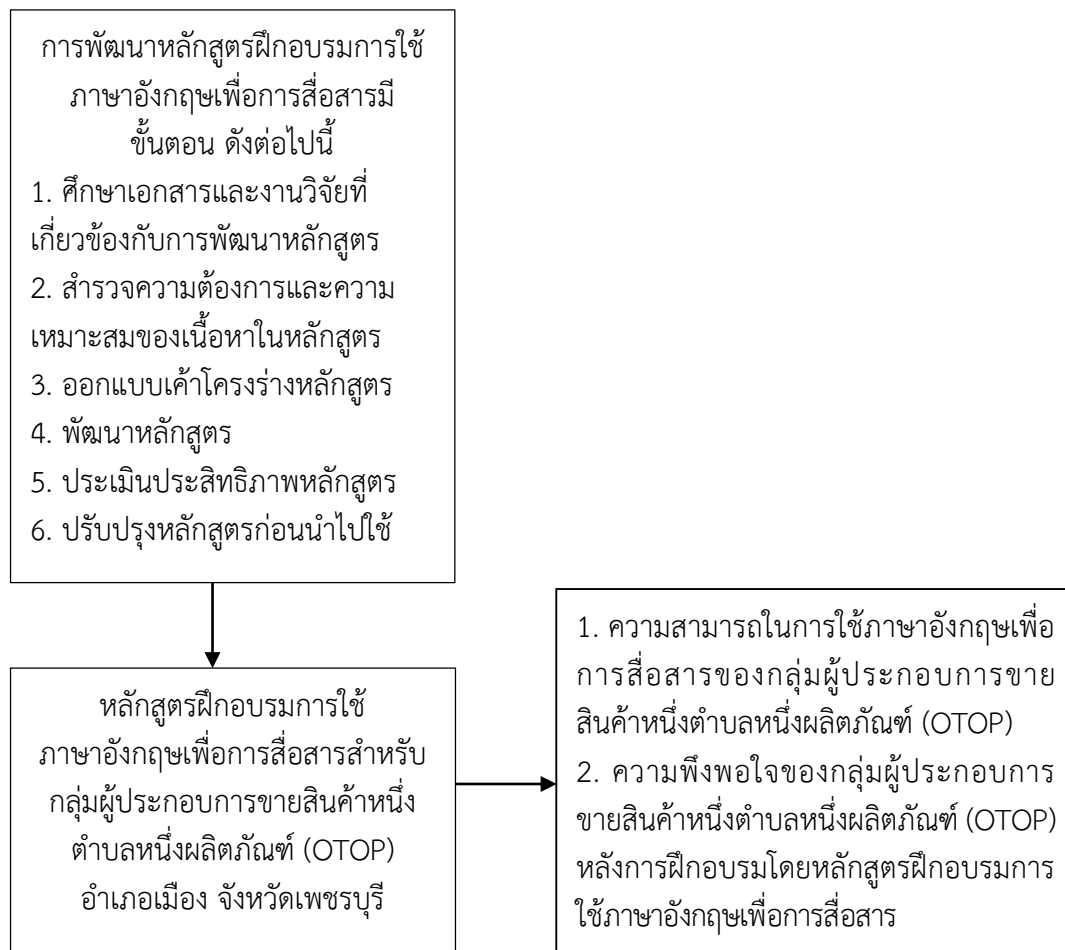
3. ด้านสถานที่

ผู้วิจัยใช้สถานที่ในการจัดการฝึกอบรม ณ สำนักงานอุตสาหกรรม จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นสถานที่ที่ผู้เข้ารับการอบรมเสนอความต้องการ คือประสงค์ใช้ห้องอบรม ณ สถานที่ดังกล่าว เนื่องจากเคยมาติดต่อ และเข้ารับการอบรมอื่นๆก่อนหน้านี้ โดยสถานที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมสะดวกในการเดินทาง อีกทั้งห้องที่ใช้ในการจัดอบรมมีความพร้อมทางด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน

4. ด้านเวลา

หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เป็นหลักสูตรต่อเนื่อง ระยะเวลา 5 วัน ใช้เวลาในการฝึกอบรมทั้งสิ้น 7 ชั่วโมงต่อวัน ตั้งแต่เวลา 8:30-12:00 และ 13:00-16:30 รวมตลอดระยะเวลาการฝึกอบรมคือ 35 ชั่วโมง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. มีหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีคุณภาพและสามารถต่อยอด
การใช้งานในโครงการพัฒนาชุมชนอื่นๆได้
2. กลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) สามารถสื่อสารเพื่อการค้า
ขายกับชาวต่างชาติได้ และนำมาซึ่งรายได้ให้กับชุมชน และประเทศต่อไป
3. กลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) มีศักยภาพในการ
ประกอบอาชีพค้าขายมากขึ้น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาชุมชนในท้องถิ่นให้เข้มแข็ง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **พัฒนา** หมายถึง การทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านการสื่อสารฟัง-พูดภาษาอังกฤษไปในทิศทางที่ดีขึ้น
2. **หลักสูตรฝึกอบรม** หมายถึง เอกสารที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มีเนื้อหาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยมีองค์ประกอบดังนี้ หลักการ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหา กิจกรรม การดำเนินการ ระยะเวลา
3. **ผู้ประกอบการ** หมายถึง ผู้ประกอบธุรกิจค้าขายสินค้าท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
4. **สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์** หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ใช้วัตถุดิบหรือทรัพยากร และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาทำการพัฒนาจนกลายเป็นสินค้าที่สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชน
5. **ความสามารถ** หมายถึง ความรู้และความเข้าใจที่จะสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อทำการค้าขายสินค้ากับชาวต่างชาติได้
6. **การพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร** หมายถึง การฝึกอบรมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษให้สามารถสื่อสารได้ดีขึ้น มีเนื้อหาครอบคลุม 10 หัวข้อ ดังต่อไปนี้ 1) การกล่าวทักทาย แนะนำ และกล่าวอำลา 2) การบอกข้อมูลส่วนตัว 3) การซื้อขาย ตีราคาสินค้า 4) การบอกตัวเลข จำนวนเงิน 5) การบอกวันที่ 6) การบอกเวลา 7.) การติดต่อทางโทรศัพท์ 8) การบอกตำแหน่ง สถานที่ 9) การบอกทิศทาง 10) การอธิบายลักษณะสินค้า
7. **ความพึงพอใจ** หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นต่อการเข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการดำเนินการจากเอกสารเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังหัวข้อต่อไปนี้

1. การพัฒนาหลักสูตร
 - 1.1 ความหมายการพัฒนาหลักสูตร
 - 1.2 กระบวนการพัฒนาหลักสูตร
 - 1.3 ระดับการพัฒนาหลักสูตร
 - 1.4 รูปแบบการประเมินหลักสูตร
2. การอบรมและหลักสูตรฝึกอบรม
 - 2.1 ความหมายของการอบรม
 - 2.2 ความสำคัญและความจำเป็นในการอบรม
 - 2.3 ประเภทของการฝึกอบรม
 - 2.4 ขั้นตอนในการฝึกอบรม
 - 2.5 องค์ประกอบในการจัดหลักสูตรการฝึกอบรม
3. ภาษาและการสื่อสาร
 - 3.1 ความสำคัญของภาษาและการสื่อสาร
 - 3.2 ปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อการสื่อสาร
 - 3.3 หลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
4. การสอนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ
 - 4.1 จุดประสงค์ของการสอนทักษะการฟัง-พูด
 - 4.2 ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ
 - 4.3 ทักษะการพูดภาษาอังกฤษ
5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ
 - 5.1 ความหมายของความพึงพอใจ
 - 5.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
 - 5.3 วิธีสร้างความพึงพอใจ
 - 5.4 การวัดความพึงพอใจ

6. ประวัติและความเป็นมาของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)
 - 6.1 ปรัชญาในการจัดตั้งโครงการ (OTOP)
 - 6.2 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งโครงการ (OTOP)
 - 6.3 ประเภทผลิตภัณฑ์ที่คัดสรร
7. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดเพชรบุรี
 - 7.1 ประวัติและความเป็นมาของจังหวัดเพชรบุรี
 - 7.2 ความเป็นมาของอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
 - 7.3 ประเพณีและวัฒนธรรม
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 8.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. การพัฒนาหลักสูตร

1.1 ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้

สังัด อุทรานันท์ (2532) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่ หรือจัดทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น กล่าวโดยสรุป การพัฒนาหลักสูตร มีความหมายได้ 2 นัย คือ จัดทำหลักสูตรขึ้นใหม่ และปรับปรุงหลักสูตรเดิมให้สมบูรณ์ขึ้น

อึ้ง อึ้ง (2542) กล่าวว่า หลักสูตร คือ แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมและมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรม การศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

นิคม ชมพูหลง (2542) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ หรือกิจกรรมที่จัดให้แก่ผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน อันจะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติไปในทิศทางที่พึงประสงค์

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์ (2542) ได้ให้ความหมายของหลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่จัดให้แก่ผู้เรียนโดยการวางแผนไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อบ่มบ่มให้ ผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทั้งทางสติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และทักษะต่าง ๆ อันเป็น ประสบการณ์ที่ผ่านเข้าไปในการรับรู้ของผู้เรียน

บรรพต สุวรรณประเสริฐ (2544) ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 4 นัย คือ 1. หลักสูตร หมายถึง รายวิชาหรือเนื้อหาสาระที่ใช้สอน 2. หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่โรงเรียนหรือสถานศึกษาจัดให้แก่ ผู้เรียน 3. หลักสูตร หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอน 4. หลักสูตร หมายถึง สิ่งที่สังคมคาดหวังหรือมุ่งหมาย หรือมุ่งหวังจะให้ผู้เรียนได้รับ

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับความหมายของหลักสูตร ไว้ดังนี้ 1. หลักสูตรเป็นวิชาและเนื้อหาที่จัดให้ผู้เรียน 2. หลักสูตรเป็นเอกสาร 3. หลักสูตรเป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียน 4. หลักสูตร คือ แผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ที่คาดหวังแก่นักเรียน 5. หลักสูตรเป็นมวลประสบการณ์ 6. หลักสูตรเป็นจุดหมายปลายทาง 7. หลักสูตรเป็นระบบการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2546) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรมีความหมายหลายนัย เช่น หมายถึง รายวิชาหรือเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้ตามเกณฑ์ที่คาดหวัง และยังหมายความว่า มวลประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับจากโปรแกรม การศึกษาต่างๆ ตามช่วงเวลาจัดเตรียมไว้สำหรับกิจกรรมหนึ่ง ๆ ตามที่สถานศึกษากำหนด

ปราโมทย์ จันทรเรือง (2550) ได้ให้ความหมายของหลักสูตร คือ แผนซึ่ง ได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหา กิจกรรม และมวลประสบการณ์ในแต่ละ โปรแกรม การศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีการพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดหมายที่กำหนดไว้และ ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรตามแนวคิดของทรม์, และมิลเลอร์ (Trump, & Millier) หลักสูตรหมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอนชนิดต่าง ๆ ที่เตรียมการไว้ และจัดให้แก่เด็ก นักเรียนโดยโรงเรียนหรือระบบโรงเรียน

ทาบ (Taba, 1962) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงหลักสูตรอันเดิมให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาวิชา การเรียน การสอน การวัดผลประเมินผล และอื่น ๆ เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายอันใหม่ที่วางไว้ การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบหรือเปลี่ยนแปลงทั้งหมด ตั้งแต่จุดมุ่งหมายวิธีการ การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนี้จะมีผลกระทบทางด้านความคิด และความรู้สึนึกคิดของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ส่วนการปรับปรุงหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเพียงบางส่วนโดยไม่เปลี่ยนแปลง แนวคิดพื้นฐาน หรือรูปแบบของหลักสูตร ”

เซเลอร์ และ อเล็กซานเดอร์ (Saylor and Alexander, 1974) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร (curriculum development) หมายถึง การทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือการทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่เลย และการพัฒนาหลักสูตรจะรวมไปถึงการผลิตเอกสารต่าง ๆ สำหรับผู้เรียนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับที่

นิโคลล์ และนิโคลล์(Nicholls, & Nicholls, 1972) ได้ให้ความหมายของ การพัฒนาหลักสูตรไว้ว่า หมายถึง เป็นกระบวนการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมดให้แก่ ผู้เรียนซึ่งเมื่อได้เรียนรู้แล้วก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในตัวผู้เรียน

กู๊ด (Good, 1973) ให้ความเห็นว่า “การพัฒนาหลักสูตร” เกิดได้ 2 ลักษณะ คือ การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรเป็นวิธีการพัฒนา หลักสูตรอย่างหนึ่ง เพื่อให้เหมาะสมกับโรงเรียนหรือระบบโรงเรียนจุดมุ่งหมายของ การสอน วัสดุอุปกรณ์ วิธีการสอน รวมทั้งการประเมิน ส่วนคำว่าเปลี่ยนแปลงหลักสูตร หมายถึง การแก้ไขหลักสูตรให้แตกต่างไปจากเดิม เป็นการสร้างโอกาสทางการเรียนขึ้นใหม่

จากความหมายที่นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวไว้เรื่องการพัฒนาหลักสูตรสามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรนั้นคือ การทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือเป็นพัฒนาหลักสูตรขึ้นมาใหม่ซึ่งในการจะพัฒนาขึ้นใหม่นั้น ต้องระบุเป้าหมายวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ และ กิจกรรม

1.2 กระบวนการการพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรให้ประสบผลสำเร็จได้นั้น ผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ในขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรเป็นอย่างดี โดยผู้พัฒนาหลักสูตรต้องศึกษาแนวคิด และรูปแบบของนักการศึกษาต่าง ๆ ดังนี้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545) ได้กล่าวถึง กระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรไว้ 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
2. กำหนดจุดมุ่งหมาย
3. คัดเลือกและจัดลำดับเนื้อหา
4. กำหนดมาตรฐานการวัดและประเมินผล
5. ทดลองนำหลักสูตรมาใช้
6. ประเมินผลหลักสูตรหลังจากการผ่านร่างแล้ว

7. ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

เซเลอร์ และอเล็กซานเดอร์ (Saylor and Alexander, 1974) ได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. การศึกษาตัวแปรต่าง ๆ จากภายนอก
2. การกำหนดจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์
3. การออกแบบหลักสูตร
4. การนำหลักสูตรไปใช้
5. การประเมินผลหลักสูตร

มณฑิชา ชนะสิทธิ์ (2539) ได้กล่าวถึงกระบวนการหรือขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้

1. การสร้างหลักสูตร
 - 1.1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
 - 1.2 การกำหนดจุดมุ่งหมาย
 - 1.3 การกำหนดเนื้อหาสาระ
 - 1.4 การกำหนดประสบการณ์การเรียนรู้
 - 1.5 การกำหนดวิธีการวัดผลและประเมินผล
2. การนำหลักสูตรไปใช้
3. การประเมินผลหลักสูตร
4. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

อึ้ง บัศรี (2542) ได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้

- ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
- ขั้นที่ 2 การกำหนดจุดหมายของหลักสูตร
- ขั้นที่ 3 การกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของหลักสูตร
- ขั้นที่ 4 การกำหนดจุดประสงค์ของวิชา
- ขั้นที่ 5 การเลือกเนื้อหา
- ขั้นที่ 6 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้
- ขั้นที่ 7 การกำหนดประสบการณ์การเรียนรู้
- ขั้นที่ 8 การกำหนดยุทธศาสตร์การเรียนการสอน
- ขั้นที่ 9 การประเมินผลการเรียนรู้
- ขั้นที่ 10 การจัดทำวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวช (2542) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรไว้ 7 ขั้นตอน คือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
2. การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
3. การกำหนดเนื้อหาสาระและประสบการณ์
4. การนำหลักสูตรไปใช้
5. การประเมินผลหลักสูตร
6. การปรับปรุง แก้ไข และเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

7. กระบวนการพัฒนาหลักสูตร

เซเลอร์ อเล็กซานเดอร์ และเลวิส (Saylor Alexander and Lewis, 1981) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย

1. การศึกษาตัวแปรต่าง ๆ จากภายนอก ได้แก่ ภูมิหลังของนักเรียน สังคม ธรรมชาติของการเรียนรู้ แผนการศึกษาแห่งชาติ ทรัพยากร และความสะดวกสบายในการพัฒนาหลักสูตรและคำแนะนำจากผู้ประกอบอาชีพ

2. การกำหนดความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ เพื่อการออกแบบหลักสูตร โดยนักวางแผนหลักสูตร และใช้ข้อมูลทางการเมืองและสังคมเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ การออกแบบหลักสูตร

3. การนำหลักสูตรไปใช้ โดยครูเป็นพิจารณาความเหมาะสมของการสอน การวางแผนหลักสูตร รวมถึงการแนะนำแหล่งของสื่อการเรียนรู้โดยให้ความยืดหยุ่นและมีอิสระแก่ครูและนักเรียน

4. การประเมินผลหลักสูตร ทำโดยครูเป็นผู้พิจารณาขั้นตอนประเมินผล เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน โดยวางแผนหลักสูตรร่วมกันพิจารณาขั้นตอน การประเมินผลหลักสูตรซึ่งข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลจะใช้เป็นพื้นฐานประกอบการตัดสินใจ เพื่อวางแผนในอนาคตต่อไป

จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า การจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตรนั้นมีสิ่งที่ต้องปฏิบัติและพิจารณาที่สำคัญ คือ

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
2. การร่างหลักสูตร
 - 2.1 การกำหนดจุดมุ่งหมาย
 - 2.2 การกำหนดเนื้อหาสาระ
 - 2.3 การกำหนดประสบการณ์การเรียนรู้
 - 2.4 การกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล
3. การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร
4. การทดลองใช้หลักสูตร
5. การประเมินหลักสูตร
6. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537) ได้เสนอรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร (Integrated Curriculum Development) โดยแบ่งกระบวนการการพัฒนาหลักสูตรเป็น 3 ระบบ คือ ระบบร่างหลักสูตร ระบบการนำหลักสูตรไปใช้งานและระบบการประเมินหลักสูตร ซึ่งทั้งสามระบบนี้จะต้องสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน ดังนี้

ระบบการร่างหลักสูตร มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. สิ่งกำหนดหลักสูตร คือ การเตรียมการศึกษาข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้สำหรับการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ สิ่งกำหนดทางวิชาการ สิ่งกำหนดทางสังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจและสิ่งกำหนดทางการเมือง

2. รูปแบบหลักสูตร ประกอบด้วย โครงสร้างและองค์ประกอบหลักสูตร ซึ่งสะท้อนให้เห็นภาพรวมและมาตรฐานทางการศึกษาของแต่ละหลักสูตร

3. การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร เป็นการศึกษาความเป็นไปได้ของหลักสูตร พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขบางส่วนก่อนนำไปใช้จริง ซึ่งอาจทำได้โดยวิธีการ สัมมนา การวิจัยและการทดลองใช้หลักสูตรแบบนำร่อง เป็นต้น

4. การปรับแก้หลักสูตรก่อนนำไปใช้งาน จะต้องจัดทำระบบข้อมูลที่ชัดเจน รวมทั้งการสังเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบคอบ

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2537) ได้เสนอแนวคิดการพัฒนาหลักสูตร อย่างเป็นระบบซึ่งมีขั้นตอนสำคัญสรุปได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เพื่อวินิจฉัยปัญหาและความต้องการ ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจ

ขั้นที่ 2 การกำหนดเป้าประสงค์ จุดหมายและจุดประสงค์ หลังจากได้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานแล้ว จะพิจารณาและกำหนดความมุ่งหมายของการศึกษา

ขั้นที่ 3 การเลือกและการจัดเนื้อหา จะต้องมีความถูกต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร มีความสอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน มีความยากง่ายสอดคล้องเหมาะสมกับวัย เนื้อหาต้องเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน และเนื้อหานั้นเป็นสิ่งที่สามารถจัดให้ผู้เรียนได้ ในแง่ของความพร้อมด้านเวลา ผู้สอน และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ

ขั้นที่ 4 การเลือกและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ต้องสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็ว รวมไปถึงยุทธวิธีการสอน การเลือกใช้สื่อการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนต้องเอื้อต่อการเรียนรู้ และกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน

ขั้นที่ 5 การกำหนดอัตราเวลาเรียน หลักเกณฑ์ในการวัดประเมินผลการเรียน กำหนดเวลาเรียนการสอน โดยจัดเนื้อหาวิชาตามลำดับก่อนหลังให้สัมพันธ์กับจำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ส่วนการวัดผลประเมินผล ควรกำหนดวิธีการเกณฑ์การจบหลักสูตร

ขั้นที่ 6 การนำหลักสูตรไปใช้ หลังจากกลางหลักสูตรแล้วต้องมีการตรวจสอบข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม

ขั้นที่ 7 การประเมินผลหลักสูตร เมื่อใช้หลักสูตรไปได้สักระยะหนึ่ง ควรมีการประเมินผลหลักสูตรในด้านต่าง ๆ ว่ามีข้อบกพร่องที่ควรแก้ไขปรับปรุงหรือเพิ่มเติมอะไรบ้าง

ขั้นที่ 8 การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร หลังจากที่ได้ทราบข้อบกพร่องของหลักสูตร อาจจะต้องมีการศึกษาปัญหาเพื่อปรับปรุงข้อบกพร่องให้หลักสูตรเหมาะสมยิ่งขึ้น

บิชอป (Bishop, 1985) มีความเห็นว่าพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรนั้นมีอยู่ด้วยกัน 5 ด้าน แต่บิชอปไม่ได้เรียกว่าเป็นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร เขาใช้คำว่า “ตัวกำหนดหลัก” ซึ่งจัดเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรประกอบด้วย 1) ปรัชญา ซึ่งหมายรวมถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษา

ความนึกคิดทางลัทธิต่าง ๆ และอื่น ๆ 2) การเงินรวมถึงทรัพยากรบุคคลและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ 3) สังคมและวัฒนธรรมซึ่งรวมถึงภาษาด้วย 4) ความรู้ ซึ่งรวมถึงเนื้อหาวิชา มโนทัศน์ และกระบวนการทางสมอง และ 5) จิตวิทยาซึ่งประกอบด้วย ทฤษฎีการเรียนรู้วิธีสอนและอื่น ๆ ดังแผนภาพต่อไปนี้

ไทเลอร์ (Tyler Ralph W, 1949) ได้ให้หลักเกณฑ์และเหตุผลไว้ว่า ในการพัฒนาหลักสูตรและวางแผนการสอนนั้น จะต้องตอบคำถาม 4 ประการ ดังนี้

1. มีจุดประสงค์ทางการศึกษาอะไรบ้าง ที่โรงเรียนควรแสวงหา
2. มีประสบการณ์ทางการศึกษาอะไรบ้าง ที่สามารถจัดขึ้นเพื่อช่วยให้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้นั้น
3. จะจัดระบบประสบการณ์ดังกล่าวนี้อย่างไร จึงจะมีประสิทธิภาพมากที่สุด
4. จะประเมินประสิทธิภาพของประสบการณ์ในการเรียนอย่างไร จึงจะตัดสินใจได้ว่าบรรลุถึงจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

ทาบ (Taba, 1962) ได้ให้ความเห็นว่า การพัฒนาหลักสูตรควรประกอบไปด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์สภาพ ปัญหา ความต้องการ และความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคม รวมทั้งศึกษาพัฒนาการของผู้เรียน

ขั้นที่ 2 กำหนดจุดประสงค์ของการศึกษา โดยอาศัยข้อมูลจากขั้นที่ 1

ขั้นที่ 3 คัดเลือกเนื้อหาวิชาที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตรงกับความต้องการและความจำเป็นของสังคม โดยคัดเลือกให้เรียนเฉพาะที่ตรงกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

ขั้นที่ 4 จัดระเบียบ ลำดับและขั้นตอนของเนื้อหาวิชาที่คัดเลือกมา

ขั้นที่ 5 คัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ โดยอาศัยความรู้เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ แลวิธีสอนและสื่อแบบต่าง ๆ เป็นแนวทาง

ขั้นที่ 6 จัดระเบียบ ลำดับและขั้นตอนของประสบการณ์การเรียนรู้

ขั้นที่ 7 ประเมินผล เป็นขั้นที่จะทำให้ทราบว่าการพัฒนาหลักสูตรประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด โดยปกติจะพิจารณาจากผลของการใช้หลักสูตร นั่นคือ พิจารณาว่าผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ เนื้อหาวิชาและกระบวนการเรียนการสอนมีความเหมาะสมเพียงใดการพัฒนาหลักสูตรตามกระบวนการของทาบนั้น นักพัฒนาหลักสูตรจะต้องมีทักษะ ทราบสภาพสังคมวัฒนธรรม ธรรมชาติของผู้เรียน ความรู้พื้นฐานในเรื่องการพัฒนาบุคคลเกี่ยวกับด้านสติปัญญา การเรียนรู้การถ่ายโยงการเรียนรู้ เป็นต้น

จากแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรนั้นควรมีการเตรียมการศึกษาขั้นพื้นฐานก่อน กำหนดรูปแบบหลักสูตร/เป้าประสงค์ ตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร และมีการปรับแก้ก่อนการนำไปใช้

1.3 ระดับการพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรมีหลายระดับ ตั้งแต่ระดับชาติจนถึงระดับชั้นเรียน ซึ่งมีนักศึกษาลงคนได้กล่าวถึงระดับการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้

สุมิตร คุณานุกร (2532) ได้กล่าว การพัฒนาหลักสูตรมิได้มีขอบเขตจำกัดอยู่เฉพาะในระดับกระทรวงศึกษาธิการ หรือที่เรียกกันว่าระดับชาติเท่านั้น แต่กระจายต่อไปในระดับต่าง ๆ ได้ถึง 4 ระดับ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรระดับชาติ ควรพัฒนาหลักสูตรให้มีลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการนำไปขยายหรือปรับให้มากที่สุด เพื่อให้ผู้ใช้ในระดับต่าง ๆ ที่รองลงไปนำไปขยายและปรับให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นโรงเรียนและชั้นเรียนต่อไป
2. การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น คำว่าท้องถิ่นในระดับนี้ หมายถึง เขตการศึกษา (เขตพื้นที่การศึกษา : ผู้เรียน) ซึ่งจะทำให้การขยายหรือปรับหลักสูตรระดับชาติให้สอดคล้องกับสภาพทางสังคม ภูมิศาสตร์และความต้องการของประชาชนในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา
3. การพัฒนาหลักสูตรในระดับโรงเรียน เป็นการพัฒนาหลักสูตรโดยทางโรงเรียนทำหน้าที่ขยายและปรับประมวลการสอน จากการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นอีกครั้ง เพื่อให้ละเอียดยิ่งขึ้นจนกระทั่งสามารถแยกแยะรายละเอียดของเนื้อหาวิชาที่จะสอนออกมาเป็นเวลาได้
4. การพัฒนาหลักสูตรในระดับชั้นเรียน เป็นการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นการตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน โดยการปรับความมุ่งหมายในการสอน เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้และการสอนให้สอดคล้องกับสติปัญญาและความสนใจของผู้เรียน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537) ได้แบ่งระดับการพัฒนาหลักสูตรของไทยเป็น 3 ระดับ คือ

1. การพัฒนาหลักสูตรระดับชาติ เป็นการพัฒนาหลักสูตรที่มีหลักการจะต้องกระทำในระดับกว้างๆ เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม
2. การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ท้องถิ่นในที่นี้ หมายถึง ระดับภาค ระดับจังหวัด และระดับ กลุ่มโรงเรียน เป็นการนำหลักสูตรระดับชาติมาปรับเปลี่ยนเนื้อหาสาระให้มีความสอดคล้องกับท้องถิ่นนั้น

3. การพัฒนาหลักสูตรระดับห้องเรียน เป็นการพัฒนาหลักสูตรโดยครูผู้สอน

มณฑิชา ชนะสิทธิ์ (2539) ได้กล่าวว่าการพัฒนาหลักสูตรแบ่งได้เป็น 4 ระดับ คือ

1. การพัฒนาหลักสูตรระดับชาติ เป็นการจัดทำหลักสูตรแบ่งบทในลักษณะกว้าง ๆ เพื่อให้หน่วยงานระดับล่างนำไปปรับใช้ได้
2. การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น เป็นการพัฒนาหลักสูตรโดยเขตการศึกษา นำหลักสูตรระดับชาติมาปรับ หรือขยายให้มีความสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นในเขตการศึกษานั้น
3. การพัฒนาหลักสูตรระดับโรงเรียน เป็นการพัฒนาหลักสูตรโดยการนำหลักสูตรระดับชาติระดับท้องถิ่นมาปรับหรือขยายให้มีความสอดคล้องกับสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน
4. การพัฒนาหลักสูตรระดับห้องเรียน เป็นการพัฒนาหลักสูตรโดยการนำหลักสูตรระดับโรงเรียนมาปรับหรือขยายให้มีความละเอียด เหมาะสมกับหลักสูตรท้องถิ่น

โซเวลล์ (Sowell, 1996) ได้แบ่งหลักสูตรออกเป็น 4 ระดับ คือ

1. หลักสูตรระดับสังคม (The society curriculum) เป็นหลักสูตรที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียน และถูกสร้างโดยรัฐ นักการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ ผู้บริหารระดับต่าง ๆ และผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชา

2. หลักสูตรระดับสถาบัน (The institutional curriculum) เป็นหลักสูตรที่ใช้ในสถานศึกษาและได้รับมาจากหลักสูตรระดับสังคม ซึ่งมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมโดยนักการศึกษาและคณะทำงานในระดับท้องถิ่น

3. หลักสูตรระดับการเรียนการสอน (The instructional curriculum) เป็นหลักสูตรที่วางแผนโดยครูและถูกกำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน

4. หลักสูตรระดับประสบการณ์ (The experience curriculum) เป็นหลักสูตรที่ยอมรับและถูกจัดขึ้นโดยตัวผู้เรียนเอง ทั้งนี้เพราะว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนั้นหลักสูตรจึงต้องสอดคล้องกับผู้เรียนแต่ละคน

จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรระดับชาติ เป็นการพัฒนาหลักสูตรในลักษณะกว้าง ๆ โดยยึดถือแผนการศึกษาของชาติ เพื่อให้ผู้ใช้ในระดับต่าง ๆ นำไปขยายหรือปรับเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร สำหรับการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น หมายถึง เขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน เป็นผู้นำมาตรฐานของหลักสูตรระดับชาติมาจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องกับท้องถิ่น ทั้งนี้หลักสูตรท้องถิ่นในระดับชั้นเรียน จะเป็นการจัดสาระการเรียนรู้ของท้องถิ่นที่เน้นความต้องการ ความถนัด ความสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก

1.4 รูปแบบการประเมินหลักสูตร

ปรัชญา แย้มนิมมวล (2548) ได้กล่าวถึงรูปแบบการประเมินหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสตฟเฟิลปีม รูปแบบการประเมินแบบนี้มีชื่อว่า CIPP Model (Context-Input-Process-Product-Model) ซึ่งรูปแบบที่เสนอโดยสตฟเฟิลปีมและคณะ การประเมินหลักสูตรแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ 1) การประเมินปัจจัยป้อน (Context Evaluation) เป็นการประเมินที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหลักสูตร เพื่อหาความสมเหตุสมผลของภูมิหลังที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาหลักสูตร เช่น ปรัชญา สภาพและความต้องการของสังคม นโยบายและแผนพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ การประเมินผลนี้จะช่วยให้มีหลักการที่แน่นอนอันจะช่วยในการกำหนดขอบข่ายของสิ่งที่เกี่ยวกับหลักสูตรได้อย่างชัดเจน 2) การประเมินปัจจัยตัวป้อน (Input Evaluation) เป็นการประเมินผลปัจจัยเบื้องต้นเกี่ยวกับทรัพยากรต่างๆ ได้แก่ งบประมาณ ครู นักเรียน สื่อการเรียนการสอน และ การกำหนดรูปแบบของการดำเนินการต่าง ๆ 3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) การประเมินกระบวนการเป็นการประเมินผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การเสริมแรง การใช้วัสดุอุปกรณ์ ประกอบการเรียนการสอน การประเมินกระบวนการนี้จะช่วยให้ทราบถึงระดับประสิทธิภาพของการนำหลักสูตรไปใช้ผลกระทบที่มีต่อส่วนอื่นๆ ของระบบการจัดการศึกษาความเป็นไปได้ ตลอดทั้งข้อบกพร่องอื่นๆ ของการปฏิบัติ และ 4) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) การประเมินผลผลิตเป็นการประเมินที่เกิดจากการใช้หลักสูตรหรือคุณภาพของนักเรียนที่เกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ ทักษะ ค่านิยม การประเมินผลในด้านผลผลิตนี้ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบในตอนต้นที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น หรือตัวป้อน และกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้

รูปแบบการประเมินหลักสูตรนี้ ถ้าในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรต้องการให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ให้ประเมินดูจากสภาพที่เป็นอยู่ หรือผลการปฏิบัติว่าสอดคล้องกันหรือไม่ ซึ่งทำให้เห็นว่าส่วนใดของหลักสูตรใช้ได้ ส่วนใดมีข้อบกพร่อง

2. รูปแบบการประเมินหลักสูตรของ สเตค (Stake) เป็นรูปแบบการประเมินที่ยึดเกณฑ์เป็นหลักการประเมินของสเตคเป็นการบรรยายและตัดสินคุณค่าหลักสูตร โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิในการตัดสินคุณค่า สเตคมีความเชื่อว่าผลสำเร็จของหลักสูตรไม่ได้ขึ้นอยู่กับผู้เรียนจะสามารถบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่เท่านั้น อาจมาจากองค์ประกอบด้านเวลาที่จัดไว้ไม่เหมาะสม เป็นต้น สเตคจึงวางแนวทางการประเมินไว้ ดังนี้ 1) สิ่งที่มาก่อน (Antecedents) หมายถึงสิ่งต่างๆ ที่เอื้อให้เกิดผลจากหลักสูตร เช่น บุคลิกและนิสัยของครูและนักเรียน เนื้อหา วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ การจัดโรงเรียน ในลักษณะชุมชน 2) ด้านกระบวนการเรียนการสอน (Transactions) หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ครูกับผู้ปกครอง และ 3) ด้านผลผลิต (Outcomes) ประกอบด้วยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะคตินักเรียน ทักษะของนักเรียน ผลที่เกิดขึ้นกับครู ผลที่เกิดขึ้นกับสถาบัน

3. รูปแบบการประเมินหลักสูตรของโพรวัส (Provus) มีการดำเนินการเป็น 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 Standard เป็นขั้นตอนของการนิยามในรายละเอียดของหลักสูตร เช่น จุดมุ่งหมายของหลักสูตร นักเรียน ครู สื่อการเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวกสบายที่เอื้อต่อครู นักเรียน สิ่งเหล่านี้ ผู้ประเมินหลักสูตรจะต้องเป็นผู้นิยามได้เป็นมาตรฐานสิ่งที่ต้องการจะประเมินผลนั้น ๆ นอกจากการกำหนดหรือนิยามรายละเอียดต่างๆ ของหลักสูตรแล้ว ผู้ประเมินหลักสูตรจะต้องรวบรวมข้อมูลที่เกิดขึ้น ข้อมูลนี้จะต้องพยายามหาให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะหาได้ จากการสังเกตพบเห็น และจะต้องเป็นพฤติกรรมที่สอดคล้องหรือตรงกับคำนิยามที่กำหนดไว้แล้วและนำข้อมูลที่รวบรวมไว้ควรเป็นข้อมูลที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่ชัดเจน

ขั้นตอนที่ 2 Compare เมื่อกำหนดหรือนิยามสิ่งที่เป็นมาตรฐานตามสิ่งที่ต้องการจะประเมินและรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการพบเห็น แล้วผู้ประเมินผลก็นำข้อมูลนั้นมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้

ขั้นตอนที่ 3 Discrepancy หลังจากผู้ประเมินหลักสูตรได้เปรียบเทียบข้อมูลที่เป็นเกณฑ์มาตรฐานที่แล้ว ผู้ประเมินจะพบความไม่สอดคล้องระหว่างสิ่งที่คิดว่าจะเป็นกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงๆ เป็นการพิจารณาผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการหรือการใช้หลักสูตร

ขั้นตอนที่ 4 Decision Making เป็นขั้นตอนที่ผู้ประเมินผลจะส่งผลของการประเมินให้ผู้ที่จะต้องทำหน้าที่ตัดสินใจเพื่อหาทางเลือกที่ดีที่สุด ในการปรับปรุงการเรียนการสอนหรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรในที่สุด

4. รูปแบบการประเมินหลักสูตรโดยใช้เทคนิคปุยซองค์ (Puisseance Measure) เป็นวิธีที่ใช้ในการตรวจสอบดูว่า เอกสารหลักสูตรและการสอนที่พัฒนาขึ้นมาก่อนนำไปใช้จริง มีคุณภาพมากน้อยเพียงใด วิธีการประเมินหลักสูตรโดยใช้เทคนิคปุยซองค์นี้ เหมาะกับการประเมินหลักสูตรที่สร้างขึ้นเสร็จใหม่ เป็นวิธีการประเมินเอกสารหลักสูตรแบบหนึ่งที่วิเคราะห์องค์ประกอบ 3 ส่วน ของหลักสูตร คือ จุดประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล โดยใช้ตารางวิเคราะห์ปุย

ของค์ แล้วใช้สูตรปุยของค์ในการคิดคำนวณ เมื่อได้ตัวเลขหรือ ผลจากการคำนวณก็นำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เพื่อตัดสินคุณภาพของหลักสูตรว่าอยู่ในระดับใด การประเมินหลักสูตร โดยใช้เทคนิคปุยของค์เป็นการนำหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนรู้ และพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่แสดงออกมาให้เห็นได้ มาสร้างเป็นตารางการวิเคราะห์ ปุยของค์ ซึ่งมีรูปแบบการเรียนรู้ดังนี้

1. ความรู้แบบลูกโซ่ เป็นความรู้ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถทำอะไรได้เป็นลำดับขั้นตอนต่อเนื่องและระดับความยากสูงตามลำดับ (มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1)
 2. ความรู้แบบเชื่อมโยงโดยใช้คำพูด เป็นความรู้ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถลำดับขั้นตอนต่อเนื่องและระดับความยากสูงขึ้นตามลำดับ (มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2)
 3. ความรู้แบบผสมผสาน เป็นความรู้ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถผสมผสานความรู้ต่างๆ ที่เคยเรียนมา (มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3)
 4. ความรู้แบบแนวคิด เป็นความรู้ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้แบบผสมผสานมาทำให้เกิดแนวคิดหรือสามารถชี้ประเด็นหรือระบุสาระสำคัญของเรื่องที่เรียนได้ถูกต้อง (มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4)
 5. ความรู้แบบหลักการ เป็นความรู้ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถผสมผสานแนวคิดหลายๆ แนวเข้าด้วยกัน จนเกิดเป็นหลักการใหม่ๆ (มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5)
- ความรู้แบบแก้ปัญหา เป็นความรู้ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ต่างๆ ที่ได้มีการแก้ไขปัญหาย่างมีประสิทธิภาพ (มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 6)

สำหรับประเภทของพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่แสดงออกมาให้เห็นได้นั้นได้กำหนดไว้เป็น 9 ชนิด ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 3 ระดับ เรียงลำดับจากพฤติกรรมที่ง่ายไปหายาก ดังนี้

ระดับที่ 1 เป็นระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ง่ายที่สุด ประกอบด้วยพฤติกรรม 3 ชนิด แต่ละชนิดจะมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน ดังนี้

1. การบอกชื่อหรือชี้เพื่อแสดงถึงความสามารถที่จะสิ่งที่เรียนได้ เช่น การเรียกชื่อสิ่งของได้ ครูชี้แล้วเด็กบอกชื่อได้
2. การเลือกหรือการบอกลักษณะ บอกลักษณะของสิ่งของเช่น บอกลักษณะของมัลคุเทศก์ที่ดีได้
3. การบอกกฎเกณฑ์ บอกกฎเกณฑ์ที่ท่องไว้ได้ เช่นการท่องสูตรคูณ

ระดับที่ 2 เป็นระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ยากกว่าระดับ 1 ประกอบด้วยพฤติกรรม 2 ชนิด แต่ละชนิดจะมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน ดังนี้

1. การจัดลำดับ เรียงลำดับสิ่งต่างๆ หรือเหตุการณ์ต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง เช่น การเรียงลำดับเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านได้

2. การสาธิต แสดงวิธีการปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ถูกต้องตามหลักขั้นตอน เช่น การสาธิตการเป็นมัคคุเทศก์เพื่อนำนักท่องเที่ยวไปเที่ยวหาดหัวหิน

ระดับที่ 3 เป็นระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ยากกว่าทุกระดับ ประกอบด้วยพฤติกรรม 4 ชนิด แต่ละชนิดจะมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน ดังนี้

1. การสร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นมา สามารถสร้างสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้ เช่น การสร้างรูปแบบการกำหนดวัตถุประสงค์
2. การอธิบายหรือการบรรยาย สามารถอธิบายหรือบรรยายสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ถูกต้องตามกำหนด เช่น อธิบายท่าทางที่แสดงได้
3. การจำแนกหรือแยกแยะ สามารถจำแนกแยกแยะประเภทของสิ่งของได้
4. การประยุกต์ใช้กฎเกณฑ์ การเรียนรู้กฎเกณฑ์ แล้วนำไปประยุกต์ใช้ เช่น การนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

วิชย ดิสสระ (2553: 116-128) ได้กล่าวถึงลักษณะการประเมินหลักสูตรว่ามี 3 ลักษณะคือ

1. การประเมินผลก่อนการดำเนินการ (Project Analysis) เป็นการประเมินหลักสูตรในช่วงที่หลักสูตรยังไม่ได้นำไปใช้ในโรงเรียน
2. การประเมินขณะดำเนินการ (Formative Evaluation) เป็นการประเมินหลักสูตรในช่วงเวลาที่กำลังนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน
3. การประเมินหลังการดำเนินการ (Summative Evaluation) เป็นการประเมินหลักสูตรในช่วงเวลาที่หลักสูตรได้นำไปใช้แล้ว หรือเป็นการประเมินผลเมื่อจบโครงการของหลักสูตรนั้น

วิชย วงษ์ใหญ่ (2535 :198) ได้ให้แนวคิดของการประเมินหลักสูตรไว้ว่า ก่อนจะนำหลักสูตรไปใช้จะต้องตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรทำได้หลายวิธีเช่น การประชุมสัมมนา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์วิจัยเอกสารหลักสูตร โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) การทดลองใช้หลักสูตรแบบนำร่อง เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของหลักสูตร รวมทั้งมีคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการทดลองใช้หลักสูตรในแต่ละระยะอย่างมีระบบ เพื่อรวบรวมข้อมูลนำมาสังเคราะห์สำหรับปรับปรุงแก้ไขก่อนจะนำไปใช้ต่อไป ซึ่งการปรับแก้หลักสูตรเป็นไปอย่างมีระบบ และมีประสิทธิภาพ การสังเคราะห์ข้อมูลควรทบทวนพิจารณาให้รอบคอบว่าข้อมูลนี้จะนำไปใช้ปรับแก้ในส่วนใดของหลักสูตร

2. การอบรมและหลักสูตรฝึกอบรม

2.1 ความหมายของการอบรม

มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สุปราณี ศรีฉัตรวิมุข (อ้างถึงในชูชัย สมितिไกร, 2540) กล่าวว่า การฝึกอบรมบุคลากรเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งของการพัฒนาองค์การนอกเหนือจาก การหมุนเวียนงาน การดูงาน การสอนงาน การให้การศึกษาโดยส่งบุคลากรไปเรียน หรือ การเรียนรู้ด้วยตนเอง ฯลฯ

สุภาพร พิศาลบุตร และยงยุทธ เกษสาคร (2544) ให้ความหมายว่า การฝึกอบรมเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ของเฉพาะบุคคลเพื่อที่จะปรับปรุงและเพิ่มพูนความรู้ (knowledge) ความเข้าใจ (understanding) ทักษะ (skill) และเจตคติ (attitude) อันเหมาะสม จนสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและเจตคติต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เพ็ญจันทร์ สังข์แก้ว. (2544 : 8) กล่าวว่า การฝึกอบรม คือยุทธวิธีหรือเครื่องมือที่องค์กร พึงนำมาใช้พัฒนาบุคลากรให้ปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยจัด

กิจกรรมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม 3 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะ และเจตคติอย่างเป็นระบบ

เจอร์ริส (Jerris, 1999, อ้างถึงใน ศุภากาญจน์ เลิศหัสดีรัตน์, 2545: 16-17) กล่าวถึงการฝึกอบรมและพัฒนา (Training & Development) เป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรต้องจัดเตรียมให้มีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการฝึกอบรมภายในหรือภายนอกองค์กร เพราะการฝึกอบรมและพัฒนาจะช่วยเพิ่มทักษะการปฏิบัติงานของบุคลากร และสามารถนำไปสู่การเลื่อนขั้นในตำแหน่งที่สูงกว่า

2.2 ความสำคัญและความจำเป็นในการอบรม

น้อย ศิริโชติ (2524, อ้างถึงใน พันธุ์ทอง คำบุศย์, 2544: 34) กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นของการอบรมนั้นไว้ ดังนี้

1. เป็นกรรมวิธีในการป้องกันปัญหาและเป็นการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานของบุคลากรแต่ละหน่วยงาน
2. เป็นการเสริมสร้างวิทยากรอันทันสมัยให้แก่บุคลากร
3. เป็นการช่วยประหยัดรายจ่าย เนื่องจากจัดทำในระยะสั้น และเฉพาะหัวข้อที่ต้องการเสริมความรู้ ทักษะ และประสบการณ์
4. เป็นกรรมวิธีที่ช่วยให้บุคคลมีความรู้ เพิ่มเติมประสบการณ์โดยไม่เสียเวลาการทำงานปกติ

สอดคล้องกับ สมพงศ์ เกษมสิน (2521, อ้างถึงใน พันธุ์ทอง คำบุศย์ 2544: 35) ที่ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการอบรมไว้ดังนี้

1. การอบรมช่วยให้ระบบวิธีปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้นมีการติดต่อประสานดีขึ้น
2. การอบรมเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้เกิดการประหยัด ลดความสิ้นเปลืองของวัสดุที่ใช้ในการปฏิบัติงาน
3. การอบรมช่วยลดเวลาในการเรียนรู้ของน้อง
4. การอบรมเป็นการแบ่งเบาภาระหน้าที่การทำงานของผู้บังคับบัญชา
5. เป็นการกระตุ้นเตือนผู้ปฏิบัติงานให้ปฏิบัติเพื่อความก้าวหน้าในหน้าที่ของตนเอง

2.3 ประเภทของการฝึกอบรม

นักการศึกษาได้แบ่งประเภทของการอบรมไว้หลายลักษณะ ดังนี้

น้อย ศิริโชติ (2524, อ้างถึงใน พันธุ์ทอง คำบุศย์, 2544: 35-36) ได้แบ่งการอบรมออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การอบรมก่อนปฏิบัติงาน (Pre service training) เป็นการให้การศึกษาแก่บุคคลก่อนที่จะออกไปทำงาน หรืองานบางชนิดที่ต้องการความชำนาญและความสามารถพิเศษก็จะจัดการฝึกอบรมให้ก่อน แล้วจึงจะบรรจุเข้าทำงานในหน้าที่ที่ต้องการต่อไป การฝึกอบรมประเภทนี้แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

1.1 การปฐมนิเทศ (Orientation) เป็นการอบรมที่จัดขึ้นเพื่อต้อนรับหรือแนะนำบุคคลให้รู้จักหน่วยงาน รับทราบวัตถุประสงค์และนโยบาย ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ตลอดจนเข้าใจถึงระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ เพื่อจะได้มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

1.2 การแนะนำงาน (Introduction Training) เป็นการฝึกอบรมกึ่งปฐมนิเทศและสอนวิธีการปฏิบัติงานตำแหน่งหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่งโดยเฉพาะ เพราะไม่มีสถาบันใดที่สามารถผลิตคนให้มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ให้เหมาะสมกับความต้องการขององค์กรพอดี และถึงแม้บุคคลที่เคยผ่านงานมาแล้ว ก็อาจจะเป็นการแนะนำงานเพื่อสร้างทัศนคติต่องานใหม่ ให้เกิดความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรนั้น

2. การอบรมระหว่างการทำงาน (In-service Training) เป็นการฝึกอบรมหลังจากที่บุคคลได้เข้าปฏิบัติงานในองค์กรแล้ว หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การฝึกอบรมบุคลากรประจำการ การอบรมประเภทนี้เป็นการอบรมหรือสอนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของบุคลากร เนื่องจากว่า มีความเชื่อว่าบุคคลสามารถปรับปรุงความสามารถในการทำงานให้ดีขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงเทคนิคและวิธีการใหม่ๆ อยู่เสมอ รวมทั้งเพื่อการโยกย้ายเลื่อนชั้นและเลื่อนตำแหน่ง การฝึกอบรมประเภทนี้แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

2.1 การฝึกอบรมในขณะทำงาน (On the job Training) เป็นการอบรมแบบไม่เป็นทางการเน้นความสำคัญของการลงมือปฏิบัติในสถานการณ์จริง โดยการอบรมแบบไม่เป็นทางการเน้นความสำคัญของการลงมือปฏิบัติในสถานการณ์จริง โดยการแนะนำหรือให้ความรู้จากบุคคลที่มีประสบการณ์มากกว่าหรือผู้บังคับบัญชา

2.2 การฝึกอบรมนอกที่ทำการ (Off the job Training) เป็นการอบรมที่จัดขึ้นเป็นทางการโดยการจัดอย่างเป็นระบบ มีหน่วยงานหรือสถาบันเป็นผู้รับผิดชอบมีการวางแผน การเตรียมการล่วงหน้าและมีหลักสูตรการฝึกอบรมที่ชัดเจน ซึ่งผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

โอดิออร์เน (Odiorne, 1970 อ้างถึงใน พันธุ์ทอง คำบุศย์, 2554:38) ได้แบ่งการฝึกอบรมเป็น 3 ประเภท คือ 1) การฝึกอบรมทั่วไป (Regular Training Program) เป็นการฝึกอบรมเพื่อสนองความต้องการขั้นต้นเพื่อให้บุคคลมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม เช่น การปฐมนิเทศ 2) การฝึกอบรมเพื่อแก้ปัญหา (Problem – Solving Training) เป็นการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้สูง มักมุ่งเน้นในเรื่องการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างปฏิบัติงาน 3) การฝึกอบรมเพื่อพัฒนา (Development Training Program) เป็นการฝึกอบรมในขั้นสูงเน้นการมุ่งอนาคต เป็นการฝึกอบรมที่ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สามารถพัฒนางานให้ก้าวหน้าขึ้นจากที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นจะเห็นได้ว่าการฝึกอบรมมีวิธีการที่แตกต่างกันไปหลายวิธี ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและความสะดวกในการนำไปใช้ เช่น การบรรยาย ในชั้นเรียนการประชุมอภิปราย การสัมมนา เป็นต้น

2.4 ขั้นตอนในการฝึกอบรม

การฝึกอบรมเป็นกระบวนการให้ความรู้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งมีขั้นตอนและวิธีการในการดำเนินการฝึกอบรมหลายขั้นตอนดังนี้ (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2537: 90-94)

ขั้นที่ 1 กำหนดจุดประสงค์

การกำหนดจุดประสงค์ของการฝึกอบรมจะต้องบ่งชี้ให้ชัดเจนว่าต้องการให้เกิดอะไรขึ้นหลังการฝึกอบรมหรือเมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรม การฝึกอบรมที่มีจุดประสงค์ชัดเจนจะช่วยให้ผู้จัดฝึกอบรม สามารถจัดการฝึกอบรมได้ภายในเวลาที่เหมาะสม เนื้อหาสาระที่อบรมและวิธีฝึกปฏิบัติจะชัดเจนสามารถนำไปใช้ได้จริง และการกำหนดจุดประสงค์จะต้องคำนึงถึงความต้องการจัดให้มีการฝึกอบรมที่สำคัญ 2 ประการ คือ ความต้องการที่จะพัฒนาหน่วยงานกับความต้องการบริการสังคม ความต้องการจัดให้มีการฝึกอบรมดังกล่าวข้างต้น จะทำให้ลักษณะและรูปแบบการจัดการฝึกอบรมแตกต่างกันกล่าวคือ ความต้องการพัฒนาหน่วยงาน เป็นสิ่งจำเป็นของการบริหารจัดการ ไม่มีหน่วยงานใดที่สามารถจะทำงานของตนให้เกิดการพัฒนาได้โดยไม่ต้องมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงประการใดเลย ลักษณะความต้องการพัฒนาหน่วยงานมีเป้าหมายคือ 1) เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ หรือเจตคติให้แก่ผู้ปฏิบัติงานได้ ปฏิบัติงานตามลักษณะที่เปลี่ยนแปลงหรือก้าวหน้าไปได้โดยคล่องตัว เป็นขวัญและกำลังใจแก่ผู้ทำงานให้ได้เปลี่ยนบรรยากาศจากการทำงานไปเป็นการฝึกอบรมทำให้เกิดความกระปรี้กระเปร่าและกระตือรือร้นต่อการทำงาน และเป็นการพัฒนาองค์การหรือการลดข้อขัดแย้งระหว่างผู้ปฏิบัติด้วย 2) เสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ และเป็นการจัดการฝึกอบรมที่มุ่งเน้นวิชาการให้แก่ผู้ปฏิบัติในสายงาน การฝึกอบรมจะเน้นเนื้อหาทางวิชาการเป็นหลัก 3) ขยายหน่วยงาน การพัฒนาบุคลากรด้านความรู้ความสามารถเหมือนจะเป็นความจำเป็นเมื่องานของหน่วยงานขยายกว้างออก ทั้งนี้ นอกจากจะเป็นการปฐมนิเทศแล้วยังเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจต่อนโยบายและแนวทางของการขยายและพัฒนาหน่วยงานด้วย 4) เพิ่มวิทยฐานะแก่ผู้ปฏิบัติงาน การจัดการฝึกอบรมตามความต้องการนี้เป็นการจัดอย่างมีเงื่อนไข ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถใช้ผลจากการฝึกอบรมไปขอผลงานหรือขอเลื่อนตำแหน่ง หรือเปลี่ยนบทบาทของตนเองไปในทางที่มีการยอมรับกันมากขึ้น ส่วนการจัดการฝึกอบรมตามความต้องการบริการแก่สังคมนั้น การจัดการฝึกอบรมนี้บางทีเป็นภารกิจโดยตรงของหน่วยงานที่จะต้องจัดตัวอย่างเช่น การจัดอบรมช่างตัดเสื้อของวิทยาลัยสารพัดช่าง เป็นต้น แต่บางครั้งก็เป็นการจัดทำขึ้นเพื่อขยายบริการสู่สังคม โดยมีเป้าหมายของการจัดการฝึกอบรมคือ 1) ขยายบริการเพื่อการพัฒนาชุมชน เช่น โครงการอบรมการช่วยเหลือตนเองของชุมชน โครงการอบรมกฎหมายชาวบ้าน เป็นต้น 2) เผยแพร่วิชาการแก่สังคมเป็นการจัดบริการทางวิชาการให้แก่ผู้สนใจโดยทั่วไป จุดมุ่งหมายของการอบรมจะเน้นที่ข้อความรู้ที่จะให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมเช่น การฝึกอบรมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น การฝึกอบรมเพื่อเผยแพร่วิชาการจะขึ้นอยู่กับนโยบายและขอบข่ายหน้าที่ของหน่วยงานนั้น ๆ มากกว่าการจัดประจำ โดยความจำเป็น เมื่อทราบถึงความต้องการที่จะจัดฝึกอบรมแล้ว จึงนำความต้องการนี้มาเป็นแนวทางของการกำหนดจุดประสงค์ของการฝึกอบรมว่าทำขึ้นเพื่ออะไร และกำหนดวิธีการที่จะนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการได้อย่างไร ทั้งนี้ในการกำหนดจุดประสงค์ตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นสามารถจำแนกออกเป็น 3 ด้านคือ ความรู้ที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำเป็นต้องรู้ ทักษะปฏิบัติที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องฝึกให้เป็นและเจตคติที่ต้องสร้างเสริมให้เกิดขึ้นกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ขั้นที่ 2 กำหนดลักษณะและรูปแบบการฝึกอบรม

การที่จะทราบได้ว่าการฝึกอบรมจะเป็นลักษณะใดนั้นให้พิจารณาจากจุดประสงค์ของการฝึกอบรม คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมและความต้องการของหน่วยงานที่จัด

ให้มีการอบรม ข้อมูลทั้ง 3 ด้านนี้ จะเป็นขอบเขตในการกำหนดรูปแบบการฝึกอบรมที่เหมาะสมและสร้างความน่าสนใจแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ขั้นที่ 3 สร้างหลักสูตรการฝึกอบรม

หลักสูตร หมายถึง เนื้อหาวิชาที่จะอบรม แนวทางการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล เมื่อมีจุดประสงค์ของการฝึกอบรมจะต้องนำแนวทางนั้นมาพิจารณาเพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหาของหลักสูตรให้เป็นไปตามที่ต้องการ ความลึกและขอบเขตของเนื้อหาความรู้ที่จะให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนั้นจะต้องพิจารณาจากจุดประสงค์ พื้นความรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทั้งนี้จำเป็นต้องระลึกไว้เสมอว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมิใช่ไม่รู้สิ่งใดเลย อย่างน้อยเขาจะมีประสบการณ์มาก่อน โดยเฉพาะการฝึกอบรมที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เข้ารับการฝึกอบรมในสายงาน ดังนั้นการกำหนดแนวทางการจัดการฝึกอบรม ให้พิจารณาตามรูปแบบการฝึกอบรมประกอบกับวิธีการกระตุ้นเร้าให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ฝึกหัดทำ กระบวนการที่จะต้องจัดให้มีในโครงการฝึกอบรมคือ การให้ความรู้ และการฝึกปฏิบัติ ส่วนวิธีการอาจจะเป็นวิธีการฝึกอบรมตามปกติ คือ

รับความรู้และฝึกปฏิบัติก็ได้ หรือจะเน้นทิศทางการฝึกอบรมเป็นการเฉพาะก็ได้

ขั้นที่ 4 วางแผนการจัดการฝึกอบรม

การวางแผนการจัดการฝึกอบรม ประกอบด้วย การกำหนดระยะเวลาการฝึกอบรม การจัดเชิญวิทยากร การจัดสถานที่ การจัดเอกสาร การประเมินงบประมาณ การเขียนแผนและขออนุมัติโครงการ การกำหนดผู้รับผิดชอบและดำเนินงาน และการติดต่อประสานงาน

ขั้นที่ 5 ดำเนินการฝึกอบรมตามแผน

เป็นการดำเนินการจัดการฝึกอบรมที่ได้กำหนดไว้ในแผน ผู้จัดฝึกอบรมจะต้องควบคุมให้การฝึกอบรมเป็นไปตามแผน การปรับเปลี่ยนแผนการฝึกอบรมระหว่างดำเนินการจะเกิดผลเสียอย่างมากต่อโครงการ ทั้งนี้เพราะผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะปรับตัวไม่ทัน ทำให้เบื่อและขาดความสนใจต่อการฝึกอบรมที่จัดขึ้น

ขั้นที่ 6 ประเมินผลการฝึกอบรม

การประเมินผลการฝึกอบรมสามารถจัดทำเป็น 2 แนวทาง คือ การประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งจะประเมินทันทีเมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรม และการติดตามประเมินผลด้านความพึงพอใจ และผลงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ด้วยการติดตามประเมินผลเป็นระยะ ๆ ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับเป้าหมาย และความสำคัญของการฝึกอบรมนั้น ๆ

ซูซีย์ สมธิไกร (2548) กล่าวว่า กระบวนการฝึกอบรมมี 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการวิเคราะห์ความต้องการการฝึกอบรม (Needs Assessment) เพื่อให้การฝึกอบรมสอดคล้องกับความต้องการขององค์กรและเกิดประโยชน์สูงสุด ประกอบด้วย การวิเคราะห์ 3 ประการ

- 1.1 การวิเคราะห์องค์การ (Organizational Analysis) เป็นการวิเคราะห์ที่เริ่มต้นด้วยการตรวจสอบเป้าหมายทั้งในระยะสั้นและระยะยาวขององค์กร รวมทั้งแนวโน้มต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อเป้าหมายเหล่านี้ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายขององค์กรจะเป็นสิ่งกำหนดทิศทางและการวางแผนการฝึกอบรม การวิเคราะห์องค์การยังเป็นการตรวจสอบบรรยายการทำงานภายในองค์กร (Organizational Climate) อีกด้วย

1.2 การวิเคราะห์ภารกิจและคุณสมบัติ (Task and Knowledge, Skill and Ability Analysis) เป็นการวิเคราะห์ภารกิจซึ่งผู้รับการฝึกอบรมจะต้องปฏิบัติภายหลังการฝึกอบรมการวิเคราะห์นี้จะบ่งบอกว่าผู้ปฏิบัติงาน ต้องทำอะไร อย่างไร และเพราะเหตุใด รวมทั้งระบุ ความรู้ ทักษะ และความสามารถในการปฏิบัติงานนั้น ๆ เพื่อจะทำให้ทราบว่าเนื้อหาและหลักสูตรนั้น จะต้องประกอบด้วยอะไรบ้าง

1.3 การวิเคราะห์บุคคล (Person Analysis) เป็นการวิเคราะห์ผู้ปฏิบัติงาน แต่ละคนมีความรู้ ทักษะ และความสามารถที่จำเป็นสำหรับการทำงานอยู่ในระดับใด

2. ขั้นตอนกำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม เป็นขั้นตอนที่นำข้อมูลจาก ขั้นตอนแรก มาใช้ในการกำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม ในลักษณะวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (Behavior Objectives)

3. ขั้นตอนคัดเลือกและการออกแบบโครงการฝึกอบรม ซึ่งเป็นการนำไปสู่ เป้าหมายที่กำหนดไว้ กระบวนการนี้มีความละเอียดอ่อน ต้องอาศัยการพิจารณาไตร่ตรองอย่าง รอบคอบเพราะจะต้องมีความรู้ทั้งในด้านหลักการเรียนรู้ และการเลือกสรรสื่อการสอนที่เหมาะสมกับ ผู้รับการอบรม เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นมีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านความรู้ ทักษะ หรือความสามารถตาม ที่ได้มุ่งหวังไว้

4. ขั้นตอนสร้างเกณฑ์สำหรับการประเมินผล ควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดเลือก และการออกแบบโครงการฝึกอบรม โดยเกณฑ์ที่สร้างขึ้นจะต้องอิงหรือสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้ง ไว้ว่า พฤติกรรมอะไรที่ผู้รับการอบรมจะต้องมีการพัฒนา

5. ขั้นตอนจัดการฝึกอบรมคือ ขั้นตอนที่ต้องดำเนินการเกี่ยวกับการฝึกอบรม เช่น วิทยากร สถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์และสื่อการสอนต่าง ๆ แสงสว่าง อาหาร และที่พัก เป็นต้น รวมทั้งต้องสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าได้

6. ขั้นตอนการประเมินผลการฝึกอบรม ประกอบด้วย การสร้างเกณฑ์สำหรับ ประเมินผล และการวัดผลโดยวิธีการทดลอง (Experimental) หรือไม่ใช้การทดลอง (Non-experimental) ซึ่งการประเมินนี้จะทำให้ทราบว่า ผลที่ได้รับจากการฝึกอบรมมีความตรง (Validity) มากน้อยเพียงใด หรือตรงตามต้องการและวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมหรือไม่ เพราะผลการ ประเมินเปรียบเสมือนข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการฝึกอบรมได้ 4 ขั้นตอนคือ ขั้นศึกษาสภาพปัญหาและความ ต้องการของการฝึกอบรม ขั้นการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม ขั้นดำเนินการฝึกอบรม และขั้น ประเมินผลหลักสูตรการฝึกอบรม ซึ่งขั้นตอนทั้ง 4 ขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการ ศึกษาวิจัยการพัฒนาหลักสูตรอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่นในครั้งนี้

2.5 องค์ประกอบในการจัดหลักสูตรการฝึกอบรม

วิน เชื้อโพธิ์หัก (2537, อ้างถึงใน นันทวัน บัณฑิตบุญชู, 2543: 11-14) กล่าวว่า การจัดหลักสูตร การฝึกอบรม มีสิ่งที่จะต้องพิจารณาที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. ความต้องการในการฝึกอบรม

2. บุคลากรที่เข้ารับการฝึกอบรม โดยคำนึงถึง วุฒิ อายุ เพศ สถานภาพ เป็นต้น

น้อย ศิริโชติ (2520) กล่าวว่า จำนวนของผู้เข้ารับการอบรมจะต้องไม่มากหรือน้อยจนเกินไป การที่มีผู้เข้ารับการอบรมมากเกินไป ทำให้ขาดการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เข้ารับการอบรมและผู้ให้การอบรม การมีผู้เข้ารับการอบรมน้อยเกินไปทำให้รู้สึกโหรงเหรง และสิ้นเปลืองงบประมาณในการจัดการ

สุพิน บุญชูวงศ์ (2530) กล่าวว่า วิธีการที่นิยมใช้จัดกลุ่มผู้เรียนให้เข้าร่วมกลุ่มตามระดับพื้นฐานความรู้ และความสามารถของผู้เรียน ได้เป็นอย่างดี ก็คือ ทดสอบก่อนสอน เพราะการประเมินภาวะของผู้เรียนก่อนการฝึก จะช่วยให้ทราบว่าบุคคลใดมีความสามารถและแรงจูงใจที่เหมาะสม และมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในการฝึกอบรม การประเมินเช่นนี้จะทำให้การฝึกอบรมตรงกับกลุ่มเป้าหมาย มีความคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดทั้งตัวผู้เรียนและผู้จัดฝึกอบรม

1. ผู้สอนหรือวิทยากร นับว่าเป็นบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการให้ความรู้ และประสบการณ์ต่างๆ แก่ผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายหลักสูตรการฝึกอบรม

2. โสตทัศนูปกรณ์และอุปกรณ์การอบรม จะต้องมีความเหมาะสม อยู่ในสภาพที่สามารถใช้การได้ดี ทันสมัย เหมาะสม และสอดคล้องกับเทคนิคหรือวิธีการฝึกอบรมในแต่ละหลักสูตร ขนาดของกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรม และเหมาะสมกับลักษณะและขนาดของห้องฝึกอบรมนั้นด้วย นอกจากนี้ จะต้องจัดเตรียมไว้อย่างครบถ้วน เพียงพอสำหรับการใช้ในการฝึกอบรมตลอดทั้งหลักสูตร และให้เหมาะสมสำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม และการฝึกอบรมแต่ละวิชาตามความต้องการของวิทยากรในแต่ละหัวข้อในหลักสูตรฝึกอบรมนั้น

ดังนั้น การอบรมที่ดี จำเป็นจะต้องมีการนำเอาโสตทัศนูปกรณ์ที่เหมาะสมมาใช้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ มีประโยชน์หลายประการ ดังต่อไปนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการจดจำได้มากขึ้นและนานขึ้น
2. ช่วยให้การฝึกอบรมมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น
3. ช่วยให้การถ่ายทอดความรู้ที่มีความสลับซับซ้อน มีความง่ายตายมากขึ้น

ชูชัย สมितिไกร (2540: 145) ได้กำหนดแนวทางการกำหนดเนื้อหาสาระของหลักสูตรฝึกอบรมไว้ดังนี้

1. เนื้อหาจะต้องสนองต่อวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
2. เนื้อหาจะต้องสอดคล้องกับสภาพการทำงานจริง
3. เนื้อหานี้จะต้องมีความถูกต้องและทันสมัย

สำหรับหลักการจัดลำดับขั้นตอนการสอนเนื้อหานี้ ควรจะกระทำโดยยึดถือแนวทางดังต่อไปนี้

1. เริ่มต้นด้วยการระบุถึงวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
2. ให้ภาพรวมอย่างกว้างๆ ของหลักสูตรก่อนที่จะเจาะลึกลงไปรายละเอียด
3. จัดลำดับเนื้อหาโดยเริ่มจากสิ่งที่ง่ายไปสู่สิ่งที่ยาก และจากความรู้พื้นฐาน ไปสู่ความรู้ที่สลับซับซ้อน
4. จัดลำดับเนื้อหาโดยเริ่มจากสิ่งที่เป็นการทั่วไปไปสู่สิ่งที่เฉพาะเจาะจง
5. จัดลำดับโดยคำนึงถึงความจำเป็นก่อนหลัง

6. ใช้ประสบการณ์ของผู้เรียนให้เป็นประโยชน์ เมื่อต้องการเสนอความรู้ใหม่ ควรจะนำสิ่งใหม่ไปสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับความรู้เก่าหรือประสบการณ์ของผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้โดยเร็ว (Carnevale, Gainer & Meltzer อ้างถึงใน ชูชัย สมิทธิไกร 2540: 145)

1. สถานที่จัดฝึกอบรม จะต้องพิจารณาเลือกให้เหมาะสม และสอดคล้องกับการจัดฝึกอบรมหลักสูตรนั้น ๆ ซึ่ง น้อย ศิริโชติ (2520: 56) ได้กำหนดหลักการเลือกสถานที่ไว้ดังนี้

1) เป็นสถานที่ ที่มีแหล่งทรัพยากรที่เอื้ออำนวยต่อความมุ่งหมายของการอบรม เช่น มีห้องสมุด เครื่องมือสำหรับฝึก ซึ่งสามารถปฏิบัติได้

2) เป็นสถานที่ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ เช่น มีไฟฟ้า น้ำประปาห้องเรียนที่ทันสมัย เป็นต้น

3) เป็นสถานที่ ที่มีอากาศดี และสิ่งแวดล้อมดี ไม่มีเสียงรบกวน ไม่มีสิ่งที่เป็นพิษ

4) เป็นสถานที่ที่มีการคมนาคมสะดวก และปลอดภัย ผู้เข้ารับการอบรมสามารถเดินทางไป และกลับได้สะดวกและปลอดภัย

นอกจากนี้ สายสอางค์ แก้วเกษตรกรรม (2535: 37) ยังได้กล่าวถึงหลักการจัดห้องเรียนให้เหมาะสมกับการสอนแบบบรรยายประกอบการสาธิต ไว้ดังนี้

1. ผู้เรียนสามารถมองเห็นผู้บรรยาย และการสาธิตได้อย่างชัดเจน

2. มีแสงสว่างเพียงพอและจะต้องมีที่สำหรับวางอุปกรณ์อย่างเพียงพอ

3. ไม่อยู่ในระยะไกลจนเกินไป จนผู้เรียนมองเห็นไม่ชัดเจน

4. ผู้สอนยืนหรือเดินได้สะดวกในระหว่างการสาธิต โดยไม่บังผู้เรียน

5. อากาศถ่ายเทได้สะดวก ไม่ร้อนหรือเย็นจนเกินไป

6. ไม่ควรให้มีเสียงหรือสิ่งล่อตาอื่นใดรบกวน

กล่าวโดยสรุป องค์ประกอบของการจัดหลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วย ผู้เรียน ผู้สอน สื่อ เอกสารประกอบการอบรม สถานที่อบรม และวิธีที่ใช้ในการอบรม

3. ภาษากับกับสื่อสาร

3.1 ความสำคัญของภาษากับการสื่อสาร

ในภาวะปัจจุบันที่อิทธิพลของโลกาภิวัตน์ยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง และยังจะเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ นั้นการเรียนรู้ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากลนั้นย่อมได้เปรียบในการทำกิจการต่างๆ ประเทศที่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษนั้นย่อมทราบดีว่า ผู้ที่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้ดีจะมีโอกาสในการจ้างงาน และได้รับการสนับสนุนส่งเสริมในหน้าที่งานให้ดียิ่งขึ้นมากกว่าผู้ที่ไม่มีความทักษะทางภาษาเลย

อวยพร พานิชและคณะ (2543) กล่าวว่า การสื่อสารที่จะประสบผลสำเร็จได้จะต้องมีภาษาเป็นองค์ประกอบหนึ่งภายใต้สาร เนื้อหาของสารคือ ความคิดที่กลั่นออกมาเป็นเรื่องราว ความคิดนั้นไม่สามารถถ่ายทอดได้ถ้าไม่มีภาษา ภาษานั้นเป็นตัวสารนั่นเอง

ศศิธร ธัญลักษณ์นันท์ (2542) กล่าวถึง ความสำคัญของภาษากับการสื่อสารว่า ภาษาของมนุษย์เป็นภาษาเพื่อการสื่อสาร มีกระบวนการในการสื่อสารชัดเจนมีคุณสมบัติเฉพาะหลายประการที่

ทำให้สามารถสื่อสารได้ทุกเรื่อง สามารถเรียนรู้ เลียนแบบและถ่ายทอดจากบุคคลในสังคมเดียวกันได้ ไม่ใช่เกิดจากสัญชาตญาณ หรือพันธุกรรม โดยเฉพาะเป็นของตัวเองหลายประการ

อรรถนพ อุบลแย้ม (2542) สรุปว่า การที่มนุษย์สื่อสารกัน เพราะต้องการให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ความคิด ความเห็น ความต้องการของตนเองด้วยเหตุนี้คนจึงสื่อสารกันด้วยเจตนาที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจในความหมายของภาษาหรือมีภาษาร่วมกันจึงจะทำให้การสื่อสารเกิดความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ภาษาของมนุษย์เป็นภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความเข้าใจ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ในสังคม การเรียนรู้การใช้ภาษาจึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อที่จะทำให้การสื่อสาร การศึกษาเรียนรู้ เพื่อให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุขได้

3.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการสื่อสาร

ปัจจัยที่สามารถส่งผลให้การสื่อสารประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวนั้น โดยมากขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของการสื่อสาร ดังนี้

3.2.1 ผู้ส่งสาร (Source) หมายถึงแหล่งกำเนิดสาร อาจเป็นบุคคล องค์กร สถาบันหรือคณะบุคคลก็ได้ ดังนั้นการสื่อสารจะบรรลุจุดประสงค์หรือไม่ เพียงใด จึงขึ้นอยู่กับผู้ส่งสาร และสารที่ส่งเป็นสำคัญ

3.2.2 สาร (Message) คือ เรื่องราว ความรู้ ความคิดต่างๆ ที่ผู้ส่งประสงค์จะให้ ไปถึงผู้รับ โดยเนื้อหาของสาร สัญลักษณ์หรือรหัสของสาร และการเลือกข่าวสาร ควรเป็นไปอย่าง ละเอียดยรอบคอบ เพื่อให้สารนั้นๆ ไม่เปลี่ยนแปลงเมื่อไปถึงผู้รับสาร

3.2.3 ตัวเข้ารหัสสาร (Encoder) ควรทำให้สารนั้นอยู่ในลักษณะที่จะส่งได้ เช่น คำพูด สัญลักษณ์ ภาษาท่าทาง หรือ อาจใช้เครื่องมือสื่อสารต่างๆ เช่น โทรสาร โทรศัพท์ เป็นต้น

3.2.4 ช่องทางการสื่อสาร (Channel) เป็นสื่อ หรือตัวกลาง เช่น การพบปะ พูดคุยกันตัวต่อตัว การเขียน การแสดงกิริยาท่าทาง หรือการใช้สื่อที่มีความซับซ้อน เช่น วิทยุ โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

3.2.5 การแปลรหัสสาร (Decoder) หากผู้ส่งใช้รหัสสัญญาณที่ผู้รับสามารถแปล ความหมายได้เองโดยตรง เช่น ใช้ภาษาเข้าใจง่าย การสื่อสารก็จะง่ายขึ้น

3.2.6 ผู้รับ (Receiver) จะต้องสามารถรับรู้ เข้าใจ และแสดงพฤติกรรมตามที่คุณ์ผู้ส่งสารต้องการ หากไม่เป็นไปตามนั้น จะถือว่าการสื่อสารนั้นล้มเหลว ผู้รับสารจะต้องมีทักษะการ สื่อสาร (Communication Skill) ที่ดีเช่นเดียวกับผู้ส่งสาร จึงจะช่วยให้การสื่อสารบรรลุผลสมบูรณ์

3.2.7 ปฏิกริยาของผู้รับสาร (Response and Feed back) เมื่อได้รับสารและ เข้าใจสารแล้ว ผู้รับสารย่อมจะมีปฏิกริยาตอบสนองต่อสารอย่างใดอย่างหนึ่งด้วย เช่น เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย โดยปฏิกริยาของผู้รับนี้หากได้มีการย้อนกลับไปยังผู้ส่ง จะช่วยให้เกิดการปรับการ สื่อสารให้ได้ผลดียิ่งขึ้น กรณีนี้เรียกว่า การสื่อสารแบบสองทาง (Two-way Communication) ซึ่ง การสื่อสารสองทางจะทำให้ผู้สื่อสารทำหน้าที่เป็นทั้งผู้รับและผู้ส่งสารพร้อมๆ กัน กล่าวโดยสรุป การสื่อสารควรคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ที่จะทำให้การสื่อสารนั้นๆ ประสบความสำเร็จ ซึ่งองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จนั้น ได้แก่ คุณสมบัติของผู้สื่อสาร การใช้สื่อ และเทคนิควิธีในการสื่อสาร

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยที่สามารถส่งผลให้การสื่อสารประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวนั้น โดยมากขึ้นอยู่กับ ผู้ส่งสาร สาร ตัวเข้ารหัส ช่องทางการสื่อสาร การแปลรหัสสาร ผู้รับสารและ ปฏิกริยาของผู้รับสารนั้น

3.3 หลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง หลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ไว้ดังนี้

ละเอียด จุฑานนท์ (2543) กล่าวถึงหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ไว้ดังนี้

1. ครูต้องบอกให้นักเรียนทราบถึงจุดหมายของการฝึกใช้ภาษาเพื่อให้การเรียนรู้เป็น สิ่งที่มีความหมายต่อนักเรียน

2. ควรจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเพราะในชีวิตประจำวันการใช้ภาษาเพื่อ การสื่อสารมักต้องใช้หลายทักษะรวมกัน และในบางครั้งต้องอาศัยการทำทางประกอบ ดังนั้น นักเรียนก็ควรจะได้ทำพฤติกรรมเช่นเดียวกับชีวิตจริง

3. ต้องให้นักเรียน ได้ฝึกสมรรถภาพด้านการสื่อสาร ได้ทำกิจกรรมการใช้ภาษาซึ่งมี ลักษณะเหมือนในชีวิตประจำวันมากที่สุด กิจกรรมการหาข้อมูลที่หายไปเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมอย่าง ยิ่ง เพราะนักเรียนจะไม่ทราบข้อมูลของอีกฝ่ายหนึ่งจึงจำเป็นต้องสื่อสารกันเพื่อให้ได้ข้อมูลตามที่ ต้องการ กิจกรรมในลักษณะนี้จะมี ความหมายและใกล้เคียงกับการสื่อสารในชีวิตจริง

4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ใช้ความรู้รวมทั้งได้รับประสบ การณ์ตรงกับความต้องการของนักเรียนอย่างแท้จริง ให้นักเรียนได้ฝึกการใช้ภาษา

5. ฝึกนักเรียนให้ใช้ภาษาในกรอบของความรู้ด้านหลักภาษาและความรู้เกี่ยวกับ กฎเกณฑ์ของภาษาที่ใช้อยู่ในแต่ละกลุ่มสังคม ต้องฝึกให้นักเรียนเคยชินกับการใช้ภาษา โดยไม่กลัวผิด และสื่อสารได้คล่อง ครูไม่ควรแก้ไขข้อผิดพลาดของนักเรียนทุกครั้ง ควรแก้ไขเฉพาะที่จำเป็น เช่น ข้อผิดพลาดที่จะทำให้เกิดการเข้าใจผิด หรือข้อผิดพลาดที่เกิดซ้ำๆ การแก้ไขบ่อย ๆ ในขณะการฝึกจะ ทำให้นักเรียนขลาด ขาดความมั่นใจและไม่กล้าใช้ภาษาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ

มอร์โรว์ (Morrow, 1981) กล่าวไว้ว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้นครูควรคำนึงถึง หลักการต่างๆ ดังนี้

1. ควรกำหนดวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร การเลือกเนื้อหาควรคำนึงถึงวัยของ นักเรียนด้วย ประเด็นสำคัญของการสอนตามแนวนี้คือ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน นักเรียนสามารถ ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งแต่เดิมทำไม่ได้ และมีประโยชน์ต่อการสื่อสาร ดังนั้นการสอนการสื่อสารจะมี ประโยชน์ได้ก็ต่อเมื่อนักเรียนสามารถนำไปใช้กับกิจกรรมในห้องเรียนได้ด้วย มิใช่เป็นเพียงการท่องจำ เท่านั้น

2. ครูควรตระหนักว่า การสื่อสารเป็นกระบวนการที่ไม่หยุดนิ่งและไม่สามารถแยก เป็นส่วน ๆ ได้ แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเกี่ยวข้องกับภาษาในระดับสูงกว่าระดับประโยคเป็น การใช้ภาษาในสถานการณ์จริง ขั้นตอนการสอนภาษาแนวนี้จึงเป็นการวิเคราะห์และสังเคราะห์ได้แก่ การที่นักเรียนรู้รูปแบบภาษาไปทีละแบบ หลังจากนั้นเป็นขั้นของการสังเคราะห์รูปแบบเหล่านั้นมาใช้ รวมกันในภายหลัง

3. กระบวนการสอนในการสื่อสารมีความทัดเทียมกับรูปแบบภาษา วิธีการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนจึงเป็นความพยายามที่จะจำลองกระบวนการของการสื่อสารให้มาก

4. นักเรียนควรเรียนด้วยการลงมือปฏิบัติ กล่าวคือ ครูควรมีบทบาทเป็นผู้คอยช่วยเหลือ แนะนำ และจัดสภาพแวดล้อมตลอดจนกิจกรรมที่เหมาะสมให้นักเรียน การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อนักเรียนได้มีการกระทำ และกิจกรรมที่จะจัดขึ้นควรมีลักษณะการสื่อสารที่แท้จริง

5. แม้ว่าการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ว่าละเลยต่อข้อผิดพลาดทางไวยากรณ์ของนักเรียน แต่กระนั้นข้อผิดพลาดดังกล่าวก็ไม่ถือว่าเป็นความผิดพลาดเสมอไป ทั้งนี้เพราะข้อผิดพลาดดังกล่าวอาจเกิดจากการที่นักเรียนมิได้เตรียมตัวมามากเท่าที่ควร ในขณะที่การสอนแบบเดิมพยายามหลีกเลี่ยงข้อผิดพลาดเหล่านี้ด้วยการควบคุมสิ่งที่นักเรียนจะพูด ซึ่งเป็นวิธีที่ไม่ให้ออกาสนักเรียนได้ทดลองใช้ภาษาที่เรียน ฉะนั้นจึงเป็นธรรมดาที่นักเรียนที่ได้รับอิสระในการใช้ความรู้ทางภาษาซึ่งเป็นไปตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารจะมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นได้บ้าง จึงถือว่าวิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมองข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในลักษณะที่มีความยืดหยุ่นมากกว่า

Byrne (อ้างใน สุภัทรา อักษรานุเคราะห์, 2530) ได้กล่าวไว้ว่า การสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันได้เน้นความสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การฟังและการพูดมีบทบาทสำคัญในการเรียนการสอน การฝึกความเข้าใจในการฟังมีความสำคัญพอ ๆ กับการฝึกความสามารถในการพูด ดังนั้นจึงควรพัฒนาทักษะทั้งสองไปพร้อม ๆ กัน การฟัง-พูดเป็นการสื่อสารทางวาจาของคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ซึ่งต่างมีจุดประสงค์ที่จะสื่อความหมายของตนเอง ผู้ฟังจะต้องตีความสิ่งที่ผู้พูดพูด และสามารถตอบได้ด้วยภาษาที่ผู้ฟังเข้าใจ ทักษะฟังเป็นทักษะด้านการรับ (Receptive Skill) และทักษะการพูดเป็นทักษะด้านการแสดงออก (Productive Skill) ผู้ฟังสามารถจะตีความในสิ่งที่ได้ยินด้วยการสังเกตการณ์เน้นเสียงหนักเบา ระดับเสียงสูงต่ำในประโยค การแสดงสีหน้าท่าทางได้ถึงแม้ว่าผู้พูดจะใช้ภาษาที่ไม่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์หรือใช้ประโยคที่ไม่สมบูรณ์หรือ มีการใช้ความฟุ่มเฟือยทางภาษา (Redundancy) ในระหว่างที่พูดก็ตาม (สุภัทรา อักษรานุเคราะห์, 2530) การฟังเป็นทักษะเบื้องต้นของทักษะทั้ง 4 ตามหลักธรรมชาติของการเรียนรู้ภาษา (The Nature of Language) การเรียนภาษาใดภาษาหนึ่งนั้น นักเรียนควรจะได้เริ่มเรียนจากการฟังก่อน แล้วจึงฝึกพูด ส่วนการอ่านและเขียนนั้นเป็นขั้นตอนที่ควรฝึกหลังจากนักเรียนสามารถฟังและพูด ออกเสียงได้ดีพอสมควรแล้ว ส่วนการพูดเป็นการแสดงออกซึ่งความคิดความต้องการทางหนึ่ง เช่นเดียวกับการเขียนแต่การพูดเป็นการแสดงออกทางวาจาโดยใช้สื่อการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็น วิธีการที่ค่อนข้างจะต้องใช้เวลา เพราะนักเรียนต้องเรียนรู้การฝึกการออกเสียงคำต่าง ๆ และ เลียนแบบตามครูผู้สอน (วิไลพร ธนสุวรรณ, 2530)

Charles C. Fries (อ้างถึงในรัตนวิโชติภพนิช, 2528) กล่าวว่า การสอนที่ถูกต้องเพื่อให้บรรลุจุดหมายนั้นควรต้องเรียง ตามลำดับ คือเริ่มการสอนการฟัง การพูด และค่อยคำนึงถึงการอ่าน และการเขียนต่อไป

Wilga M. Rivers กล่าวว่า การสอนภาษาอังกฤษแบบที่เน้นเฉพาะทักษะการอ่าน การเขียน การท่องกฎไวยากรณ์และคำศัพท์นั้น เป็นวิธีที่ขาดการฝึกการใช้ภาษาอย่างแท้จริง เพราะขาดการฝึกทักษะการฟังและการพูด ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการเรียนรู้ภาษา

ทั้งนี้สามารถสรุปแนวคิดด้านหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารได้ว่า ควรพัฒนาทักษะทั้งสองไปพร้อม ๆ กัน การฟัง-พูด จากนั้นควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร ครูควรตระหนักว่าการสื่อสารเป็นกระบวนการที่ไม่หยุดนิ่งและไม่สามารถแยกเป็นส่วน ๆ กระบวนการสอนในการสื่อสารมีความทัดเทียมกับรูปแบบภาษา นักเรียนควรเรียนด้วยการลงมือปฏิบัติ และวิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารให้มองข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในลักษณะที่มีความยืดหยุ่น

4. การสอนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ

4.1 จุดประสงค์ในการสอนทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ

จุดประสงค์ในการสอนทักษะการฟัง-พูด คือ ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษที่พูดกันตามปกติทั้งวิธีการพูดและคำพูดที่ใช้กันอยู่โดยทั่วไป ไม่ใช่ภาษาอังกฤษในห้องเรียน ซึ่งไม่เป็นการพูดแบบธรรมชาติสามารถฟังเข้าใจและปฏิบัติตามได้ถูกต้อง สามารถพูดโต้ตอบหรือให้ข้อมูล อธิบายให้ผู้ฟังเข้าใจได้หรือ ตั้งคำถามย้อนกลับโดยใช้ภาษาอังกฤษที่ใช้กันอยู่ในชีวิตประจำวันทั่ว ๆ ไป มีนักวิชาการทางการศึกษาได้กล่าวถึงจุดประสงค์ในการสอนทักษะการฟัง-พูด ไว้ดังนี้

ปานตา ใช้เทียมวงศ์ (2541) กล่าวว่า การสอนทักษะฟัง-พูด ควรเน้นการพูดภาษาอังกฤษเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาอังกฤษที่เรียนมาแล้วมาใช้ในการสื่อสาร ได้และฝึกความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษของชาวต่างประเทศ โดยที่ผู้เรียนไม่จำเป็นต้องออกเสียงชัดเจนเหมือนชาวต่างประเทศ ทั้งนี้ในการสนทนาครูมีหน้าที่ช่วยเหลือ แนะนำและ ควรคำนึงว่า ผู้พูดสามารถพูดให้ผู้ฟังเข้าใจสิ่งที่ตนเองต้องการจะสื่อความหมาย หรือไม่ถ้าผู้ฟังเข้าใจดีก็ถือว่าผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้ ถึงแม้ว่าจะพูดผิดไวยากรณ์หรือใช้คำศัพท์ผิดก็ตาม

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532) กล่าวว่า วิธีการสอนแบบฟัง-พูดจะยึดหลักที่ว่า ภาษาทุกภาษามีลักษณะและโครงสร้างเฉพาะของตนเอง เพื่อที่จะให้การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศได้ผล จะต้องมีการเปรียบเทียบระหว่างภาษา ของผู้เรียนและภาษาใหม่เพื่อที่จะได้ทราบถึงลักษณะที่แตกต่างกันในการเลียนแบบภาษา เริ่มต้นจากการให้นักเรียนฝึกฟังให้มากพอ เพื่อที่จะออกเสียงได้ถูกต้อง ส่วนใหญ่เป็นการฝึกพูดประโยคต่าง ๆ ซ้ำ ๆ จนสามารถตอบโต้ได้คล่อง

โดยภาพรวมสามารถสรุปได้ว่า การสอนทักษะฟัง-พูดนั้น ผู้เรียนไม่จำเป็นต้องออกเสียงชัดเจนเหมือนชาวต่างประเทศ ผู้พูดสามารถพูดให้ผู้ฟังเข้าใจสิ่งที่ตนเองต้องการจะสื่อความหมาย การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศได้ผล จะต้องมีการเปรียบเทียบระหว่างภาษา จะได้ทราบถึงลักษณะที่แตกต่างกันในการเลียนแบบภาษา เริ่มต้นจากการให้นักเรียนฝึกฟังให้มาก เพื่อที่จะออกเสียงได้ถูกต้อง

4.2 ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

มีนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ไว้ดังนี้

พรพิมล รียาย และธนากร ขำศรี (2553) กล่าวว่า ทักษะการฟังเป็นทักษะที่สำคัญที่สุดที่จะนำไปสู่ทักษะขั้นต่อไป คือการพูด การอ่านและการเขียน การฟังแยกออกเป็น 2 ระดับ ดังนี้คือ

1. ระดับเริ่มต้นจะเน้นในการฟังเสียงให้นักเรียนจำเสียงได้และสามารถออกเสียงได้ถูกต้องรู้จักสังเกตและ จับได้ว่าเสียงต่างๆ มีความแตกต่างกันอย่างไร

2. ระดับที่ 2 เป็นการฟังประโยคและเรื่องราวเพื่อความเข้าใจ การฝึกทักษะการฟังจึงประกอบไปด้วยการฟังเสียง พยางค์ คำศัพท์ ประโยค การสนทนา และฟังเรื่องราวได้เข้าใจเป็นขั้นสุดท้าย (ดวงเดือน แสงชัย, 2533) ทักษะการพูดเป็นทักษะที่สอดคล้องและควบคู่ไปกับทักษะการฟังอยู่เสมอ เมื่อมีการพูดเกิดขึ้น ย่อมจะทำให้เกิด ทักษะการฟังด้วย ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า การสอนพูดจะแทรกปนไปกับการสอนฟังเป็น ทักษะที่จะฝึกควบคู่กันไปกับการฟังเสมอการพูดเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสื่อสารยิ่งกว่าการอ่าน และการเขียน

ฤทัยรัตน์ ปานจรินทร์ (2555) กล่าวว่า ทักษะฟังเป็นทักษะที่สำคัญและเป็นทักษะแรกในการเรียนภาษา เป็นทักษะพื้นฐานอันสำคัญในการรองรับการเรียนรู้ภาษา นอกจากนี้ทักษะฟังยังเป็นทักษะที่สามารถจะทำให้การสื่อสารประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวได้ เนื่องจากปัญหาของความเข้าใจหรือไม่เข้าใจของผู้สื่อสารหรือผู้รับสาร

ริเวอร์สและเทมเปอร์เลย์ (Rivers and Temperley 1978) กล่าวว่า ในชีวิตประจำวัน การฟังและการพูดมีความสำคัญต่อการสื่อสารถึงร้อยละ 45 และ 30 ตามลำดับ

เยนัส (Yanus 1985) มีความเห็นว่า ทักษะฟังเป็นทักษะที่สำคัญ เพราะเป็นทักษะที่สัมพันธ์กับการพูดและเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเกือบทั้งหมด เช่น ในชั้นเรียนนักเรียนจะได้ฟังคำแนะนำจากครู ฟังคำอธิบาย คำบรรยาย ฯลฯ และเมื่ออยู่นอกชั้นเรียน นักเรียนจะได้ฟังสิ่งอื่นที่นอกเหนือจากการสอน เช่น ฟังข่าว ฟังเพลง ฟังคาปรัศรีย ชมภาพยนตร์และละคร เป็นต้น

ยุดา รักไทย (2542) กล่าวว่า ทักษะการฟังมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการของมนุษย์ แต่คนไทยส่วนใหญ่มักจะมองข้ามความสำคัญของการฟังไป ดังจะเห็นได้จากการเรียนการสอนพื้นฐานในการสื่อสารอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นการอ่าน การเขียน การพูด หลายคนอาจคิดว่าการฟังเป็นเรื่องง่าย ซึ่งเป็นความเข้าใจผิดอย่างยิ่ง เพราะที่จริงแล้วการฟังหมายถึงการให้ความสนใจคาพูดอย่างเต็มที่จนเกิดความเข้าใจ

เนชั่น (Nation 1985) มีความคิดเห็นสอดคล้องกับ สุมิตรา อังวัฒนกุล (2535) ว่า “ทักษะฟังเป็นทักษะแรกที่ต้องสอน เพราะผู้พูดต้องฟังให้เข้าใจเสียก่อน จึงจะสามารถพูดโต้ตอบ อ่าน หรือเขียนได้ และ ทักษะฟังยังเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้ทักษะอื่นๆ ซึ่งในการเรียนการสอนนักเรียนควรได้รับการฝึกฝนทักษะฟังอย่างเพียงพอและจริงจัง”

ทิพย์วัลย์ ตฤยะสุข (2535) กล่าวว่า ทักษะการฟังเป็นทักษะประการแรกที่ต้องพิจารณาก่อนการพูดและการอ่านออกเสียงอย่างถูกต้อง เพราะก่อนที่จะพูดภาษาใดได้เราจะต้องฟังคาพูดในภาษานั้นให้เข้าใจก่อน ทักษะการฟังเป็นทักษะทางด้านการรับ (Receptive Skill) ผู้ฟังรับฟังข้อมูลแล้วนา

ไปตีความหมายหรือวิเคราะห์สิ่งที่ได้ยินและใช้แหล่งข้อมูลที่มีอยู่เดิมกับแหล่งข้อมูลใหม่มาประกอบ เพื่อทำความเข้าใจกับสิ่งที่ได้ฟังอย่างถูกต้อง เพราะถ้าฟังไม่เข้าใจหรือเข้าใจคนละเรื่องก็จะทำให้การสื่อสารนั้นล้มเหลว การฟังที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยการฝึกฝนเช่นเดียวกับการพูด ผู้ฟังที่ดีต้องปรับปรุงการฟังอยู่เสมอ

พิณทิพย์ ทวยเจริญ (2534) และ วรวรรณ เปลี่ยนบุญเลิศ (2536) กล่าวว่า การฟังอาจพัฒนาขึ้นได้ถ้าได้รับการฝึกฝนที่ดี ผู้ที่ได้รับการฝึกฝนที่ดีจะมีทักษะ การฟังสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกฝน เพราะบุคคลแต่ละคนจะมีสมรรถภาพทางการฟังต่างกัน การฟังเรื่องราวทุกเรื่องผู้ฟังต้องอาศัยสมาธิทางการฟังอย่างต่อเนื่องเพื่อจะเข้าใจเรื่องอย่างครบถ้วน

ลิตเติ้ลวูด (Littlewood 1990) กล่าวว่า ความสามารถที่จะเข้าใจสิ่งที่ฟังได้ถูกต้องอาจต้องฝึกเป็นระยะเวลานาน การฟังมิใช่เป็นแต่เพียงทักษะที่มีความสำคัญยิ่งต่อการเรียนรู้ภาษาเท่านั้น ความสามารถในการฟังยังมีความสัมพันธ์อย่างมากกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้ที่มีความสามารถในการฟังสูงมักมีแนวโน้มที่จะมีเชาวน์ปัญญาสูงกว่าผู้ที่มีความสามารถในการฟังต่ำ ถึงแม้ว่าทักษะการฟังจะมีความสำคัญดังกล่าวแล้วก็ตาม แต่ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น

ดวงเดือน แสงชัย (2533) กล่าวว่า ทักษะการฟังเป็นทักษะที่สำคัญที่สุดที่จะนำไปสู่ทักษะขั้นตอนต่อไป คือ การพูด การอ่าน และการเขียน การฟังแยกออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับเริ่มต้นจะเน้นในการฟังเสียงให้นักเรียนจำเสียง ได้และสามารถออกเสียงได้ถูกต้อง รู้จักสังเกตและจับได้ว่าเสียงต่าง ๆ มีความแตกต่างกันอย่างไร ระดับที่ 2 เป็นการฟังประโยคและเรื่องราวเพื่อความเข้าใจ การฝึกทักษะการฟังจึงประกอบไปด้วย การฟังเสียง พยางค์คำศัพท์ประโยค การสนทนา และฟังเรื่องราวได้เข้าใจเป็นขั้นสุดท้าย

จากความสำคัญของทักษะการฟังดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ทักษะการฟังเป็นทักษะที่สำคัญที่สุดที่จะนำไปสู่ทักษะขั้นต่อไป คือการพูด การอ่านและการเขียนเป็นทักษะแรกในการเรียนภาษา การฟังอาจพัฒนาขึ้นได้ถ้าได้รับการฝึกฝนที่ดี ผู้ที่มีความสามารถในการฟังสูงมักมีแนวโน้มที่จะมีเชาวน์ปัญญาสูงกว่าผู้ที่มีความสามารถในการฟังต่ำ

4.3 ทักษะการพูดภาษาอังกฤษ

นักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายและลักษณะของทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ไว้ดังนี้

เตือนใจ เถลิ้มกิจ (2545 : 57) ได้ให้ความหมายว่าการพูดเป็นทักษะที่สอนยากเพราะผู้เรียนจะต้องมีความรู้ในเรื่ององค์ประกอบต่างๆของภาษาเป็นอย่างดีเพื่อที่จะพูดในสิ่งที่ต้องการสื่อได้เช่น คำศัพท์การออกเสียง โครงสร้างทางไวยากรณ์ หัวข้อทางภาษา เป็นต้น

อัจฉรา วงศ์โสธร (2538 : 316) ได้ให้ความหมายว่าทักษะพูดเป็นทักษะทางสังคม(Social Skill)การพูดอย่างมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับความรู้องค์ประกอบทางภาษาและความตระหนักถึงลีลาภาษาตลอดจนการสื่อความหมายโดยสื่อที่ไม่ได้เป็นตัวภาษา (Non-Verbal Medium) ภาษาพูดมีลักษณะเฉพาะของตัวเอง ซึ่งประกอบด้วยการใช้ลักษณะภาษาต่อไปนี้บ่อยครั้งกว่าภาษาเขียน คือ การรวมคำให้สั้น (Contractions) บุรุษสรรพนาม (Personal Pronoun) คำถาม(Questions) คำที่เป็นรูปธรรม (Concrete Words) คำที่มีพยางค์สั้นๆ(Fewer Syllables) การทวนคำทวนความ

(Restatement) การซ้ำคำซ้ำความ (Repetition) การออกอุทาน (Interjection) นอกจากนี้ โครงสร้างทางภาษามักไม่เป็นระเบียบแบบแผนเหมือนภาษาพูดเพราะมีการกล่าวด้วยความลังเลการพูดกลับไปกลับมาการเปลี่ยนตัวประธานในข้อความ

พรสวรรค์ สิปอ (2550 : 163) ได้ให้ความหมายว่าการพูด คือการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ในสังคมเป็นการสื่อสารทางวาจาของคนตั้งแต่สองคนขึ้นไปต่างฝ่ายต่างมีจุดประสงค์ที่จะสื่อความหมายของตัวเอง และต่างฝ่ายก็ต้องตีความสิ่งที่ตนเองได้ฟังดังนั้น จุดประสงค์ของทักษะการพูดคือ สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพต้องสามารถพูดให้ผู้อื่นเข้าใจหลีกเลี่ยงการทำให้ผู้ฟังสับสนเนื่องจากการออกเสียงผิดไวยากรณ์ผิดใช้คำผิดหรือไม่เหมาะสมนอกจากนั้นยังต้องพูดให้เหมาะสมกับสังคมและวัฒนธรรมด้วย

สรุปได้ว่า การพูดคือการสื่อความหมายโดยใช้ภาษาและกริยาท่าทาง ตลอดจนน้ำเสียงสีหน้า แววตาเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก ความรู้และความคิดเพื่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างกัน

4.3.1 ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

นักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ดังนี้

วาเอ็ด (Valette, 1997:120) ได้ให้ความหมายของการพูดเพื่อการสื่อสารว่า มิได้เป็นแค่การออกเสียงคำและการออกเสียงสูง เสียงต่ำ ในประโยคเท่านั้น แต่เป็นการพูด ตามหน้าที่ของภาษา กล่าวคือเป็นการทำให้ผู้อื่นเข้าใจถึงจุดประสงค์ในสิ่งที่ตนพูด และการพูดของผู้พูดที่มีความสามารถในระดับที่สูงขึ้นไป ต้องสามารถเลือกใช้สำนวนภาษาที่ถูกต้องและเหมาะสม และเป็นที่ยอมรับของเจ้าของภาษาอีกด้วย กล่าวโดยสรุปคือการพูดเพื่อการสื่อสาร คือ การปฏิสัมพันธ์ทางคำพูดระหว่างบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ได้แก่ ผู้พูดและผู้ฟัง ซึ่งจะต้องสามารถเลือกใช้สำนวนภาษาให้เหมาะสมกับบริบทและ สถานการณ์ รวมทั้งเป็นที่ยอมรับของเจ้าของภาษา ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นต่อผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ หรือภาษาที่สองต้องสามารถพูด เจรจาสื่อสารตามสถานการณ์ต่างๆได้อย่าง ถูกต้องเหมาะสมตามกฎเกณฑ์ทางภาษาอังกฤษ และสามารถพูดภาษาอังกฤษได้อย่างราบรื่น คล่องแคล่ว ตามความเหมาะสมในระดับการสื่อสาร จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีผู้เชี่ยวชาญทางด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษหลายคนได้เสนอแนวคิดและความหมายของความสามารถใน การพูดภาษาอังกฤษ ไว้ ดังนี้

ไบรน์ (Byrne, 1987: 22-24) เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษว่า มีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการฟังของมนุษย์โดยตรง ซึ่งผู้พูดทำหน้าที่เป็นผู้ส่งสารให้กับผู้ฟังในการสื่อสารสองทาง คือ แลกเปลี่ยนข้อมูลหรือสารซึ่งกันและกัน และแลกเปลี่ยนบทบาทกันเป็นผู้พูดและผู้ฟัง

ประเทือง ใจหาญ (2546) อ้างถึงจาก ฟิน็อคเซียโรและบรัมฟิต (Finocchiaro & Brumfit , 1989: 197-198) กล่าวว่าความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเป็นปฏิกริยาที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันระหว่างการผลิตตามสถานการณ์โดยปรับเปลี่ยนอวัยวะในการพูดได้ถูกต้องเหมาะสมสามารถใช้คำพูดตามกฎเกณฑ์ด้านไวยากรณ์ความหมายและวัฒนธรรมให้ถูกต้องเหมาะสมรวมทั้ง

ปฏิบัติการต่อการรับรู้ การเปลี่ยนแปลงของคู่สนทนาซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมานั้นเป็นปฏิริยาที่สัมพันธ์กันทั้งทางด้านสมอง และร่างกาย ซึ่งจะต้องเกิดขึ้นทันทีและพร้อมกันในระหว่างการพูด ภาษาอังกฤษนั้นผู้พูดต้องส่งสารโดยใช้การภาษาพูดที่เหมาะสม มีการเน้นเสียง การออกเสียงสูงต่ำ รวมทั้งแสดงสีหน้าท่าทางเป็นเครื่องช่วยในการแสดงความหมายของสิ่งที่พูดถึงผู้ฟังจึงจะสามารถเข้าใจสาร

วิดโดว์สัน (Widdowson, 1989: 37-128) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายของความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษว่าเป็นกิจกรรมสื่อสารที่มีชีวิตชีวาโดยการพูดภาษาอังกฤษอย่างมีปฏิสัมพันธ์แบบเผชิญหน้าโดยผ่านทางคำพูดและการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารโดยการพูด มีทั้งการรับสารและการส่งสารความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ นั้นเกี่ยวข้องกับน้ำเสียง ท่าทางทางกายภาพทั้งหมดของร่างกาย

ลิตเติลวูด (Littlewood, 1995: 17-18) กล่าวเกี่ยวกับความหมายความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษว่า เป็นกิจกรรมที่ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารระหว่างบุคคลสองคนขึ้นไป ซึ่งได้แก่ผู้พูดและผู้ฟัง โดยที่ผู้พูดคาดคะเนความรู้และความรู้สึกของผู้ฟังเพื่อที่จะเลือกใช้ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษให้เหมาะสมกับบริบทของการใช้ภาษาอังกฤษ

ชนิตสิรี ศุภพิมล (2545: 33) สรุปความหมายของความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษว่า เป็นความสามารถในการสื่อสารที่ประกอบด้วยเสียงและรหัสต่างๆเพื่อสื่อความรู้สึกและความต้องการ ของผู้พูดให้ผู้ฟังใจและตอบสนองรวมทั้งเป็นการแลกเปลี่ยนข่าวสารความรู้ความคิดเห็น และก่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน

จิตติพร ไชยรินค า (2549: 33)กล่าวว่า ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเป็นความสามารถ ของผู้พูดด้วยการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นคำพูดโดยคำนึงถึงความเหมาะสมต่อสถานการณ์นั้นๆ เพื่อสื่อความหมายให้คู่สนทนาเข้าใจและสามารถโต้ตอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532 : 53 - 54) กล่าวว่า ความสามารถในการพูดหมายถึง ความสามารถใช้ในการผลิตภาษาและเป็นกระบวนการสื่อความหมาย ผู้พูดต้องถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกออกมาเป็นรหัสของภาษาหรือเป็นรหัสของภาษา หรือเป็นคำพูดที่คนอื่นเข้าใจและนอกจากจะการใช้การเน้นหนักในคำและระดับเสียงสูงต่ำในประโยคเพื่อสื่อความหมายแล้ว ผู้พูด ยังได้แสดงถึงวัฒนธรรมและสภาพของผู้พูด คือ แสดงจุดมุ่งหมายในการพูดว่าต้องการพูดอะไร พูดกับใคร ที่ไหน และ พูดอย่างไรให้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ นอกจากนี้ผู้พูดยังต้องมีความคล่อง (Fluency) และความถูกต้องชัดเจน (Accuracy) และไม่รู้ร้อที่จะโต้ตอบ มิฉะนั้น จะทำให้การพูดหยุดชะงัก เพราะผู้ฟังไม่สนใจและไม่มีความอดทนที่จะฟังต่อไป

สามารถสรุปตามที่นักวิชาการได้กล่าวถึงความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ ได้ดังนี้คือ เป็นกิจกรรมที่ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารระหว่างบุคคลสองคนขึ้นไป แสดงจุดมุ่งหมายในการพูดว่าต้องการพูดอะไร พูดกับใคร ที่ไหน และ พูดอย่างไรให้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ โดยผู้พูดต้องส่งสารโดยใช้ภาษาพูดที่เหมาะสม มีการเน้นเสียง การออกเสียงสูงต่ำ รวมทั้งแสดงสีหน้าท่าทางเป็นเครื่องช่วยในการแสดงความหมายของสิ่งที่พูด เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือสารซึ่งกันและกัน และแลกเปลี่ยนบทบาทกันเป็นผู้พูดและผู้ฟัง

5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

5.1 ความหมายของความพึงพอใจ (satisfaction)

ความหมายของความพึงพอใจ (satisfaction) เป็นทัศนคติที่เป็นนามธรรมไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ การที่เราจะทราบว่า บุคคลมีความพึงพอใจหรือไม่ สามารถสังเกตโดยการแสดงออกที่ค่อนข้างสลับซับซ้อน จึงเป็นการยากที่จะวัดความพึงพอใจโดยตรง แต่สามารถวัดได้โดยทางอ้อม จากการวัดความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้น และการแสดงความคิดเห็นนั้นจะต้องตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง จึงจะสามารถวัดความพึงพอใจนั้นได้

ราชบัณฑิตยสถาน (2546) กล่าวไว้ว่า “พึง” เป็นคำช่วยกริยาอื่น หมายความว่า “ควร” เช่น พึงพอใจ หมายความว่า พอใจ ชอบใจ และคำว่า “พอ” หมายความว่า เท่าที่ต้องการ เต็มความต้องการ ถูกชอบ เมื่อนำคำสองคำมาผสมกัน “พึงพอใจ” จะหมายถึง ชอบใจ ถูกใจตามที่ต้องการ ได้มีผู้เชี่ยวชาญให้ความหมายของความพึงพอใจไว้หลายทัศนะดังนี้

อุทัย หิรัญโต (2531) ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า เป็นสิ่งที่ทำให้ทุกคนเกิดความสุขใจ เนื่องจากสามารถตอบสนองความต้องการของเขาทำให้เกิดความสุข

กิตติมา ปรีดีดิลก (2532) ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจ คือ ความรู้สึกที่ชอบหรือพอใจที่มีต่อองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่าง ๆ และเขาได้รับการตอบสนองตามความต้องการของเขา

ปรียาพร วงษ์อนุตรโรจน์ (2535) ได้กล่าวว่าความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกร่วมของบุคคลที่มีผลต่อการท างานในทางบวก เป็นความสุขของบุคคลที่เกิดจากการ ปฏิบัติงานและได้รับผลตอบแทน คือผลที่เป็นความพึงพอใจที่ทำให้บุคคลที่เกิดความรู้สึก กระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นที่จะทำงาน มีขวัญกำลังใจ สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพของการท างานรวมทั้งการส่งผลต่อความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร

ภิญญา สารธร (2537) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า ความ พึงพอใจของบุคคลเป็นสิ่งที่ขึ้นอยู่กับประโยชน์ที่เขาได้รับ และในขณะเดียวกันก็ย่อมขึ้นอยู่กับ สิ่งที่เขาคิดว่าจะเกิดกับตัวเขาด้วย และส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพ

อัฐพร มาขำ (2543) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทัศนคติหรือระดับความพึงพอใจของบุคคลต่อกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพ ของกิจกรรมนั้น ๆ โดยเกิดจากพื้นฐานของการรับรู้ ค่านิยมและประสบการณ์ที่แต่ละบุคคล ได้รับ ระดับของความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อกิจกรรมนั้น ๆ สามารถตอบสนองความต้องการแก่ บุคคลนั้นได้

อุทัยพรพรณ สุดใจ (2545) ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติ ของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยอาจจะเป็นไปในเชิงประเมินค่า ว่าความรู้สึกหรือทัศนคติต่อ สิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้นเป็นไปในทางบวกหรือทางลบ กาญจนา อรุณ

สุขรุจี (2546) กล่าวว่า ความพึงพอใจของมนุษย์เป็นการ แสดงออกทางพฤติกรรมที่เป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ การที่เราจะทราบว่า บุคคลมีความพึงพอใจหรือไม่ สามารถสังเกตโดยการแสดงออกที่ค่อนข้างสลับซับซ้อน และต้อง มี สิ่งเร้าที่ตรงต่อความต้องการของบุคคล จึงจะทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ ดังนั้นการสร้าง สิ่งเร้าจึงเป็นแรงจูงใจของบุคคลนั้นให้เกิดความพึงพอใจในงานนั้น ราชบัณฑิตยสถาน (2546) ได้ให้ความหมายของคำว่า ความพึงพอใจ หมายถึง พอใจ ชอบใจ

มอร์ส (Morse, 1953) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่าสิ่งใดก็ตามที่สามารถลดความตึงเครียดของมนุษย์ให้น้อยลง และความตึงเครียดนี้เป็นผลจากความต้องการของมนุษย์ เมื่อมนุษย์ต้องการมากจะเกิดปฏิกิริยาเรียกร้อง เมื่อใดความต้องการได้รับการตอบสนอง ความตึงเครียดก็จะลดน้อยลงหรือหมดไป ทำให้เกิดความพึงพอใจขึ้นได้

ทินฟิน, และแมคเคอร์มิก (Tiffin, & McCormick, 1965) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นแรงจูงใจของมนุษย์ที่ตั้งอยู่บนความต้องการขั้นพื้นฐาน (basic needs) ที่มีความหมายเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิดกับผลสัมฤทธิ์และแรงจูงใจ (incentive) และพยายามหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ต้องการ แอปเปิลไวท์ (Applewhite, 1965) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า เป็นความสุขความสบาย ที่ได้รับจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เป็นความสุขความสบาย ที่เกิดจากการเข้าร่วมได้รู้ได้เห็นในกิจกรรมนั้น ๆ

วอลเลอร์สไตน์ (Wallerstein, 1971) ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมายและอธิบายว่า ความพึงพอใจเป็นขบวนการทางจิตวิทยาไม่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน แต่สามารถคาดคะเนได้ ว่ามีหรือไม่มี จากการสังเกตพฤติกรรมของคนเท่านั้น การที่จะทำให้คนเกิดความพึงพอใจ จะต้องศึกษาปัจจัยและองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของความพึงพอใจนั้น

โวลแมน (Wolman, 1973) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า หมายถึง ทำที่ทั่ว ๆ ไปที่เป็นผลมาจากทำที่ที่ต่อสิ่งต่าง ๆ 3 ประการ คือ ปัจจัยที่เกี่ยวกับ กิจกรรม ปัจจัยที่เกี่ยวกับบุคคล และลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม

ริชเชอร์ (Risser, 1975) กล่าวถึงความพึงพอใจสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ ของแต่ละคนเกิดจากการได้รับประสบการณ์หรือบรรลุสิ่งที่คาดหวัง

แคมป์เบลล์ (Campbell, 1976) กล่าวว่าความพึงพอใจ เป็นความรู้สึก ภายในที่แต่ละคนเปรียบเทียบระหว่างความคิดเห็นต่อสภาพการณ์ที่อยากให้เป็นหรือคาดหวัง หรือรู้สึกว่าสมควรจะได้รับ ผลที่ได้จะเป็นความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ เป็นการตัดสินใจของ แต่ละบุคคล จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของ บุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ผู้วิจัยได้ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตาม หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมหนังสือวัดสวนอารมณ์

5.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ มาสโลว์ (Maslow, 1970) ได้แบ่งความต้องการของมนุษย์ (hierarchy of needs theory) ตั้งแต่ระดับต่ำสุดถึงระดับสูงสุดเป็น 5 ชั้น โดยมาสโลว์ ได้จำแนกความต้องการทั้ง 5 ชั้นของมนุษย์เป็น 2 ระดับใหญ่ ๆ คือ ระดับต่ำ (lower-order) ได้แก่ ความต้องการทางกายภาพ และความต้องการความมั่นคง สำหรับความต้องการในระดับสูง (higher-order needs) ได้แก่ ความต้องการทางสังคม ความต้องการได้รับการยกย่อง และความต้องการความสำเร็จในชีวิต ซึ่งความแตกต่างของความต้องการทั้ง 2 ระดับ คือ ความต้องการในระดับสูงเป็นความพึงพอใจที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล ขณะที่ความต้องการในระดับต่ำเป็นความ พึงพอใจที่เกิดจากภายนอก เช่น คำตอบแทน เป็นต้น

มาสโลว์ได้แบ่งทฤษฎีความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 5 ระดับ ตามภาพประกอบนี้
(Maslow, quoted in Hoyer and MacInnis. 1997)

โดยมีการอธิบายถึงแต่ละระดับความต้องการไว้อย่างละเอียดดังนี้

1. ความต้องการระดับกายภาพ (physiological needs) เป็นความต้องการ ทางร่างกายขั้นพื้นฐานของมนุษย์และเป็นสิ่งที่จำเป็นที่สุดสำหรับการดำรงชีวิต ความต้องการเหล่านี้ ได้แก่ อากาศ น้ำ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย ความต้องการทางเพศ เป็นต้น มนุษย์จะมีความต้องการในลำดับถัดไปเมื่อความต้องการระดับกายภาพได้รับการตอบสนองแล้ว ดังนั้น ในขั้นแรกองค์กรจะต้องตอบสนองความต้องการของพนักงาน โดยการจ่ายค่าจ้างและ ผลตอบแทนเพื่อให้พนักงานสามารถนำเงินไปใช้จ่ายเพื่อแสวงหาสิ่งที่จำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตของแต่ละคน

2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (safety or security needs) เมื่อความต้องการด้านร่างกายได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยก็จะเข้ามามีบทบาทในพฤติกรรมของมนุษย์ ความปลอดภัยดังกล่าวมี 2 รูปแบบ คือ ความต้องการ ความปลอดภัยทางด้านร่างกาย และความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งความต้องการความ ปลอดภัยทางด้านร่างกาย ได้แก่ การมีความปลอดภัยในชีวิต การมีสุขภาพดี เป็นต้น ส่วนความ มั่นคงทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การมีอาชีพ การงานมั่นคง การท างานที่มีหลักประกันอย่างเพียงพอ จะมีผลต่อการตัดสินใจในการท างานต่อไป อันจะเป็นข้อมูลในการตัดสินใจลาออกจากงานหรือ การพิจารณาเลือกงานใหม่ แต่ตราบดีที่ความต้องการด้านร่างกายยังไม่ได้รับการตอบสนอง ความต้องการที่จะได้รับความมั่นคงปลอดภัยก็ค่อนข้างน้อย

3. ความต้องการทางสังคม (social needs) เมื่อความต้องการทั้ง 2 ประการได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการในระดับที่สูงกว่า จะเข้ามามีบทบาทต่อ พฤติกรรมของมนุษย์ ความต้องการทางสังคม ได้แก่ ความต้องการการยอมรับในผลงาน ความ เอื้ออาทร ความเป็นมิตร ที่ดี

ความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และความรักจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อน ร่วมงาน องค์การสามารถตอบสนองความต้องการของพนักงานได้โดยการให้ลูกจ้างมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ให้ลูกจ้างทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม (group process) และมีลักษณะเป็น การร่วมมือร่วมใจ (collaboration) ในการท างานมากกว่าที่จะมุ่งการแข่งขัน (competition) ตลอดจนองค์กรต้องมองเห็นคุณค่าของบุคลากร ยอมรับความคิดเห็นของเขาเหล่านั้นด้วยการ ยกย่องชมเชยเมื่อมีโอกาสอันควร

4. ความต้องการได้รับการยกย่องสรรเสริญในสังคม (esteem needs) หมายถึง ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสำเร็จ ความรู้ ความสามารถ การรับถือตนเอง ความเป็น อิสระและเสรีภาพในการทำงาน ตลอดจนต้องการมีฐานะเด่นและเป็นที่ยอมรับนับถือของคนทั้งหลาย การมีตำแหน่งสูงในองค์การ หรือการที่สามารถใกล้ชิดบุคคลสำคัญ ๆ ล้วนเป็นการ ส่งเสริมให้ฐานะของบุคคลเด่นขึ้นทั้งสิ้น

5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (self-actualization needs) เมื่อมนุษย์ ได้รับการตอบสนองทั้ง 4 ระดับแล้ว มนุษย์จะทำงานเพื่องานคือ อยากรู้ว่าตนมีศักยภาพแค่ไหน และพยายามพัฒนาศักยภาพของตนไปสู่จุดสูงสุด การทำงานเกิดจากสนใจและรักในงาน ที่ทำและทำ เพราะได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนให้ถึงจุดสูงสุด

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า ทฤษฎีของมาสโลว์ ชี้ให้เห็นว่ามนุษย์มีความต้องการ ๕ ประการ เมื่อความต้องการอย่างใดอย่างหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการสิ่งอื่น ๆ ก็เกิด ขึ้นมาอีก ความต้องการทั้ง 5 ชั้น

ต่อมาได้มีทฤษฎี E.R.G. ของ Alderfer (Existence Relatedness Growth) (อ้างถึงใน สมยศ นาวิการ, 2540) ได้ปรับปรุงลำดับชั้นความต้องการของ Maslow เป็นความต้องการ 3 ระดับ ดังนี้

1. ความต้องการดำรงชีวิตอยู่ (existence needs) คือ ความต้องการทางร่างกายและความปลอดภัย ความต้องการรายได้ สวัสดิการและสภาพแวดล้อมการทำงาน

2. ความต้องการความสัมพันธ์ (relatedness needs) คือ ความต้องการทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในสถานที่ทำงาน

3. ความต้องการเจริญเติบโต (growth needs) คือ ความต้องการภายในเพื่อการพัฒนาส่วนบุคคล ความต้องการของบุคคลที่จะเจริญเติบโตพัฒนา และใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ด้วยการแสวงหาโอกาส และการเอาชนะความท้าทายใหม่ ๆ

จากทฤษฎี E.R.G ของ Alderfer สามารถสรุปได้ว่ามีความคล้ายคลึงกับทฤษฎีแรงจูงใจของมนุษย์ของมาสโลว์ในแง่ของความต้องการที่ยังไม่ตอบสนองนั้นจะจูงใจบุคคล ซึ่งโดยทั่วไปบุคคลจะก้าวขึ้นไปตามลำดับของความต้องการจากระดับต่ำไปถึงความต้องการระดับสูง เมื่อความต้องการระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการระดับต่ำจะมีความสำคัญน้อยลง

5.3 วิธีการสร้างความพึงพอใจ

การศึกษาจะมีความสัมพันธ์และความพึงพอใจที่ดีต่อการเรียน ต้องมีการสร้างความพอใจในการเรียนตั้งแต่เริ่มต้นให้แก่ผู้เรียน ซึ่งการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญ ที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือการปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ให้

คำแนะนำปรึกษา จึงต้องคำนึงถึงความพึงพอใจ การกระทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้ หรือการปฏิบัติงาน มีแนวความคิดพื้นฐานที่ต่างกันอยู่ 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน การตอบสนองความต้องการของผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจ จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่สูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการตอบสนองที่กะทัดรัดตามแนวคิดดังกล่าว

2. ผลของการปฏิบัติงานไปสู่ความพึงพอใจ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจ และการปฏิบัติงานจะถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่น ๆ ผลของการปฏิบัติงานที่ดีจะนำไปสู่ ผลของการตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งในที่สุดจะนำไปตอบสนองความพึงพอใจในรูปของรางวัลหรือผลตอบแทนภายใน (intrinsic rewards) และผลตอบแทนภายนอก (extrinsic rewards) โดยผ่านการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ของการตอบแทนที่ได้ รับรู้แล้ว ความพึงพอใจย่อมเกิดขึ้น โดยมีนักการศึกษากล่าวถึงแนวคิดไว้หลายท่าน ดังนี้

สกินเนอร์ (Skinner, 1971) มีความเห็นว่าการปรับพฤติกรรมไม่สามารถทำได้โดยเทคโนโลยีทางกายภาพและชีวภาพ แต่ต้องอาศัยเทคโนโลยีของพฤติกรรม คือ เสรีภาพและความภาคภูมิใจ จุดหมายปลายทางที่แท้จริงของการศึกษา โดยการทำให้มีความเป็น ตัวของตัวเอง รับผิดชอบต่อการกระทำเสรีภาพ คือ ความเป็นอิสระจากการควบคุมวิเคราะห์ ปรับเปลี่ยน หรือปรับปรุงรูปแบบใหม่ ให้แก่สิ่งแวดล้อมนั้น โดยทำให้อำนาจการควบคุมอ่อนลง จนเกิดความรู้สึกว่าตนเองมิได้ถูกควบคุม หรือต้องแสดงพฤติกรรมใด ๆ ที่เนื่องมาจากการ กระทำที่ควรได้รับการยกย่องยอมรับมาเท่าไร จะต้องเป็นการกระทำที่ไม่มีการบังคับหรือ ควบคุมใด ๆ มาก นั่นคือ สัดส่วนปริมาณของการยกย่องยอมรับที่ให้แก่การกระทำ จะเป็นส่วน กลับกับความเด่น หรือความสำคัญของสาเหตุที่จูงใจให้กระทำ นอกจากนี้ สกินเนอร์ (Skinner) ได้ให้ข้อคิดกับครูว่า จงทำให้เด็กเกิดความเชื่อว่า เขาอยู่ในความควบคุมของตัวเอง แม้ผู้ควบคุมที่แท้จริง คือ ครู ก็ตาม

ไวท์ (White, 1967) ได้กล่าวถึงจังหวะของการศึกษามี 3 ขั้นตอนดังนี้

1. การสร้างความพึงพอใจ โดยให้นักเรียนได้รับสิ่งใหม่ ๆ มีความตื่นเต้น พอใจ ในการได้พบและเกิดสิ่งใหม่ ๆ

2. การทำความเข้าใจ โดยมีการจัดระบบระเบียบให้คำจำกัดความ มีการกำหนดขอบเขตที่ชัดเจน

3. การนำไปใช้ โดยนำสิ่งใหม่ที่ได้มาไปจัดสิ่งใหม่ ๆ ที่จะได้พบต่อไป เกิดความ ตื่นเต้นที่จะเอาไปจัดสิ่งใหม่ ๆ ที่เข้ามา

สามารถสรุปได้ว่า การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญ ที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือการปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ การกระทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้หรือการปฏิบัติงาน มีแนวความคิดพื้นฐานที่ต่างกันอยู่ 2 ลักษณะ คือ ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน และ ผลของการปฏิบัติงานไปสู่ความพึงพอใจ

5.4 การวัดความพึงพอใจ

นักวิชาการได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับการวัดความพึงพอใจไว้ ดังนี้

เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์ (2537) ได้กล่าวถึงเครื่องมือประเภทมาตรารวัดทัศนคติไว้ว่า เป็น ข้อความที่ใช้เพื่อการเก็บข้อมูลทางด้านจิตพิสัย เช่น ความคิดเห็น ความ สร้างสรรค์ทัศนคติต่าง ๆ เป็นต้น มาตรารวัดทัศนคติมีอยู่หลายชนิด แต่ในการวิจัยเทคโนโลยี การศึกษานิยมใช้มาก คือ วิธีของลิเคิร์ท (Likert) การวัดทัศนคติตามวิธีนี้จะกำหนดช่วงความรู้สึกของคนเป็น 5 ช่วง หรือ 5 ระดับ การ สร้างมาตรารวัดทัศนคติตามวิธีของลิเคิร์ท

1. ตั้งจุดมุ่งหมายของการศึกษาว่าต้องการศึกษาทัศนคติของใคร ที่มีต่อสิ่งใด
2. ให้ความหมายของทัศนคติต่อสิ่งที่จะศึกษานั้นให้แจ่มชัดเพื่อให้ทราบว่ สิ่งที่เป็นประเด็น หรือเรื่องที่จะสร้างแบบวัดนั้นประกอบด้วยคุณลักษณะใดบ้าง
3. สร้างข้อความให้ครอบคลุมคุณลักษณะที่สำคัญ ๆ ของสิ่งที่จะศึกษาให้ครบถ้วนทุกแง่มุม และต้องมีข้อความที่เป็นไปในทางบวกและลบมากพอต่อการนำไป วิเคราะห์ แล้วเหลือจำนวน ข้อความที่ต้องการ
4. ตรวจข้อความที่สร้างขึ้น ซึ่งทำได้โดยผู้สร้างข้อสอบเองและนำไปให้ผู้มีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ ตรวจสอบ โดยพิจารณาในเรื่องของความครบถ้วนของคุณลักษณะของสิ่งที่ ศึกษา และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ตลอดจนลักษณะการตอบกับข้อความที่สร้างว่า สอดคล้องกันหรือไม่เพียงใด เช่น พิจารณา ควรจะให้ตอบว่าเห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วยเฉย ๆ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หรือชอบ มากที่สุด ชอบมาก ปานกลาง ชอบน้อย ชอบน้อย ที่สุด เป็นต้น
5. ทำการทดลองขั้นต้นก่อนที่จะนำไปใช้จริง โดยการนำข้อความที่ได้ตรวจสอบ แล้วไป ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่ง เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของข้อความและภาษา ที่ใช้อีกครั้ง หนึ่ง และเพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านอื่น ๆ ได้แก่ ความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนก และค่าความ เชื่อมั่นของมาตรารวัดทัศนคติทั้งชุดด้วย
6. กำหนดการให้คะแนนการตอบของแต่ละตัวเลือก โดยทั่วไป ที่นิยมใช้คือ กำหนดคะแนนเป็น 5 4 3 2 1 สำหรับข้อความทางบวก และ 1 2 3 4 5 สำหรับคะแนน ทางลบ ซึ่งเป็นวิธีที่สะดวกในทางปฏิบัติ

จากการวัดความพึงพอใจตามที่นักวิชาการกล่าวข้างต้น สามารถสรุปวิธีการสร้างมาตรารวัด ทัศนคติตามวิธีของลิเคิร์ท คือ การวัดทัศนคติตามจะกำหนดช่วงความรู้สึกของคนได้ 5 ช่วงหรือ 5 ระดับ ได้แก่ 1. ตั้งจุดมุ่งหมายของการศึกษาว่าต้องการศึกษาทัศนคติของใคร 2. ให้ความหมายของ ทัศนคติต่อสิ่งที่จะศึกษานั้นให้แจ่มชัด 3) สร้างข้อความให้ครอบคลุมคุณลักษณะที่สำคัญ ๆ ของสิ่งที่ จะศึกษาให้ ครบถ้วน 4) ตรวจข้อความที่สร้างขึ้น โดยนำไปให้ผู้มีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ ตรวจสอบ และ 5) ทำการทดลองขั้นต้นก่อนที่จะนำไปใช้จริง

6. ประวัติและความเป็นมาของผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ OTOP

OTOP เป็นคำย่อที่มาจากคำว่า One Thumbon One Product ที่นำแนวคิดมาจากประเทศ ญี่ปุ่นในโครงการ OVOP One Village One Product ซึ่งเป็นโครงการที่รัฐบาลเพื่อให้แต่ละชุมชนได้ ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาสินค้าโดยรัฐพร้อมที่จะช่วยเหลือในด้านความรู้สมัยใหม่ และการบริหารจัดการ เพื่อเชื่อมโยงสินค้าจากชุมชนสู่ตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศด้วยระบบ

ร้านค้าเครือข่ายและอินเทอร์เน็ต เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างรายได้ด้วยการนันทนาการ ภูมิปัญญาในท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์และบริการที่มีคุณภาพ มีจุดเด่น และมูลค่าเพิ่ม เป็นที่ต้องการของตลาด ทั้งในและต่างประเทศ

6.1 ปรัชญาในการจัดตั้งโครงการ OTOP

“หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” เป็นแนวทางประการหนึ่ง ที่จะสร้างความเจริญแก่ชุมชน ให้สามารถยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้ดีขึ้น โดยการผลิตหรือจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น ให้กลายเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ มีจุดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของตนเองที่ สอดคล้องกับวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น สามารถจำหน่ายในตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ โดยมีหลักการพื้นฐาน 3 ประการ คือ

1. ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่สากล (Local Yet Global)
2. พึ่งตนเองและคิดอย่างสร้างสรรค์ (Self-Reliance-Creativity)
3. การสร้างทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development)

ผลิตภัณฑ์ ไม่ได้หมายถึงตัวสินค้าเพียงอย่างเดียวแต่เป็นกระบวนการทางความคิด รวมถึง การบริการ การดูแลการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การรักษาภูมิปัญญาไทย กาท่องเที่ยว ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี การต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ มีจุดเด่น จุดขายที่รู้จักกันแพร่หลายไปทั่วประเทศและทั่วโลก

6.2 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งโครงการ OTOP

จากนโยบายของรัฐบาล ที่แถลงต่อรัฐสภา และตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการอำนวยการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ พ.ศ. 2544 การดำเนินงานตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. สร้างงาน สร้างรายได้ แก่ชุมชน
2. สร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน ให้สามารถคิดเอง ทำเอง ในการพัฒนาท้องถิ่น
3. ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น
4. ส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
5. ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของชุมชน ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมในท้องถิ่น

6.3 ประเภทผลิตภัณฑ์ที่คัดสรร

การจัดสรรประเภทของผลิตภัณฑ์ OTOP ได้รับการจำแนกไว้ 5 กลุ่มใหญ่ ดังนี้

1. ประเภทอาหาร หมายถึง ผลผลิตทางการเกษตรที่บริโภคสด เช่น ผลไม้ เป็นต้น และผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่พร้อมบริโภค หรืออาหารแปรรูปกึ่งสำเร็จรูป รวมถึงอาหารแปรรูปที่ใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น นาพริก เป็นต้น

2. ประเภทเครื่องดื่ม หมายถึง ผลิตภัณฑ์ประเภทเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เช่น สุราแช่ สุรากลั่น เป็นต้น และไม่มีแอลกอฮอล์ รวมถึงผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มที่พร้อมดื่ม ผลิตภัณฑ์ประเภทขงละลาย ซึ่งผงสำเร็จรูป และผลิตภัณฑ์ประเภทขง เช่น นาผลไม้ นาสมุนไพร ชาใบหม่อน ชาจีน เป็นต้น

3. ประเภทผ้า เครื่องแต่งกาย หมายถึง ผ้าทอและผ้าถักจากเส้นใยธรรมชาติ หรือเส้นใยธรรมชาติและเส้นใยสังเคราะห์ เช่น ผ้าแพรวา ผ้าถักโครเชต์ เป็นต้น ผลิตภัณฑ์ประเภทเสื้อผ้าเครื่องประดับตกแต่งร่างกายจากวัสดุทุกประเภท เช่น ผ้าพันคอ หมวก กระเป๋า เข็มขัด สร้อยคอ ต่างหู รองเท้า เป็นต้น

4. ประเภทของใช้ ของประดับตกแต่งและของที่ระลึก หมายถึง ผลิตภัณฑ์ประเภทเครื่องเขียน เครื่องใช้สำนักงาน เครื่องตกแต่งบ้าน เครื่องใช้สอยต่างๆ สิ่งประดิษฐ์ที่สะท้อนวิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งผลิตภัณฑ์ในกลุ่มจักสาน ถักสาน ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการใช้สอย เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ดอกไม้ประดิษฐ์ เป็นต้น

5. ประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร หมายถึง ผลผลิตจากธรรมชาติที่ไม่ใช่อาหารบริโภค เช่น เครื่องสำอางสมุนไพร สมุนไพร แชมพูสมุนไพร น้ำมันหอมระเหย เป็นต้น หมายเหตุ: ในกรณีที่มีปัญหา ไม่สามารถจัดอยู่ในประเภทใด ให้คำนึงถึงวัตถุประสงค์ หรือประโยชน์ใช้สอยเป็นหลัก

7. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดเพชรบุรี

7.1 ประวัติและความเป็นมาของจังหวัดเพชรบุรี

เพชรบุรี (เพ็ชชะบุรี) เดิมสะกดว่า เพ็ชรบุรี เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันตก ภูมิประเทศทั้งเป็นที่สูงติดเทือกเขาและที่ราบชายฝั่งทะเล มักเรียกชื่อสั้น ๆ ว่า เมืองเพชร เดิมเรียก พรินพรี และจากหลักฐานในสมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ปรากฏชื่อว่า ศรีชัยวัชรปุระ

จังหวัดเพชรบุรีมีชื่อเสียงในฐานะแหล่งผลิตน้ำตาล เนื่องจากมีต้นตาลหนาแน่น เป็นเมืองเก่าแก่ มีประวัติศาสตร์ยาวนาน เพชรบุรีเป็นเมืองที่เคยรุ่งเรืองมาตั้งแต่สมัยโบราณและเป็นเมืองหน้าด่านที่สำคัญของไทยในกลุ่มหัวเมืองฝ่ายตะวันตก ปัจจุบันมีวัดเก่าแก่และบ้านเรือนทรงไทยจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีคำพูดติดปากว่า นักเลงเมืองเพชร ปัจจุบันเพชรบุรีเป็นเมืองด่านสำคัญระหว่างภาคกลางและภาคใต้ และยังเป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น หาดชะอำ หาดปึกเตียน หาดเจ้าสำราญ แหลมหลวง แหลมเหลว และเขื่อนแก่งกระจาน

เมืองเพชรบุรี เป็นเมืองเก่าแก่โบราณ สมัยทวารวดีและศรีวิชัยเคยมีกษัตริย์ปกครอง บางสมัยก็ตกเป็นเมือง ขึ้นของอาณาจักรที่เข้มแข็งกว่า ชื่อเมือง “เพชรบุรี” ได้ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรมานานแล้วตั้งแต่เมื่อ 700 ปีก่อน ในศิลาจารึกสมัยสุโขทัย การมีชื่อเมืองที่ระบุอยู่ในศิลาจารึก เช่นนี้แสดงให้เห็นว่าเพชรบุรี น่าจะเป็นบ้านเมืองมีคนอยู่อาศัยเป็นชุมชนถาวรมาแต่ก่อนหน้านั้นแล้ว หลักฐานวัตถุที่แสดงถึงความเป็นบ้านเมืองเพชรบุรีที่ยืนยันได้ว่า มีอายุเก่าแก่อ่อนหลังไปเป็นพันปี

ในสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี เพชรบุรีก็ยังเป็นหัวเมืองที่มีความสำคัญ ต่ออยุธยาอย่างสูง เพราะเป็น จุดยุทธศาสตร์สำคัญของพระราชอาณาจักร โดยเหตุที่มีฐานะเป็นแหล่งสะสมเสบียง เนื่องจากมีพื้นที่ราบลุ่มกว้าง ขวางเหมาะแก่การ เพาะปลูก และทำไร่ไถนา และขณะเดียวกันก็เป็นชัยภูมิอันเหมาะสมที่สามารถใช้เป็นที่ตั้งมั่นบัญชาการรบทั้งทางบกและทางทะเล ดังนั้น ตลอดสมัยที่อยุธยาเป็นราชธานี เพชรบุรี จึงกลายเป็นเมืองหน้าด่านในการรบพุ่งกับพม่า เพราะข้าศึกจะเข้าตีกรุงศรีอยุธยา จะยกกันมาทางช่องสิงขร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ชาวเพชรบุรีต้องต่อสู้ป้องกัน อาณาจักรหลายครั้งหลายหน นอกจากนั้น เพชรบุรียังเป็นเมืองที่เรือจะต้องจอดแวะเพื่อขึ้นล่อง หรือเพื่อเดินทางต่อไปยังมะริด ภูเก็ต และไปกรุงศรีอยุธยา

ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นเพชรบุรีคงเป็นเมืองหน้าด่านสำคัญตลอดมา ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ทรงโปรดเมืองเพชรบุรีมากได้โปรดให้สร้าง “พระนครคีรี” ขึ้นเพื่อประทับและรับแขกเมือง ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดเสวยน้ำจากแม่น้ำเพชรบุรี นอกจากนั้นทรงโปรดให้สร้าง “พระรามราชนิเวศน์” ขึ้นแต่สร้างไม่แล้วเสร็จก็สวรรคตเสียก่อน ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้โปรดให้สร้างต่อจนเสร็จ และยังได้โปรดให้สร้าง “พระราชานิเวศน์มฤคทายวัน” ขึ้นอีกด้วย

เนื่องจากจังหวัดเพชรบุรี มีประวัติความเป็นมายาวนาน จึงมีโบราณสถานโบราณวัตถุ และศิลปกรรมต่าง ๆ ได้แก่ ภาพเขียนตามฝาผนังอุโบสถ หรือลวดลายปูนปั้นต่าง ๆ ผนังบ้าน ผนังจั่วของโบสถ์ วิหารในวัดต่าง ๆ วัดวาอารามที่มีอยู่ทุกวันนี้จะมี พระพุทธรูป หรือซากสถูปเจดีย์ เป็นหลักฐานประกอบกับลักษณะของเมืองเพชรบุรีมีทั้ง ภูเขา ป่าไม้ ถ้ำ ลำธาร น้ำตก แก่งหิน และหาดทรายชายทะเลที่มีธรรมชาติสวยงาม จัดเป็นจังหวัดที่น่าท่องเที่ยวจังหวัดหนึ่งของประเทศ สมคำขวัญที่ว่า “เขาวังคู่บ้าน ขนมหวาน เมืองพระ เลิศล้ำศิลปะ แดนธรรมะ ทะเลงาม”

7.2 ความเป็นมาของอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

อำเภอเมืองเพชรบุรี เดิมชื่ออำเภोजังหวัดเพชรบุรี และ อำเภอลองกระแซง ได้รับการจัดตั้งให้เป็นอำเภอเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2446 เนื่องจากสถานที่ตั้งของศูนย์ราชการอยู่ในเขตตำบลคลองกระแซง ในอดีตใช้พื้นที่ของวัดพลับพลาชัยเป็นศูนย์ราชการของอำเภอลองกระแซง ภายหลังจึงได้มีการย้ายออกจากวัดพลับพลาชัยเนื่องจากพื้นที่ของวัดคับแคบ แต่ก็ไม่ไกลสถานที่เดิมยังในเขตตำบลคลองกระแซงเหมือนเดิม ซึ่งอยู่ตอนกลางของอำเภอเมืองเพชรบุรี ด้านทิศตะวันออกของตำบลติดกับแม่น้ำเพชรบุรี ซึ่งเป็นสายน้ำที่สำคัญที่หล่อเลี้ยงวิถีชีวิตชาวเมืองเพชรมายาวนาน การที่อำเภอลองกระแซงเป็นที่ตั้งศูนย์ราชการของจังหวัดเพชรบุรีจึงได้เปลี่ยนชื่อเป็น อำเภอเมืองเพชรบุรี และยังได้มีการยุบพื้นที่บางตำบลในเขตอำเภอบ้านแหลม แล้วนำมาอยู่ในเขตการปกครองของ อำเภอเมืองเพชรบุรีอีกด้วย ได้แก่ ตำบลนาพันสาม ตำบลหนองพลับ เนื่องจากห่างไกลจากที่ว่าการอำเภอบ้านแหลม ในวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2459 ได้มีประกาศ ตั้งอำเภอท่าช้าง จังหวัดเพชรบุรี โดยแยกท้องที่อำเภอจังหวัดเพชรบุรี แบ่งเป็น 2 อำเภอ โดยอำเภอที่ตั้งใหม่คือ อำเภอท่าช้าง อำเภอเดิมแลเปลี่ยนชื่อเป็น อำเภอลองกระแซง มีผลเมื่อ วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2459

7.3 ประเพณีและวัฒนธรรม

จังหวัดเพชรบุรีมีขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และการละเล่นพื้นเมืองที่สำคัญ ที่นิยมปฏิบัติสืบทอดกันมาแต่โบราณจนถึงปัจจุบัน ดังนี้

1. งานพระนครคีรีเมืองเพชร จะจัดวันศุกร์แรกของเดือนกุมภาพันธ์มักตรงกับเทศกาลตรุษจีน เป็นงานประจำปี เพื่อรำลึกถึงสำคัญของประวัติศาสตร์เมืองเพชร ตลอดจนเพื่อเผยแพร่สิ่งที่ดีงามในทุกด้านให้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย

2. ประเพณีวัวลาน เป็นการละเล่นของสังคมชาวนาเมืองเพชรบุรีหลังฤดูเก็บเกี่ยว ขึ้นชื่อว่าลูกผู้ชายเมืองเพชรต้องเคยผ่านการร่วมแข่งขันวัวลานมาบ้างแล้ว เป็นการละเล่นที่มีวิวัฒนาการมาจากการนวดข้าว ซึ่งจะต้องต้อนวัวโดยการผูกติดกันเป็นพรวนให้ย่ำไปบนข้าว และบังคับให้เดินเป็นวงกลม ชาวเมืองเพชรจึงนำวิธีการดังกล่าวมาปรับเป็นการแข่งขัน โดยการปักหลักเกียด ซึ่งเป็นหลักไม้ไว้กลางลาน แล้วนำวัวตัวผู้มาผูกติดเป็นรัศมีออกไปยาวประมาณ 19 ตัว และจะแบ่งวัวออกเป็น 2 ฝ่าย คือ วัวรอง และวัวนอก(ตัวที่อยู่นอกสุด) ในการแข่งขันถือว่า วัวฝ่ายใดวิ่งแซงอีกฝ่ายหนึ่งได้ถือว่าฝ่ายนั้นชนะ ปัจจุบันประเพณีนี้จะจัดขึ้นเป็นกิจกรรมหนึ่งในงานพระนครคีรีเมืองเพชร

3. ละครชาตรี ละครชาตรีเป็นละครร่ำที่เก่าแก่ที่สุด ได้รับวัฒนธรรมจากละครของอินเดีย เข้ามาสู่เมืองเพชรบุรีตั้งแต่เมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐาน มีเพียงประวัติว่า “หม่อมเมือง” ซึ่งเป็นหม่อมในรัชกาลที่ 5 เป็นคนเพชรบุรีด้วยเป็นผู้มีความสามารถในการเล่นละครชาตรี จึงมักเล่นถวายหน้าพระที่นั่งทุกครั้งที่เสด็จมา จนได้รับพระราชทานบริเวณ “หน้าพระลาน” เพื่อเป็นที่แสดงละครเป็นประจำ ต่อมาสมัยรัชกาลที่ 6 มีผู้นำละครนอกมาประสมกับละครชาตรี เรียกว่า ละครเข้าเครื่องหรือละครชาตรีเครื่องใหญ่ เป็นละครที่รวมศิลปะการร้อง และการรำเข้าด้วยกัน และได้แพร่หลายมาจนถึงปัจจุบัน

4. ไทยทรงดำ หรือไทยดำ หรือไทยโซ่ง หรือลาวโซ่ง เป็นชื่อกลุ่มชนเผ่าไทยกลุ่มหนึ่งในท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในอำเภอเขาย้อย อาชีพหลักของชาวไทยทรงดำคือทำนา ทำไร่ หาของป่า และจับสัตว์ป่า นอกจากนี้ยังมีความสามารถเป็นพิเศษในการจับปลาตามห้วย หนอง ลำคลอง ส่วนอาชีพรอง คือ อาชีพจักสานเป็นอาชีพที่แพร่หลายของชาวไทยทรงดำในเขตอำเภอเขาย้อย โดยเฉพาะการจักสานหว้าหรือเข่ง ภาษาของชาวไทยทรงดำ มีลักษณะคล้ายกับภาษาไทยอื่น ๆ ทั่วไป แต่มีลักษณะเฉพาะในการออกเสียงและศัพท์เฉพาะบางคำ และมีอักษรเขียนของตน ซึ่งปัจจุบันมีผู้อ่านได้น้อยลง ทรงผมเป็นเอกลักษณ์อีกอย่างหนึ่งที่น่าสนใจ โดยเฉพาะทรงผมของผู้หญิงมีถึง 8 แบบ แต่ละแบบจะบ่งบอกถึงสถานภาพของสตรีผู้นั้น (กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดเพชรบุรี, 2560)

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

8.1 ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมในประเทศที่เกี่ยวข้องไว้ดังนี้

สุนิศา โฆษิตชัยวัฒน์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมค่ายภาษาอังกฤษเพื่อเสริมสร้างทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ความรู้ด้านกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ และทักษะสังคม สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยวัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมค่ายภาษาอังกฤษ 2. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมค่ายภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 และ 3. เพื่อประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมค่ายภาษาอังกฤษโดยศึกษาประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ 3.1 เปรียบเทียบทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาก่อนและหลังการฝึกอบรมและศึกษาขนาดของผล (Effect Size) 3.2 เปรียบเทียบความรู้ด้านกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษของนักศึกษาก่อนและหลังการฝึกอบรมและศึกษาขนาดของผล 3.3 เปรียบเทียบทักษะสังคมของนักศึกษาก่อนและหลังฝึกอบรมและศึกษาขนาดของผล และ 3.4 ศึกษาระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2555 จำนวน 38 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ใช้เวลาในการทดลอง 3 วัน รวม 20 ชั่วโมง ซึ่งผลการวิจัยพบว่า 1. ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ หน้าที่ภาษาที่จำเป็นสำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านกิจกรรมสำหรับค่ายภาษาอังกฤษ ทักษะสังคมที่จำเป็นสำหรับครูสอนภาษาอังกฤษ และ เนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและประเทศสมาชิก ตลอดจนพบว่ากลุ่มตัวอย่างประเมินความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ และความรู้ความเข้าใจด้านกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น 2. หลักสูตรค่ายภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 81.12/80.90 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่กำหนดไว้ 3. หลักสูตรฝึกอบรมค่ายภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ ดังนี้ 3.1 ทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีผลขนาดใหญ่มาก 3.2 ความรู้ด้านกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีผลขนาดใหญ่มาก 3.3 ทักษะสังคมของนักศึกษาหลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีผลขนาดใหญ่ 3.4 นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมโดยภาพรวมในระดับมากที่สุด

ดารุณี คำมูล (2552) ได้ศึกษาความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการตอบสนองโดยวิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง จากการศึกษาพบว่าความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนแบบการตอบสนองด้วยท่าทาง ของนักเรียนจำนวน 27 คน มีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 81.48 ของนักเรียนทั้งหมด ไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 18.52 โดยทุกคนมีคะแนนมากกว่า 30 คะแนน ซึ่งมีคะแนนเกินครึ่งของคะแนนเต็ม คะแนนรวมของนักเรียนทั้งหมดเฉลี่ยร้อยละ 84.26 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ นักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70 ขึ้นไป

เฉลิมพล สวัสดิ์พงษ์ (2551) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าการเห็นคุณค่าในตนเองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และยังมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์อื่นๆ เช่น ความเชื่อมั่นในตนเอง ความกระตือรือร้นในการกระทำสิ่งต่างๆ กล้าคิด กล้าแสดงออก มีความคิดสร้างสรรค์มองโลกในแง่ดี สามารถแก้ไข ปัญหาเฉพาะหน้าได้ มีความรับผิดชอบต่องานตนเองและบุคคลอื่น นอกจากนี้กิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรที่ดีควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีทั้งกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนรู้ ู้เป็นรายบุคคล และกิจกรรมที่ฝึกฝนการทำงานเป็นกลุ่ม เนื่องจากการทำงานกลุ่มส่งเสริมให้มีการสะท้อน อภิปรายเกี่ยวกับความเห็นของตนเองและบุคคลอื่น ผู้เรียนจะมีความเจริญงอกงามทั้งในด้านความรู้และ ทักษะต่างๆ

ทัศนีย์ ธารพร และ เสงี่ยม ไตรรัตน์ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการโรงแรมโดยใช้รูปแบบการสอนแบบเน้นภาระงานเพื่อส่งเสริมทักษะในการสื่อสาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความต้องการหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการโรงแรม พัฒนาและหาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการโรงแรม และ เปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษในงานการโรงแรม กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษาการโรงแรม ชั้นปีที่ 3 คณะอุตสาหกรรมการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ จำนวน 30 คนได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ทำการทดลองโดยการทำแบบทดสอบก่อนการฝึกอบรม, การฝึกอบรมตามหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการโรงแรม 10 บท ใช้เวลาเรียน 30 ชั่วโมง และทำแบบทดสอบหลังการฝึกอบรม โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) ตารางวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการหลักสูตรฝึกอบรม 2) เอกสารและสื่อประกอบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการโรงแรม 3) แบบทดสอบความสามารถการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการโรงแรม 4) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ t-test และค่าอิทธิพลความต่างของผลคะแนน (Effect Size) ผลการวิจัยพบว่า 1) มีความต้องการหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการโรงแรมในด้านเนื้อหาสาระ การใช้ภาษา กิจกรรมการเรียนการสอน วิธีการประเมินผล ที่เหมาะกับการนำไปใช้ในสถานการณ์จริง 2) ประสิทธิภาพของเอกสารและสื่อประกอบการสอนของหลักสูตรฝึกอบรมมีค่าเท่ากับ 83.13/ 78.48 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 75/75 3) ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการโรงแรมของกลุ่มตัวอย่างสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีค่าอิทธิพลผลต่างของคะแนนเท่ากับ 6.06 4) กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นระดับดีต่อหลักสูตรฝึกอบรมที่สร้างขึ้น

สมชาย เรืองมณีซิวาล (2550) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาชุดอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเรื่อง แนวทางการผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดี พบว่าการให้ผู้เข้ารับการอบรม เรียนรู้ชุดการฝึกเป็นตอนๆ จะทำให้ผู้เรียนสามารถรับรู้ได้ดีกว่าการให้ความรู้แก่ผู้เรียนครั้งละมากๆ และผู้เข้ารับการอบรมที่มีระดับคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในระดับต่างกันจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการอบรมที่ต่างกันด้วย

ชาลินี เกสรพิกุล (2555) ศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูภาษาไทยด้านการสอนคิดวิเคราะห์ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูภาษาไทยด้านการสอนคิดวิเคราะห์ รวมทั้งติดตามผลความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ที่สอนโดยครู ที่เป็นผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองหลักสูตร ประกอบด้วยครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาจำนวน 8 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 320 คน เลือกมาโดยการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูภาษาไทยด้านการสอนคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม การฝึกอบรม สื่อ/อุปกรณ์ และการวัดผลประเมินผล หลักสูตรดังกล่าวผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นเองและทดสอบคุณภาพของหลักสูตรโดยการทดลองใช้กับครู 3 คน 6 คน และ 12 คน ผลปรากฏว่าหลักสูตรฝึกอบรมมีประสิทธิภาพ 81.12 / 81.25 เมื่อนำหลักสูตรมาใช้ฝึกอบรมกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 8 คน พบว่าหลังการฝึกอบรมมีคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงขึ้นกว่าก่อนการฝึกอบรม นอกจากนี้ผู้วิจัยสร้างแบบวัดการคิดวิเคราะห์ในวิชาภาษาไทยจำนวน 30 ข้อ และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยหาค่า IOC มีค่าเท่ากับ 0.60-1.0 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.78 โดยใช้สูตร KR. 20 ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูภาษาไทยด้านการสอนคิดวิเคราะห์ มีประสิทธิภาพสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน และจากการติดตามผลกับนักเรียนที่ครูเป็นกลุ่มตัวอย่างนำหลักสูตรไปใช้สอน พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงขึ้น หลังจากได้รับการสอนจากครูที่ผ่านการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูภาษาไทยด้านการสอนคิดวิเคราะห์

อโณทัย พลเยี่ยม และคณะ (2558) วิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดค่ายภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยงานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดค่ายภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 2. หาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมการจัดค่ายภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และ 3. ประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมการจัดค่ายภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 60 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือ แบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดค่ายภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หลักสูตรฝึกอบรมการจัดค่ายภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมการจัดค่ายภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ระยะเวลาในการทดลองทั้งหมด 2 วัน วันละ 6 ชั่วโมง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า 1.ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ กิจกรรมการจัดค่ายภาษาอังกฤษทั้ง 4 ทักษะ คือ ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนโดยแบ่งขั้นตอนออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ การนำเข้าสู่นิทรรศการ การบรรยายเนื้อหา การจัดกิจกรรมตัวอย่าง และการออกแบบกิจกรรม 2. หลักสูตรฝึกอบรมการจัดค่ายภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์

วิชาชีพรูมีประสิทธิภาพ 84.91/88.15 และ 3. กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการจัดค่ายภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูในระดับมากที่สุด

ปวิษฐา เนียมคำ (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม หนึ่งใหญ่วัดสว่างอารมณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม หนึ่งใหญ่วัดสว่างอารมณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 2) ศึกษาผลการใช้หลักสูตรมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม หนึ่งใหญ่วัดสว่างอารมณ์ โดยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน และประเมินทักษะการ เชิดหนึ่งใหญ่ 3) ประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนตามหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนแผนการเรียนศิลป์-คำนวณ ห้อง 7-9 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโยธินบูรณะ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 35 คน ซึ่งได้มาจากการ เลือกแบบเจาะจงเฉพาะนักเรียนที่เลือกเรียนรายวิชาที่เพิ่มเติม นาฏศิลป์สร้างสรรค์ 2 เครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) หลักสูตรมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม หนึ่งใหญ่วัดสว่างอารมณ์ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.842 3) แบบประเมินทักษะ การเชิดหนึ่งใหญ่ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที

8.2 ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมต่างประเทศที่เกี่ยวข้องไว้ ดังนี้

มารูคา (Maruca, 2002 อ้างถึงใน ชัยวัฒน์ จิวพานิชย์ และ ชัยวัฒน์ วารี, 2554) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสนใจการเรียนและเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อภาษาสเปน การศึกษาในครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษา จำนวน 51 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาที่อยู่ในโครงการของสถาบันผู้ปกครองเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา PIQE โดยเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ ผลการศึกษา พบว่า การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคะแนนจากการตอบแบบสอบถามของนักศึกษาระหว่างก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการไม่มีความแตกต่างกัน แต่ความสนใจเรียนและทัศนคติต่อภาษาสเปน ของนักศึกษามีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักศึกษาที่รับการอบรมระบุว่าได้มีการพัฒนาทักษะและทัศนคติที่ดีต่อภาษาสเปน

ยงกัน (Yongan, 2009) ทำการศึกษาการสอนภาษาอังกฤษให้กับกลุ่มนักศึกษาต่างชาติ ที่ต้องการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง การทดลองจะใช้วิธีการสอนกับนักศึกษาโดยแบ่ง ออกเป็นสองกลุ่ม คือกลุ่มที่หนึ่งจะเป็นกลุ่มที่มีจุดมุ่งหมายที่จะมาเรียนเพื่อจะไปปฏิบัติงานเกี่ยวกับภาษา และกลุ่มที่สองคือกลุ่มที่ไม่มีจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติใดๆ ผู้วิจัยใช้วิธีการสอน โดยวิธีให้ศึกษาจากแบบเรียนหรือบทความที่ผู้เรียนสนใจ ใช้การสอน โดยใช้ภาษาที่ง่าย ๆ และ เรื่องที่นำมาศึกษาเป็นเรื่องเกี่ยวกับสังคมและธรรมชาติไม่ใช่เรื่องนวนิยาย และมักจะเป็นบทความ แบบกะทัดรัด สั้นๆ ได้ใจความ และเป็นภาษาอังกฤษที่ง่ายๆ ไม่ใช่คำศัพท์ที่ยาก หลังจากสอน แล้วได้มีการทดสอบผลเป็น 3 วิธี คือ การสังเกตการณ์การแนะนำ และการสัมภาษณ์ผลจากการ วิจัยพบว่ากลุ่มทดลองกลุ่มแรกจะมีประสิทธิภาพในการเรียน เนื่องจากมีจุดมุ่งหมายในการมาศึกษา จึงมีความตั้งใจ รับผิดชอบในงานที่

ผู้สอนมอบหมาย ซึ่งต่างกับกลุ่มที่สองที่มีประสิทธิภาพไม่เท่ากับกลุ่มแรก เนื่องจากไม่มีจุดมุ่งหมายเหมือนกลุ่มแรก นอกจากนี้ยังพบว่าวิธีการสอนภาษาอังกฤษ จะต้องมีการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการแสดงออกบทรบตาสมมุติ การรายงานผลที่ปฏิบัติหรือ มีผู้คอยแนะนำการเรียนโดยการอ่านเพียงอย่างเดียวจะไม่ได้ผล และไม่เหมาะกับทุกคน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ใช้รูปแบบ One-group-pretest-posttest-design (บำรุง ไตรรัตน์, 2534) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัยซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดต่างๆดังนี้

1. การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม (Needs Analysis)

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ด้านแนวคิดและการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม ทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ผู้วิจัยได้ยึดทฤษฎีของ (Taba, 1962) โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์สภาพปัญหา และความต้องการ ของกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้า (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ขั้นที่ 2 กำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม

ขั้นที่ 3 คัดเลือกเนื้อหาที่จะนำมาใช้ในฝึกอบรม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตรงกับความ ต้องการและความจำเป็น

ขั้นที่ 4 จัดลำดับและขั้นตอนของเนื้อหาการอบรม

ขั้นที่ 5 กำหนดกิจกรรมและทักษะการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหา

ขั้นที่ 6 จัดลำดับกิจกรรมและกระบวนการสอน

ขั้นที่ 7 กำหนดวิธีวัดและประเมินผล

ขั้นที่ 8 พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ขั้นที่ 9 นำเสนอหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อ

ตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Development English for Communication Curriculum)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบหลักสูตรฝึกอบรมในภาพรวม โดยคำนึงถึงองค์ประกอบสำคัญ (Components of Design) 4 ด้าน ได้แก่ 1) เป้าหมายและวัตถุประสงค์ (Goals & Objectives) 2) เนื้อหาสาระ (Subject Matter) 3) วิธีการและการจัดการ (Method and Organization) 4) การประเมินผล (Evaluation) (Ornstein & Hunkins, 1993) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. วางเป้าหมายและกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม โดยคำนึงถึงองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม (Audience) พฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม (Behavior) เงื่อนไขของการจัดกิจกรรม (Condition) และ ระดับของความสมบูรณ์ของการปฏิบัติการที่กำหนด (Degree of Completion) ที่เรียกว่า ABCD (Frey, 2011) ซึ่งกำหนดไว้อย่างชัดเจนในแต่ละหน่วยการฝึกอบรมว่า ผู้เข้าอบรมต้องรู้ว่าจะต้องทำอะไรให้สำเร็จ และ จะวัดประสิทธิผลของภารกิจที่ผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติได้อย่างไร เป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ที่สะท้อนถึงผลการอบรมที่คาดหวัง

2. คัดเลือกเนื้อหาในการฝึกอบรม โดยคำนึงถึงขอบเขตและความลึกของเนื้อหา (Scope) การบูรณาการกับสาระอื่นๆ (Integration) การจัดลำดับจากง่ายไปสู่ยาก (Sequence) ความต่อเนื่อง (Continuity) ความสัมพันธ์กับด้านอื่นของหลักสูตร (Articulation) สัดส่วนของเนื้อหาที่สมดุลกันในแต่ละส่วน (Balance) ตามแนวคิดของ Ornstein & Hunkins (1993) ซึ่งเนื้อหา มีจำนวน 10 หัวข้อ ดังนี้ 1. การกล่าวทักทาย 2. การให้ข้อมูลส่วนตัว 3. การบอกตัวเลข จำนวนเงิน 4. การซื้อขาย 5. การบอกวันที่ 6. การบอกเวลา 7. การติดต่อทางโทรศัพท์ 8. การบอกตำแหน่ง สถานที่ 9. การบอกทิศทาง 10. การอธิบายลักษณะสินค้า ซึ่งในทุกหัวข้อเป็นหัวข้อที่ได้มาจากการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ในขั้นตอนที่ 1 ซึ่งเป็นหัวข้อตามความต้องการของผู้เข้ารับการอบรมที่ประสงค์จะพัฒนาความสามารถของตน

3. กำหนดวิธีการและการดำเนินการฝึกอบรม ผู้วิจัยกำหนดวิธีการและการดำเนินการฝึกอบรมด้วยวิธีการแบ่งห้องฝึกอบรมออกเป็น 3 ห้องเรียน จากจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม 50 คน โดยแบ่งเป็นห้องละ 16 คน จำนวน 1 ห้องเรียน และห้องละ 17 คน จำนวน 2 ห้องเรียน เพื่อต้องการให้การฝึกอบรมมีประสิทธิภาพสูงสุด ผู้เข้ารับการอบรมสามารถสื่อสารหรือสอบถามวิทยากรได้ใกล้ชิด และใน 1 ห้องเรียน กำหนดให้มีวิทยากร 1 ท่าน เป็นวิทยากรชาวต่างชาติ และวิทยากรชาวไทยสลับหมุนเวียน โดยมีนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเป็นผู้ช่วย ให้ความช่วยเหลือวิทยากรและผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 1 คน โดยมีระยะเวลาในการฝึกอบรมจำนวน 5 วัน มีการกำหนดคุณสมบัติของวิทยากรว่าต้องเป็นอาจารย์สอนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มีประสบการณ์สอนไม่ต่ำกว่า 3 ปี การดำเนินการฝึกอบรมใช้แนวทางการเรียนรู้โดยเน้นกิจกรรมเป็นฐาน (Activity Based Learning) เพื่อวางแผนการ

ฝึกอบรม โดยวิธีการจัดกิจกรรมฝึกอบรมมีขั้นตอนการดำเนินการที่เป็นระบบ แบ่งเป็นขั้นตอนของกิจกรรมย่อยต่างๆ ดังนี้

3.1 ขั้นการทำกิจกรรมเพื่อนำเข้าสู่เนื้อหา (Warm Up Activity) เป็นขั้นตอนการทำกิจกรรมเพื่อนำเข้าสู่เนื้อหา เน้นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความสนุกสนาน สร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลาย และใช้ภาษาอังกฤษที่ไม่ซับซ้อนนัก

3.2 ขั้นการทำกิจกรรมเสริมทักษะภาษา (Encouraging Activity) เป็นการให้ผู้เข้าอบรมทำกิจกรรมที่เน้นการใช้เกมการแข่งขันเพื่อการฝึกใช้ภาษาในบรรยากาศที่ไม่ตึงเครียดอย่างในห้องเรียน ให้ได้รับความรู้ และทักษะภาษาเบื้องต้นที่จะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในกิจกรรมหลัก

3.3 ขั้นการทำกิจกรรมเพื่อสนับสนุนกิจกรรมหลัก (Enhancing Activity) เป็นการให้ผู้เข้าอบรมทำกิจกรรมที่เน้นการฝึกทักษะภาษาที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้และใช้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ เพื่อเตรียมพร้อมสู่การปฏิบัติกิจกรรมหลักต่อไป

3.4 ขั้นการทำกิจกรรมหลัก (Main Activity) เป็นขั้นตอนที่เน้นให้ผู้เข้ารับการอบรมการเรียนรู้การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามสถานการณ์และหัวข้อที่กำหนด

3.5 ขั้นการสนทนา (Discussion) เป็นขั้นตอนการสนทนาฟัง-พูด เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ฝึกการสนทนาได้ตอบตามหัวข้อที่กำหนด ฝึกความคล่องแคล่วในการสื่อสารภาษาอังกฤษ

3.6 ขั้นทดสอบท้าย (Check Point) เป็นขั้นตอนของการทดสอบต่างๆหลังจากสิ้นสุดการฝึกอบรม แต่ละการทดสอบประกอบด้วย การทดสอบความรู้ด้านเนื้อหาและการทดสอบทักษะการพูดและการฟังภาษาอังกฤษตามหัวข้อนั้นๆ

4. กำหนดแนวทางการประเมินหลักสูตร และพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินหลักสูตรประกอบด้วยเครื่องมือต่างๆ ดังต่อไปนี้

4.1 แบบทดสอบก่อนและหลังเข้ารับการฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารฯ

4.1.1 ศึกษาวิธีและแนวทางการสร้างข้อสอบภาษาอังกฤษของ อัจฉรา วงศ์โสธร (2538) แล้วกำหนดเนื้อหาของแบบทดสอบตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารฯ แบบทดสอบเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน มีคะแนนรวม 30 คะแนน ใช้เวลาในการทดสอบ 30 นาที โดยผู้วิจัยได้สร้างข้อสอบจำนวน 50 ข้อแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence)

4.1.2 นำแบบทดสอบวัดความสามารถก่อนและหลังการฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารไปปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นจึงได้แบบทดสอบฉบับสมบูรณ์

4.2 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารฯ

4.2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามความ

พึงพอใจและปรับตามแนวทางของ Nunan (1988) โดยแยกประเด็นการประเมินเป็น 5 ด้าน คือ 1) ด้านวิทยากร 2) ด้านการดำเนินการอบรม 3) ด้านเนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรม 4) ด้านภาพประกอบและตัวอักษร 5) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้และแบบฝึกหัด จากนั้นสร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนแสดงความพึงพอใจจากน้อยที่สุดไปมากที่สุด 5 ระดับ (Rating Scale) ซึ่งมีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.2 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมืองจังหวัดเพชรบุรีที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบคุณภาพ โดยการนำแบบประเมินให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมในข้อกระทงคำถาม จากนั้นแก้ไขตามคำแนะนำ จนได้แบบสอบถามความพึงพอใจฉบับสมบูรณ์

5. ตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรโดยดำเนินการดังต่อไปนี้

5.1 ตรวจสอบความสอดคล้องและความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยผู้วิจัยนำร่างหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องและความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม โดยใช้แบบประเมินแบบมาตราส่วน 5 ระดับ ซึ่งประเด็นการประเมินแบ่งตามองค์ประกอบของหลักสูตร 8 ประเด็นคือ 1) บทนำ 2) หลักการ 3) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 4) เนื้อหาการฝึกอบรม 5) คำอธิบายหลักสูตร 6) จุดประสงค์การอบรม 7) กิจกรรมระหว่างการอบรม 8) การวัดและประเมินผล

ขั้นตอนที่ 3 การนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินหลักสูตร (Curriculum Implementation & Evaluation)

1. ระยะการนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Implementation)

การนำหลักสูตรที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพดังกล่าวข้างต้นมาใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 50 คน ฝึกอบรมวันละ 7 ชั่วโมง จำนวน 5 วัน ใช้เวลาทั้งสิ้น 35 ชั่วโมง ซึ่งผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์จากอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจและสาขาวิชาภาษาอังกฤษ (ค.บ) รวมทั้งสิ้นจำนวน 5 ท่าน มาเป็นกรรมการทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และเป็นวิทยากรหลักระหว่างการอบรมตลอดระยะเวลาการฝึกอบรมจำนวน 5 วัน

2. ระยะการประเมินหลักสูตร (Curriculum Evaluation)

ระยะนี้เป็นการนำผลที่ได้จากการนำหลักสูตรไปใช้กับกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) (กลุ่มตัวอย่าง) ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นนำมาวิเคราะห์และประมวลผล และตรวจสอบสมมติฐานเพื่อให้แน่ใจว่าหลักสูตรที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนั้นเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพ ดังรายการต่อไปนี้

2.1 เปรียบเทียบความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารก่อนและหลังฝึกอบรมด้วยหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)

2.2 รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 90 คน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 50 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยคัดเลือกจากรายชื่อ 50 คนแรกที่มาลงทะเบียนขอเข้ารับการฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จากนั้น ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจำนวน 50 คน ออกเป็น 3 กลุ่ม (3 ห้องเรียน) โดยใช้วิธีการจับฉลากเพื่อแบ่งกลุ่มออกเป็น 3 ห้องเรียน ซึ่งได้ห้องเรียนละ 16 คน จำนวน 1 ห้องเรียน และห้องเรียนละ 17 คน จำนวน 2 ห้องเรียน ทั้งนี้เพื่อต้องการให้การฝึกอบรมมีประสิทธิภาพสูงสุด ผู้เข้ารับการอบรมสามารถสื่อสารหรือสอบถามวิทยากรได้อย่างใกล้ชิด

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

3.1 แบบสัมภาษณ์

3.2 หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

3.3 แบบทดสอบก่อนและหลังเข้ารับการฝึกอบรม

3.4 แบบประเมินหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

3.5 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 การแบบสัมภาษณ์ความต้องการฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

3.1.1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ความต้องการฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัด

เพชรบุรี โดยการสร้างแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างแน่นอน หรือการสัมภาษณ์แบบเป็นมาตรฐาน (Structured or Standardized Interview) ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีการกำหนดตัวคำถามและคำตอบไว้เรียบร้อยแล้ว โดยคำตอบเป็นแบบให้ผู้ตอบสามารถเลือกตอบตามความต้องการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 เนื้อหาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ต้องการพัฒนา

สำหรับรูปแบบการสร้างหัวข้อในแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ออกแบบข้อคำถามเป็นเชิงการสำรวจความต้องการ เช่น 1. ข้อมูลทั่วไป คือ สอบถามอายุ เพศ ประเภทสินค้าที่จำหน่าย 2. สำนักรวดด้านเนื้อหาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ต้องการพัฒนา

3.1.2 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอคำแนะนำทางด้านความเหมาะสมและความถูกต้อง

3.1.3 ดำเนินการปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.1.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่ถูกต้อง สมบูรณ์ ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 หลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรและหาคุณภาพของหลักสูตรตามขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ด้านแนวคิดและการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม ทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

3.2.2 ประมวลข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ มาออกแบบและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)

3.2.3 นำโครงร่างหลักสูตรให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องและความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม โดยใช้แบบประเมินมาตราส่วน 5 ระดับ คือ มากที่สุด มากปานกลางน้อย และน้อยที่สุด

3.2.4 ผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3.2.5 ได้หลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ฉบับสมบูรณ์

3.3 การสร้างแบบทดสอบวัดระดับความสามารถทั้งก่อนและหลังเข้ารับการฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดระดับระดับความสามารถทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) โดยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาวิธีและแนวทางการสร้างข้อสอบภาษาอังกฤษของ อัจฉรา วงศ์โสธร (2538) แล้วกำหนดเนื้อหาของแบบทดสอบตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารฯ แบบทดสอบเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ข้อละ 1 คะแนนมีคะแนนรวม 30 คะแนน ใช้เวลาในการทดสอบ 30 นาที โดยผู้วิจัยได้สร้างข้อสอบจำนวน 50 ข้อ
2. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตร จำนวนทั้งสิ้น 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence)
3. นำแบบทดสอบวัดระดับระดับความสามารถก่อนและหลังการฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมาแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
4. ได้แบบทดสอบวัดระดับระดับความสามารถก่อนและหลังการฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมาฉบับสมบูรณ์

3.4 แบบประเมินหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

- 3.4.1 กำหนดกรอบการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
- 3.4.2 กำหนดหัวข้อหลักและหัวข้อย่อยในแบบประเมินหลักสูตรให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์และหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น
- 3.4.3 สร้างแบบประเมินหลักสูตรฝึกอบรมโดยจัดทำเป็นแบบประเมินระดับคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมและคำถามปลายเปิดสำหรับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตร
- 3.4.4 เสนอเครื่องมือต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องและความเหมาะสมของแบบประเมิน
- 3.4.5 ปรับปรุงแบบประเมินหลักสูตรฝึกอบรมให้เป็นฉบับสมบูรณ์
- 3.4.6 เสนอแบบประเมินหลักสูตรฝึกอบรมต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม

3.5 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการสร้างไว้ดังนี้

- 3.5.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ
- 3.5.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารฯ โดยแยกประเด็นการประเมินความพึงพอใจออกเป็น 5 ด้าน คือ 1) ด้านวิทยากร 2)

ด้านการดำเนินการอบรม 3) ด้านเนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรม 4) ด้านภาพประกอบและตัวอักษร และ 5) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้และแบบฝึกหัด โดยมีแบบมาตราส่วนแสดงความพึงพอใจจากน้อยที่สุดไปหา มากที่สุด 5 ระดับ (Rating Scale) ซึ่งมีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปตรวจสอบคุณภาพ โดยการเสนอแบบประเมินให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมในข้อกระทงคำถาม จากนั้นแก้ไขตามคำแนะนำ

3.5.4 ได้แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัด เพชรบูรณ์ฉบับสมบูรณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้แยกการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. การวิเคราะห์เนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ใช้การหาค่าร้อยละ
2. การวิเคราะห์ระดับคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารใช้การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การเปรียบเทียบระดับความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารฯ ทั้งก่อน และหลังเข้ารับการฝึกอบรมด้วยหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ใช้สถิติทดสอบค่าที่ t-test แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน และคำนวณขนาดของผลโดยใช้สูตรของ Cohen (1994)
4. การวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ใช้สถิติการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ประกอบด้วย

1. ค่าร้อยละ
2. ค่าเฉลี่ย
3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
4. การทดสอบค่าที่ (t-test)

บทที่ 4

วิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ใช้รูปแบบ One-group-pretest-posttest-design โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ก่อนและหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) หลังการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ กลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) แบบสัมภาษณ์เนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับนำมาใช้ในหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 2) หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับของกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 3) แบบประเมินคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 4) แบบทดสอบก่อนและหลังเข้ารับการฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 5) แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

1.1 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เหมาะสมสำหรับนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

1.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เข้ารับการฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

1.1.2 เนื้อหาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เหมาะสมสำหรับการนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

1.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

1.2.1 ผลการตรวจสอบคุณภาพในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับของกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีต่อหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

1.1 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เหมาะสมสำหรับการนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

1.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	5	33.3
หญิง	10	66.6
รวม	15	100.0

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์อายุของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
อายุระหว่าง 15-30	3	20.0
อายุระหว่าง 31-40	5	33.3
อายุระหว่าง 41-50	5	33.3
อายุระหว่าง 51-60	2	13.3
รวม	15	100.0

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ประเภทของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ที่ผู้ตอบแบบ
สัมภาษณ์จำหน่าย

ประเภทสินค้าจำหน่าย	จำนวน (ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์)	ร้อยละ
อาหาร	6	40.0
เครื่องดื่ม	3	20.0
เครื่องใช้ เครื่องเรือน	3	20.0
ผ้า เครื่องแต่งกาย	2	13.3
สมุนไพร	1	6.6
รวม	15	100.0

1.1.2 เนื้อหาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เหมาะสมในการนำมาพัฒนา
หลักสูตร

ผู้วิจัยได้สอบถามถึงเนื้อหาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ต้องการ
จากกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ผล
การวิเคราะห์ความต้องการจากผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ จำนวน 15 ท่าน โดยการหาค่าร้อยละ ปรากฏดัง
ตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เหมาะสมสำหรับการนำมาใช้ใน
การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

เนื้อหา	ระดับความต้องการ	
	ต้องการ	ไม่ต้องการ
1. การกล่าวทักทาย	100.0	
2. การให้ข้อมูลส่วนตัว	100.0	
3. การบอกตัวเลข จำนวนเงิน	100.0	
4. การซื้อขาย ต่อรองราคาสินค้า	100.0	
5. การแสดงความรู้สึก	60.0	40.0
6. การเสนอให้ความช่วยเหลือ	60.0	40.0
7. การติดต่อทางโทรศัพท์	100.0	
8. การอธิบายลักษณะสินค้า	100.0	
9. การบอกตำแหน่ง สถานที่	100.0	

10. การบอกทิศทาง	100.0	
11. การพูดขอร้อง	53.3	46.6
12. การให้คำแนะนำ	46.6	53.3
13. การบอกเวลา	100.0	
14. การบอกวันที่	100.0	
15. การบรรยายเกี่ยวกับบุคคล	33.3	66.6

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์มีความต้องการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในหัวข้อ 1) การกล่าวทักทาย 2) การให้ข้อมูลส่วนตัว 3) การบอกตัวเลข จำนวนเงิน 4) การซื้อขาย ต่อรองราคาสินค้า 5) การติดต่อทางโทรศัพท์ 6) การอธิบายลักษณะสินค้า 7) การบอกตำแหน่ง สถานที่ 8) การบอกทิศทาง 9) การบอกเวลา และ 10) การบอกวันที่

1.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การประเมินคุณภาพของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารจากผู้เชี่ยวชาญ

ลำดับที่	รายการความคิดเห็นตามองค์ประกอบ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1.	บทนำ			
	1.1 มีเนื้อหาสาระและเหตุผลในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม	4.67	0.58	ดีมาก
	1.2 ใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์	4.00	0.00	ดี
		4.33	0.29	ดี
2.	หลักการ			
	2.1 แสดงถึงความเป็นมาและความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม	4.67	0.58	ดีมาก
	2.2 มีความชัดเจนและเหมาะสม	4.00	0.00	ดี
		4.33	0.29	ดี
3.	จุดมุ่งหมายของหลักสูตร			
	3.1 คำนึงถึงประโยชน์ของผู้รับการอบรมในอนาคต	4.67	0.58	ดีมาก
	3.2 มุ่งพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	3.67	0.58	ดี

		4.17	0.58	ดี
4.	เนื้อหาในการฝึกอบรม			
	4.1 กำหนดเนื้อหาได้ครอบคลุมวัตถุประสงค์	4.00	0.00	ดี
	4.2 กำหนดเนื้อหาได้เหมาะสมกับระยะเวลา การฝึกอบรมเหมาะสม	4.00	0.00	ดี
	4.3 กำหนดเนื้อหาได้เหมาะสมกับภูมิความรู้ของ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม	4.00	0.00	ดี
		4.00	0.00	ดี
5.	คำอธิบายหลักสูตร			
	5.1 ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.67	0.58	ดีมาก
	5.2 มีความถูกต้องและชัดเจน	3.67	0.58	ดี
		4.02	0.58	ดี
6.	จุดประสงค์การอบรม			
	6.1 จุดประสงค์ในการอบรมเหมาะสม	4.00	0.00	ดี
	6.2 กำหนดจุดประสงค์การพัฒนาฝึกอบรมชัดเจน	4.00	0.00	ดี
		4.00	0.00	ดี
7.	กิจกรรมระหว่างการอบรม			
	7.1 กิจกรรมช่วยพัฒนาความสามารถในสื่อสาร ภาษาอังกฤษ	4.67	0.58	ดีมาก
	7.2 กิจกรรมกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาความสามารถ ในสื่อสารภาษาอังกฤษ	4.00	0.00	ดี
	7.3 ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมเหมาะสม	3.00	0.00	ปานกลาง
	7.4 กิจกรรมมีความหลากหลาย	4.67	0.58	ดีมาก
	7.5 กิจกรรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การอบรม	4.00	0.00	ดี
		4.06	0.23	ดี
8.	การวัดและประเมินผล			
	8.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.00	0.00	ดี
	8.2 สอดคล้องกับเนื้อหาของหลักสูตร	4.00	0.00	ดี
	8.3 เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน	4.67	0.58	ดีมาก
		4.22	0.19	ดี
รวม		4.14	0.27	ดี

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการประเมินคุณภาพของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดจำนวน 3 ท่าน ในภาพรวมการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.27)

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมจากผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยได้สรุปข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ดังนี้

1. ควรเพิ่มเติมเนื้อหาในหัวข้อการอธิบายลักษณะสินค้า ให้มีรายละเอียดมากขึ้น เพื่อประโยชน์ของผู้เข้ารับการอบรม
2. ควรตรวจสอบการใช้ภาษาอังกฤษตามหลักไวยากรณ์ เช่น การสะกดคำ เป็นต้น

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) หลังเข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถของผู้เข้ารับการฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อหารสื่อสารทั้งก่อนและหลังเข้ารับการฝึกอบรม

ลำดับที่	คะแนนทดสอบก่อนการฝึกอบรม	คะแนนทดสอบหลังการฝึกอบรม
1.	10	22
2.	12	25
3.	13	22
4.	14	25
5.	10	17
6.	10	18
7.	14	25
8.	12	19
9.	11	18
10.	10	21
11.	11	21
12.	12	22
13.	11	22
14.	11	19
15.	10	18
16.	7	18
17.	8	15
18.	8	18

19.	7	16
20.	7	15
21.	8	19
22.	9	18
23.	9	18
24.	7	16
25.	7	14
26.	6	15
27.	6	14
28.	6	17
29.	7	18
30.	6	13
31.	8	14
32.	6	17
33.	9	17
34.	8	18
35.	8	16
36.	3	10
37.	5	13
38.	5	10
39.	4	12
40.	5	12
41.	5	13
42.	4	11
43.	3	10
44.	2	11
45.	1	8
46.	2	10
47.	3	9
48.	3	9
49.	4	11
50.	5	12

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบก่อนและหลังการเข้ารับการฝึกอบรมโดยหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

การทดสอบ	จำนวนผู้ เข้ารับการ อบรม (N)	คะแนน เต็ม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ค่าทดสอบ t	Sig.
ก่อนการอบรม	50	30	7.44	3.28	33.34	.000**
หลังการอบรม	50	30	16.02	4.46		

จากตารางที่ 6 คือ คะแนนก่อนและหลังการเข้ารับการฝึกอบรมของกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) เป็นรายบุคคล และ ตารางที่ 7 ผลคะแนนเฉลี่ยรวมก่อนและหลังเข้ารับการฝึกอบรม พบว่า กลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่สูงขึ้นทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมด 50 คน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ คือผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่สูงขึ้นหลังเข้ารับการอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี หลังเข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจในกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) หลังเข้ารับการฝึกอบรม

ลำดับที่	รายการความคิดเห็นตามองค์ประกอบ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1.	ด้านวิทยากร			
1.1	วิทยากรมีความรู้ความสามารถในเนื้อหาที่อบรม	4.50	0.62	มากที่สุด
1.2	วิทยากรสามารถถ่ายทอดเนื้อหาได้ตามระยะเวลาที่กำหนด	4.27	0.72	มาก
1.3	วิทยากรถ่ายทอดความรู้ได้น่าสนใจ	4.50	0.62	มากที่สุด
		4.42	0.65	มาก

2. ด้านการดำเนินการอบรม				
1.1	สถานที่อบรมมีความเหมาะสม	4.09	0.83	มาก
1.2	ระยะเวลาที่ใช้ในการอบรมมีความเหมาะสม	3.70	0.79	มาก
		3.89	0.81	มาก
3. ด้านเนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรม				
3.1	ตรงตามจุดประสงค์ของการอบรม	4.37	0.65	มาก
3.2	มีความถูกต้องและสมบูรณ์	4.00	0.00	มาก
3.3	มีการลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก	3.70	0.79	มาก
3.4	มีความเหมาะสมกับความรู้ของผู้รับการอบรม	4.00	0.00	มาก
3.5	มีความสอดคล้องกับระยะเวลาการอบรม	4.00	0.00	มาก
		4.01	0.28	มาก
4. ด้านภาพประกอบและตัวอักษร				
4.1	ภาพประกอบเชื่อมโยงกับเนื้อหา	4.00	0.00	มาก
4.2	ภาพประกอบช่วยส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหา	3.50	0.71	มาก
4.3	ขนาดตัวอักษรเหมาะสม	4.67	0.58	มากที่สุด
		4.05	0.43	มาก
5. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้และแบบฝึกหัด				
5.1	กิจกรรมสอดคล้องกับเนื้อหา	4.33	0.58	มาก
5.2	กิจกรรมพัฒนาความสามารถผู้อบรม	4.50	0.62	มากที่สุด
5.3	แบบฝึกหัดส่งเสริมและพัฒนาความสามารถ	4.00	0.00	มาก
5.4	จำนวนแบบฝึกหัดเหมาะสม	4.67	0.58	มากที่สุด
		4.37	0.44	มาก
รวม		4.14	0.52	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า กลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) มีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย คือ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.52)

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีต่อหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในภาพรวมของแต่ละด้าน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับ
1. ด้านวิทยากร	4.42	0.65	มาก	1

2. ด้านการดำเนินการอบรม	3.89	0.81	มาก	5
3. ด้านเนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรม	4.01	0.28	มาก	4
4. ด้านภาพประกอบและตัวอักษร	4.05	0.43	มาก	3
5. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้และแบบฝึกหัด	4.37	0.44	มาก	2
ผลเฉลี่ยรวม	4.14	0.52	มาก	

จากตารางที่ 9 พบว่า กลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีมีความพึงพอใจต่อการเข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยคือ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.52) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับแรกคือ ด้านวิทยากร ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.65) รองลงมาคือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้และแบบฝึกหัด ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.44) และด้านภาพประกอบและตัวอักษร ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.43) ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 3 คือ ความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีต่อหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นด้านด้านวิทยากร

ด้านวิทยากร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับ
1. วิทยากรมีความรู้ความสามารถในเนื้อหาที่อบรม	4.50	0.62	มากที่สุด	1
2. วิทยากรสามารถถ่ายทอดเนื้อหาได้ตามระยะเวลาที่กำหนด	4.27	0.72	มาก	2
3. วิทยากรถ่ายทอดความรู้ได้น่าสนใจ	4.50	0.62	มากที่สุด	1
ผลเฉลี่ยรวม	4.42	0.65	มาก	

จากตารางที่ 10 พบว่า กลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีมีความพึงพอใจต่อการเข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ด้านวิทยากรในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยคือ ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.65) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านย่อยๆ พบว่า ด้านวิทยากรมีความรู้ความสามารถในเนื้อหาที่อบรม และด้านวิทยากรถ่ายทอดความรู้ได้น่าสนใจมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นลำดับแรก มีค่าเฉลี่ย คือ ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.62) รองลงมาคือ ด้านวิทยากรสามารถถ่ายทอด

เนื้อหาได้ตามระยะเวลาที่กำหนดมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยคือ ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.72) ตามลำดับ

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีต่อหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นด้านด้านการดำเนินการอบรม

ด้านการดำเนินการอบรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับ
1. สถานที่อบรมมีความเหมาะสม	4.09	0.83	มาก	1
2. ระยะเวลาที่ใช้ในการอบรมมีความเหมาะสม	3.70	0.79	มาก	2
ผลเฉลี่ยรวม	3.89	0.81	มาก	

จากตารางที่ 10 พบว่า กลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีมีความพึงพอใจต่อการเข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ด้านการดำเนินการอบรมในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.81) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านย่อยๆ พบว่า ด้านสถานที่อบรมมีความเหมาะสมมีความพึงพอใจมากเป็นลำดับแรก มีค่าเฉลี่ย คือ ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.83) รองลงมาคือ ด้านระยะเวลาที่ใช้ในการอบรมมีความเหมาะสมมีความพึงพอใจมากเช่นกัน มีค่าเฉลี่ย คือ ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.79) ตามลำดับ

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีต่อหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นด้านเนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรม

ด้านเนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับ
1. มีความตรงตามจุดประสงค์ของการอบรม	4.37	0.65	มาก	1
2. มีความถูกต้องและสมบูรณ์	4.00	0.00	มาก	2
3. มีการลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก	3.70	0.79	มาก	3
4. มีความเหมาะสมกับความรู้ของผู้รับการอบรม	4.00	0.00	มาก	2
5. มีความสอดคล้องกับระยะเวลาการอบรม	4.00	0.00	มาก	2
ผลเฉลี่ยรวม	4.01	0.28	มาก	

จากตารางที่ 12 พบว่า กลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีมีความพึงพอใจต่อการเข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ด้านเนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.28) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความตรงตามจุดประสงค์ของการอบรม มีความพึงพอใจมากอยู่ในอันดับแรกคือ ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.65) รองลงมาคือ ด้านความถูกต้องและสมบูรณ์ของเนื้อหา ความเหมาะสมกับความรู้ของผู้รับการอบรม และความสอดคล้องกับระยะเวลาการอบรม มีความพึงพอใจมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.00) และลำดับสุดท้ายคือ การลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายากมีความพึงพอใจมากเช่นกัน มีค่าเฉลี่ยคือ ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.79) ตามลำดับ

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีต่อหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ด้านภาพประกอบและตัวอักษร

ด้านภาพประกอบและตัวอักษร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับ
1. ภาพประกอบเชื่อมโยงกับเนื้อหา	4.00	0.00	มาก	2
2. ภาพประกอบช่วยส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหา	3.50	0.71	มาก	3
3. ขนาดตัวอักษรเหมาะสม	4.67	0.58	มากที่สุด	1
ผลเฉลี่ยรวม	4.05	0.43	มาก	

จากตารางที่ 12 พบว่า กลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีมีความพึงพอใจต่อการเข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ด้านภาพประกอบและตัวอักษร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.43) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านย่อยพบว่า ด้านขนาดตัวอักษรเหมาะสม มีความพึงพอใจมากที่สุดอยู่ในอันดับแรก คือ ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.58) รองลงมาคือ ด้านภาพประกอบเชื่อมโยงกับเนื้อหา มีความพึงพอใจมาก มีค่าเฉลี่ยคือ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.00) และด้านภาพประกอบช่วยส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหา มีความพึงพอใจมากเช่นกัน มีค่าเฉลี่ยคือ ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.71) ตามลำดับ

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีต่อหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ด้านกิจกรรมการเรียนรู้และแบบฝึกหัด

ด้านกิจกรรมการเรียนรู้และแบบฝึกหัด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับ
1. กิจกรรมสอดคล้องกับเนื้อหา	4.33	0.58	มาก	3
2. กิจกรรมพัฒนาความสามารถผู้อบรม	4.50	0.62	มากที่สุด	2
3. แบบฝึกหัดส่งเสริมและพัฒนาความสามารถ	4.00	0.00	มาก	4
4. จำนวนแบบฝึกหัดเหมาะสม	4.67	0.58	มากที่สุด	1
ผลเฉลี่ยรวม	4.37	0.44	มาก	

จากตารางที่ 14 พบว่า กลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีมีความพึงพอใจต่อการเข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ด้านกิจกรรมการเรียนรู้และแบบฝึกหัด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$ S.D. = 0.44) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านย่อยๆพบว่า ด้านจำนวนแบบฝึกหัดเหมาะสมมีความพึงพอใจมากที่สุดอยู่ในอันดับแรก มีค่าเฉลี่ยคือ ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.58) ลำดับที่สองคือ ด้านกิจกรรมพัฒนาความสามารถผู้อบรมมีความพึงพอใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยคือ ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.62) ลำดับที่สามคือ ด้านกิจกรรมสอดคล้องกับเนื้อหา มีความพึงพอใจมาก มีค่าเฉลี่ยคือ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.58) และด้านแบบฝึกหัดส่งเสริมและพัฒนาความสามารถมีความพึงพอใจมากเช่นกัน ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.00) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ใช้รูปแบบ One-group-pretest-posttest-design โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ก่อนและหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ กลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) แบบสัมภาษณ์เนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับนำมาใช้ในหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 2) หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับของกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 3) แบบประเมินคุณภาพของหลักสูตร 4) แบบทดสอบก่อนและหลังเข้ารับการฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และ 5) แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า

1) เนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ได้แก่ 1) การกล่าวทักทาย 2) การบอกข้อมูลส่วนตัว 3) การซื้อขาย ต่อรองราคาสินค้า 4) การบอกตัวเลข จำนวนเงิน 5) การบอกวันที่ 6) การบอกเวลา 7) การติดต่อทางโทรศัพท์ 8) การบอกตำแหน่ง สถานที่ 9) การบอกทิศทาง 10) การอธิบายลักษณะสินค้า

2) ผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารพบว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.27)

3) กลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีมีความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษที่สูงขึ้นกว่าก่อนการเข้ารับการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.1 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้

4) กลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี มีความพึงพอใจต่อการเข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.52) ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากการสอบถามความต้องการในเนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การดำเนินการจัดทำหลักสูตร การประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ การนำไปทดลองใช้ และการสอบถามความพึงพอใจหลังเข้ารับการฝึกอบรม ปรากฏผลการวิจัยซึ่งนำมาอภิปราย ดังนี้

1. เนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับหลักสูตรฝึกอบรม

ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจความต้องการในเนื้อหาของหลักสูตรที่จะพัฒนาขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นผลให้หลักสูตรฝึกอบรมตรงกับความต้องการและความจำเป็นของกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) แล้วจึงนำมาพัฒนาเป็นหลักสูตรที่ใช้ในการฝึกอบรม โดยการสัมภาษณ์ตัวแทนของชุมชน จากกลุ่มตัวอย่าง 15 คน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ตัวแทนของชุมชนเห็นว่าเนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารใน 10 อันดับแรกคือ 1. การกล่าวทักทาย 2. การบอกข้อมูลส่วนตัว 3. การซื้อขาย 4. การบอกตัวเลข จำนวนเงิน 5. การบอกวันที่ 6. การบอกเวลา 7. การติดต่อทางโทรศัพท์ 8. การบอกตำแหน่ง สถานที่ 9. การบอกทิศทาง 10. การอธิบายลักษณะสินค้า ซึ่งข้อค้นพบที่ได้คือ การที่ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจความต้องการในเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรมก่อนที่จะพัฒนาขึ้น ส่งผลให้ได้หลักสูตรฝึกอบรมที่ตรงกับความต้องการและความจำเป็นของผู้นำไปใช้คือ กลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ซึ่งการสำรวจเนื้อหา ก่อนการพัฒนาหลักสูตรมีความสำคัญยิ่ง ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมให้ความสนใจ มุ่งมั่น เนื่องจากได้พัฒนาความสามารถที่ตรงกับความต้องการและความจำเป็น สอดคล้องกับ ทศนิยม ธารพร (2558) ที่พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการโรงแรม โดยมีการสำรวจความต้องการหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการโรงแรมกับเจ้าหน้าที่ก่อน จากนั้นจึงพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการโรงแรม ซึ่งทำให้ได้หลักสูตรที่ตรงความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง และเกิดประโยชน์กับผู้นำไปใช้จริง

2. คุณภาพการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

2.1 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารพบว่า ผลการประเมินคุณภาพของการพัฒนาหลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับดี ซึ่งถ้าแยกแต่ละองค์ประกอบ (มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.00-5.00) ถือว่า หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่พัฒนาขึ้นผ่านเกณฑ์ และสามารถนำไปใช้ได้ ผู้วิจัยได้พัฒนาหลักสูตรด้วยการบูรณาการกระบวนการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของทาบบา (Taba, 1962) ที่ได้กำหนดกระบวนการพัฒนาหลักสูตรเป็นขั้นตอนคือ จะต้องวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการ และความจำเป็นของผู้เรียนเพื่อนำมากำหนดจุดมุ่งหมายโดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการมาเป็นหลักในการ

พิจารณา การคัดเลือกเนื้อหาวิชาที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความสะดวกคล่องกับ จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้เป็นสำคัญ การจัดลำดับเนื้อหาวิชาที่คัดเลือกมาโดยพิจารณาถึงความเหมาะสมที่จะให้ผู้เรียนได้รับความรู้ก่อนหรือหลังและการประเมินผล ซึ่งจะเป็นเครื่องชี้ว่า การดำเนินการพัฒนาหลักสูตรประสบความสำเร็จมากหรือน้อยเพียงใด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำหัวข้อที่สำรวจได้มาจัดลำดับของเนื้อหาในหลักสูตร ซึ่งขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมดังกล่าว เป็น ขั้นตอนที่ต้องต่อเนื่องกัน และนำทุกขั้นตอนมาวิเคราะห์ประกอบการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขตาม คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพัฒนาเป็นหลักสูตรที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด จากนั้นจึงได้นำไปทดลองใช้ฝึกอบรมกับกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีซึ่งมีสอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรม

2.2 ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่สูงขึ้น มีคะแนนการทดสอบหลังการฝึกอบรมสูงกว่าคะแนนการทดสอบก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นครั้งนี้ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจ และทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษฟัง-พูด ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้เพิ่มขึ้นจากเดิม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากองค์ประกอบของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และหลักสูตรได้ผ่านการประเมินความสอดคล้องคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร นอกจากนี้หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนั้น ตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยยึดหลักผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นศูนย์กลางในการฝึกอบรม และเน้นที่ความต้องการของผู้รับการฝึกอบรม ในการนำภาษาอังกฤษไปใช้ในการประกอบอาชีพ จึงทำให้ผู้รับการฝึกอบรมมีความรู้และทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษที่ดีขึ้น

3. การศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตร

ผลการศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ที่มีต่อการฝึกอบรมพบว่า มีความพึงพอใจต่อการเข้ารับการฝึกอบรมที่ใช้หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านวิทยากรมีความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.42$) ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากวิทยากรทั้งชาวไทยที่มีความเชี่ยวชาญในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และวิทยากรชาวต่างชาติซึ่งเป็นเจ้าของภาษาโดยตรง มีความชัดเจนในทักษะของภาษา ทั้งน้ำเสียงและกิริยา ท่าทาง การสอนที่ตรงประเด็นกับเนื้อหาในหลักสูตร ให้ความสนใจแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีกิจกรรมที่หลากหลาย ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึงทุกๆ คน รวมถึงการจัดกิจกรรมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความกล้าที่จะแสดงออก โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า วิทยากรมีความเป็นกันเอง ใส่ใจ การทำกิจกรรมในระหว่างอบรมดึงดูดใจ บรรยากาศการฝึกอบรมเต็มไปด้วยความสนุกสนาน ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ดอฟฟ์ (Doff, 1989) และวูดเวิร์ด (Woodward, 1992) ที่ว่า

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะเรียนรู้ได้ดีในบรรยากาศหรือ สิ่งแวดล้อมที่เป็นกันเอง ไม่มีข้อบังคับที่เข้มงวดจนเกินไป และไม่มีสภาพเหมือนอยู่ในห้องเรียน ส่วนความพึงพอใจในด้านอื่นๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89-4.37$) อันได้แก่ ด้านวิทยากร ด้านการดำเนินการอบรม ด้านเนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรม ด้านภาพประกอบและตัวอักษร และด้านกิจกรรมการเรียนรู้และแบบฝึกหัด สำหรับสถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรมคือ ห้องฝึกอบรม สำนักงานอุตสาหกรรม จังหวัดเพชรบุรี เป็นที่รู้จักของกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมเนื่องจากต้องมาติดต่อธุรกรรมการค้าเป็นประจำ สะดวกในการเดินทาง และขนาดของห้องไม่ใหญ่ เกินไป ด้านการวัดและประเมินผล จะมีการประเมินทักษะการสื่อสารฟังและพูดระหว่างการฝึกอบรม โดยการตอบคำถามกับวิทยากรโดยตรง หรือการจับคู่สนทนาระหว่างผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้วยกัน การประเมินความสามารถของผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากการสื่อสารฟัง-พูด

4. ข้อมูลเชิงคุณภาพ

จากข้อมูลเชิงคุณภาพที่ผู้วิจัยได้รับจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน โดยวิธีการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ถึงเนื้อหาที่เหมาะสมจะนำมาพัฒนาเป็นหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนั้น มีผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) จำนวน 4 คน ให้ข้อมูลเชิงลึกระหว่างการสัมภาษณ์ถึงเนื้อหาที่เหมาะสมในการนำมาพัฒนาเป็นหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ดังนี้ ผู้ประกอบการฯ คนที่ 1 ให้ข้อมูลว่า ต้องการให้เนื้อหาในหลักสูตรเข้าใจได้ง่าย เนื่องจากตนไม่สามารถสื่อสารได้มาก และควรแบ่งกลุ่มเล็กๆ ในการเรียนหรือทำกิจกรรม ผู้ประกอบการฯ คนที่ 2 ให้ข้อมูลว่า เขาต้องการเนื้อหาที่สามารถนำไปใช้จริงเท่านั้น มีรายละเอียดครอบคลุม และมีกิจกรรมที่สนุกสนาน ผู้สอนไม่เครียด ผู้ประกอบการฯ คนที่ 3 ให้ข้อมูลว่า ต้องการให้การฝึกอบรมเป็นไปอย่างสนุกสนาน ผู้สอนเป็นกันเอง มีกิจกรรมให้ทำ และแบ่งกลุ่มย่อยๆ ในการเรียน ผู้ประกอบการฯ คนที่ 4 ให้ข้อมูลว่า ต้องการให้เนื้อหาในหลักสูตรเป็นเนื้อหาที่ง่าย รายละเอียดไม่มาก ผู้สอนที่เป็นกันเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า กลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันคือ ต้องการเนื้อหาที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ เนื้อหาเหมาะสมกับภูมิความรู้เดิมที่มีอยู่ และการมีการจัดการฝึกอบรมในบรรยากาศที่เป็นกันเองระหว่างวิทยากรและผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีกิจกรรมที่สนุกสนาน และแบ่งเป็นกลุ่มย่อยๆ เพื่อทำกิจกรรมได้อย่างไม่เขินอายนัก

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่าหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษได้ ดังนั้นในชุมชนอื่นๆ ที่เป็นกลุ่มค้าขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หรือการค้าขายสินค้าอื่นๆ ควรนำหลักสูตรไปใช้ ทั้งนี้ควรศึกษารายละเอียดของหลักสูตรเพื่อให้เกิดความเข้าใจและอาจนำไปปรับใช้กับสาขาอาชีพอื่นๆ เพื่อขยายผลในวงกว้างยิ่งขึ้น

2. หลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเป็นหลักสูตรระยะสั้นใช้เวลาฝึกอบรม 5 วัน ดังนั้นจึงควรระมัดระวังเรื่องเวลาในการปฏิบัติแต่ละกิจกรรมให้เป็นไปตามกำหนดการ หรืออาจขยายเวลาฝึกอบรมเป็น 7 วัน เพื่อให้มีเวลาทำกิจกรรม และได้ประโยชน์ต่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมมากยิ่งขึ้น

3. วิทยากรฝึกอบรมภาษาอังกฤษหรือชาวต่างชาติเจ้าของภาษาที่มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษควรเน้นการเรียนรู้ในบรรยากาศที่ผ่อนคลายและสนุกสนานและควรสามารถกระตุ้นให้ผู้เข้าอบรมมีส่วนร่วมในกิจกรรม

4. ในการดำเนินการจัดฝึกอบรม ควรจัดวิทยากรที่มีความสามารถหรือมีความเชี่ยวชาญในภาษาอังกฤษและมีบุคลิกภาพที่น่าสนใจ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการทักษะเพื่อการสื่อสาร 4 ทักษะ คือ ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน สำหรับผู้ประกอบการค้าขายสินค้ากับชาวต่างชาติ

2. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาในเชิงเปรียบเทียบระหว่างผู้ประกอบการที่ผ่านการฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารกับผู้ประกอบการที่ไม่ได้ผ่านการฝึกอบรม และศึกษาการนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพจริง

3. ควรมีการวิจัยติดตามประเมินผลสมรรถนะของกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ผู้รับการฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เพื่อให้มีการปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

4. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพการฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เพื่อเป็นการพัฒนาการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กิตติมา ปรีดีติลล. (2529). **ทฤษฎีองค์การ**. กรุงเทพมหานคร. ธนะการพิมพ์.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ**. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ (2537). **การฝึกอบรม**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิตติพร ไชยรินคา. (2549). **การใช้กิจกรรมที่เน้นกลวิธีทางการสื่อสารเพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการฟังพูดภาษาอังกฤษและความวิตกกังวลของนักเรียนระดับกำลังพัฒนา**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). **การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เฉลิมพล สวัสดิ์พงษ์ (2551). **การพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. ปรินญาการศึกษา กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชนิตสิริ ศุภมลิ. (2545). **การพัฒนาความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษและความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาโดยใช้กิจกรรมกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์**. วิทยานิพนธ์: ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชัยวัฒน์ จิวพานิชย์ และ ชัยวัฒน์ วารี. (2554). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการสร้างบทเรียนออนไลน์ โดยใช้ LMS Moodle เพื่อการเตรียมความพร้อมในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา**. กรุงเทพฯ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
- ชูชัย สมितिไกร. (2540). **การฝึกอบรมบุคลากรในองค์การ**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูชัย สมितिไกร.(2548). **การฝึกอบรมบุคลากรในองค์การ**. พิมพ์ครั้งที่9. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาลินี เกสรพิกุล. (2555). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูภาษาไทยด้านการสอนคิด วิเคราะห์**. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยศรีปทุม. บทความวิจัย (1): 201-207
- ดวงเดือน แสงชัย. (2533). **การสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: โอ เอส พริ้นติ้งเฮ้าส์
- ดรุณี คำมูล. (2552). **การศึกษาศาสนาความสามารถด้านการฟัง-การพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง**. การศึกษาอิสระ ปรินญา มหบัณฑิตสาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- เตือนใจ เฉลิมกิจ. (2545). การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ โดยใช้หลักการใช้สมองเป็นฐานตามหลักการของอิริค เจนเซน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทัศนีย์ ธารพร. (2558). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการโรงแรมโดยใช้รูปแบบการสอนแบบเน้นภาระงานเพื่อส่งเสริมทักษะในการสื่อสาร. วิทยานิพนธ์. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อึ้ง บัวศรี. (2531). ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและพัฒนา. กรุงเทพฯ: ธนัชการพิมพ์.
- อึ้ง บัวศรี. (2542). ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและพัฒนา (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- นิคม ชมพูหลง. (2542). การสร้างและพัฒนาหลักสูตรโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ (ฉบับปรับปรุง). มหาสารคาม: สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม.
- น้อย ศิริโชติ. (2520). เทคนิคการฝึกอบรม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- นโยบายรัฐบาล ประจำปีงบประมาณ. (2558). รายงานผลการดำเนินงานของรัฐบาล. การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ. (12 กันยายน 2557-12 กันยายน 2558)
- บรรพต สุวรรณประเสริฐ. (2544). การพัฒนาหลักสูตรโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. เชียงใหม่: เชียงใหม่แสงศิลป์.
- บำรุง โตรัตน์. (2534). การออกแบบงานวิจัยสาขาภาษาศาสตร์ประยุกต์. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร
- บัญชา อึ้งสกุล. (2545). การพัฒนาระบบการเรียนรู้อังกฤษ: หลักการทักษะและการปฏิบัติการ.” วารสารวิชาการ 5,7 (กรกฎาคม 2545) : 52-66.
- ปานตา ใช้เทียมวงศ์. (2541). เทคนิคและวิธีการสอนในระดับประถมศึกษา . กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริม กรุงเทพฯ.
- ประเทือง ใจหาญ. (2546). การเปรียบเทียบความสามารถด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้และไม่ใช้กิจกรรมการละคร. วิทยานิพนธ์ภาควิชาหลักสูตรและวิธีการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปราโมทย์ จันทรเรือง. (2552). การพัฒนาหลักสูตร. ลพบุรี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ปรัชญา แยมน์มนวล. (2548). การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ในอำเภอหัวหินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียน มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ปวิษฐา เนียมคำ (2558) การพัฒนาหลักสูตรมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม หนึ่งใหญ่วัดสว่าง
 อารมณกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์. ครุศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
- เพ็ญจันทร์ สังข์แก้ว. (2544). การบริหารการฝึกอบรม. เพชรบูรณ์ : คณะวิทยาการจัดการ
 สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์.
- พรสวรรค์ สีป้อ. (2550) “สุดยอดวิธีสอนภาษาอังกฤษไปสู่การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่”
 กรุงเทพฯ. อักษรเจริญทัศน์ พิมพ์ครั้งที่ 1.
- พรพิมล รียายและธนากร ชำศรี. (2555). การพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของ นักศึกษา
 ชั้นปีที่ 1 โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัย นอร์ท-
 เชียงใหม่.
- พันธ์ทอง คำบุศย์. (2544). การพัฒนาหลักสูตรทางด้านสิ่งแวดล้อมในการอบรมผู้นำเยาวชน
 สาธารณะสุขในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดสุโขทัย. การ
 ค้นคว้าแบบอิสระ ปรัญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภิญโญ สาร. (2537). การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- มณฑิชา ชนะสิทธิ์. (2539). การศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของ โรงเรียน
 ประถมศึกษาในโครงการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยภูมิปัญญาท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์. ครุศาสตร
 มหาบัณฑิต ภาควิชาการ ประถมศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุดา รักไทย. (2542). คนฉลาดฟัง. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เอ็กซ์เปอร์เน็ท
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.
- ละเอียด จุฑานันท์. (2543). แนวการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ: สถาบัน
 พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- ฤทัยรัตน์ ปานจรินทร์. (2555). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับ
 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนถาวรานุกูล จังหวัดสมุทรสงคราม. บัณฑิตวิทยาลัย
 : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิชัย ดิสสระ. (2553). การพัฒนาหลักสูตรและการสอน. (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
 จัดพิมพ์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2547). พัฒนาหลักสูตรและการสอน: มติใหม่. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วิไลพร ธนสุวรรณ. (2530). เทคนิคการสอนภาษาอังกฤษ. ภาควิชามัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. (2542). การพัฒนาหลักสูตรสถานต่อที่ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: เซนเตอร์
 ดิสคัฟเวอร์รี่.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการสอน : ภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ศุภากาญจน์ เลิศหัตถิรัตน์. (2545). ทศนคติของมัคคุเทศก์ ภาคเหนือต่อการอบรมเพิ่มพูน
 ความรู้สำหรับมัคคุเทศก์ หลักสูตร 1. การค้นคว้าแบบอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ศิธร แสงธนูและคิด พงศทัต. (2514). **คู่มือครูภาษาอังกฤษภาคทฤษฎีและปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : ประสานมิตร.
- ศักรินทร์ ชนประชา. (2550). **การพัฒนาหลักสูตรรื้อกรอบการศึกษาจากระบบสำหรับครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน** ล้งกััดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2. ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศศิธร ธัญลักษณ์นันท์. (2542). **ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น**. กรุงเทพฯ: เอิร์ดเวฟเอ็ดดูเคชั่น.
- สงัด อุทรานันท์. (2532). **พื้นฐานและหลักการพัฒนหลักสูตร**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร : มิตรสยาม.
- สถาบันภาษาอังกฤษ อิงลิชเอ็กซ์เพรส. (2555). **การใช้ภาษาอังกฤษกับอนาคตไทยในอาเซียน**. สืบค้นวันที่ 11 สิงหาคม 2558. แหล่งที่มา <http://www.englishexpress.ac.th>
- สุภัทรา อักษรานุเคราะห์. (2539). **การใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสารกับการสอนภาษาอังกฤษ**. ในแนวคิดและเทคนิควิธีการสอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
- สุมิตร คุณานุกร. (2532). **หลักสูตรและการสอน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- สมชาย เรืองมณีชีवाल. (2550). **การพัฒนาชุดอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเรื่องแนวทางการผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดี**. ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมาพันธ์ความร่วมมือและพัฒนาเศรษฐกิจการค้าเอเชียอาคเนย์ เอเชียใต้ มณฑลยูนนาน. (2556). **งานเทศกาลไทย ณ นครคุนหมิง ปี 2556**. สืบค้นวันที่ 12 กรกฎาคม 2558. แหล่งที่มา <http://www.thai-aec.com/543>
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). **แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตรยุคปฏิรูปการศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ: The Knowledge Center.
- สายสอางค์ แก้วเกษตรกรณ์. (2535). **สูตรสำเร็จการเป็นวิทยากร**. กรุงเทพฯ: สวัสดิการสำนักงาน ก.พ.
- สุพิน บุญช่วงศ์. (2530). **หลักการสอน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แสงสุทธิการพิมพ์.
- สุภาพร พิศาลบุตร และยงยุทธ เกษสาคร. (2544). **การพัฒนาบุคคลและการฝึกอบรม**. พิมพ์ครั้งที่9. กรุงเทพฯ : วิ.เจ. พรินติ้ง.
- สุนิตา โฆษิตชัยวัฒน์. (2556). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมค่ายภาษาอังกฤษเพื่อเสริมสร้างทักษะ**. ศิลปากร
- อุทัย หิรัญโต. (2523). **การปกครองท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- อุทัยพรรณ สุดใจ. (2549). **ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการให้บริการขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย จังหวัดชลบุรี**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์. (2537). **การวิจัยเทคโนโลยีการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- อัฐพร มาษา. (2543). **ความพึงพอใจในงานของตำรวจสายตรวจจราจรจักรยานยนต์ในสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธร จังหวัดปทุมธานี**. วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- เอกรินทร์ สี่มหาศาล. (2546). **กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แนวคิดสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: บุคพอยท์.
- อโณทัย พลเยี่ยม เพชรแสง ศิวพร ไส้โต และ วราภรณ์ ภูศิริภิญโญ. (2558). **การพัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรมการจัดค่ายภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู**. วิทยานิพนธ์. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ
- อัญญา วงศ์โสธร. (2538). **แนวทางการสร้างข้อสอบภาษา**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- องค์ความรู้ประชาคมอาเซียน. (2555). **พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษสู่อาเซียนเพิ่มโอกาสสร้างงาน**. สืบค้น วันที่ 13 กรกฎาคม 2558. แหล่งที่มา <http://www.thai-aec.com/543>
- อิราวัฒน์ ชมระกา และคณะ. (2550). **รูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายการตลาดผลิตภัณฑ์ ชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพการแข่งขันเชิงพาณิชย์**. เขตจังหวัดอุดรดิษฐ์.
- อรรณพ อุบลแย้ม. (2542). **ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อวยพร พานิช และคณะ. (2543). **ภาษาและหลักการเขียนเพื่อการสื่อสาร**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภัทรา อักษรานุเคราะห์. (2532). **การสอนทักษะทางภาษาและวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- A.H. Maslow. (1943). **A Theory of Human Motivation**. Bakersfield: McGraw – Hill.
- Bishop, George. (1985). **Curriculum Development**. A Textbook for Students Macmillan Publishers Ltd. London.
- Brown, Gillian, and George Yule. (1983). **“Teaching listening comprehension” Teaching the Spoken Language**. Cambridge: Cambridge University Press
- Byrne, Donn. (1987). **Teaching Oral English**. New York: Longman.
- Campbell, A. (1976). Subjective Measures of Well-being. **American Psychologist**, 31, 117-124.
- Cohen, A. D. (1994). **Assessing Language Ability in the Classroom**. 2nd ed. Boston: Heinle and Heinle
- Doff, Adrian. (1989). **Teach English: A Training Course for Teacher**. Singapore: Longman.
- Finocchiaro & Brumfit. (1989). **The Functional-Notional Approach: From Theory to Practice**. New York: Oxford University Press
- Frey, K. B. (2011). **Developing a Model Curriculum in Surgical Technology**. Accessed 26 December 2012. Available from http://www.ast.org/pdf/CurrPlan_Dev.pdf.
- Good, Carter V. (1973). **Dictionary of Education**. New York: McGraw-Hill Book.

- Kalivoda, T.B. (1980). **Learning to Listen – what can be done**. English Teaching Forum 28 : 2 – 7
- Littlewood, William. (1990). **Communicative Language Teaching**. London : Cambridge University Press
- Nation, Paul. (1985). Listening Techniques for a Comprehension Approach to Language Learning. **English Teaching**. Forum 23: 17 – 19.
- Nicholls A, & Nicholl H. (1972). **Development Curriculum**. London: Allen & Unwin of Reading.
- Marrow, K. (1981). **Principle of Communication Methodology**. In **Communicative in the classroom**. 59-66.E.
- Morse, N. C. (1953). **Satisfactions in the White Collar Job**. Michigan: University of Michigan.
- Ornstein, A. C., and Hunkins, F. P. (1993). **Curriculum Foundations Principles and Issues**. Boston: Allynand Bacon
- Risser, N.L. (1975). Development of an instrument to measure patient satisfaction with nurses and nursing care in primary care settings. **Nursing Research**, 24(1), 45-51.
- Rivers, Wilga M., and Mary S. Temperley. (1980) . Hearing and Comprehending. **English Teaching**, Forum 8: 16-19.
- Saylor, J. Galen & Alexander, William M. (1974). **Planning Curriculum for Schools**. New York : HoltRinehart and Winston
- Scott, J.C., Green, D.J., & Rosewarne, D.D. (2001). English-language accent preferences from within the British business community. **Implications for business educators and trainers**. Journal of Business and Training Education. (10) 53-69.
- Skinner, B.F. (1971). **Beyond Freedom and Dignity**. Toronto: A Bantam Vintage Book.
- Sowell, Evelyn J. (1996). **Curriculum An Integrative Introduction**. New Jersey: Prentice-Hall.
- Taba, H. (1962). **Curriculum Development: Theory and Practice**. New York: Harcourt Brace & World
- Tiffin, J., & McCormick, E. J. (1965). **Industrial Psychology**. New Jersey: Prentice Hall.
- Tyler Ralph W (1949). **Basic Principia of Curriculum and Instruction** . Chicago : the University of Chicago press.
- Valette, Rebecca M. (1977). **Modern language testing, a handbook 1**. New York Harcourt,Brace.
- Wallerstein, H.A. (1971). **Dictionary of Psychology**. New York: Penguin Books.

- White, Head. (1967). Web-Based Information and the Traditional Classroom: Similarities and Difference.” In Badrul H. Khan. **Web-based Instruction**. Englewood Cliffs Mach. 1-41.
- Widdowson, H.G. (1989). Knowledge of language and ability for use. **Applied Linguistics**, Forum 10(2), 128-137.
- Wolman, B. B. (1973). **Dictionary of Behavioral Science**. London: Litton Educational.
- Woodward, Tessa. (1992). **Ways of Training: Recipes for Teacher Training**. Singapore: Longman.
- Yamane, Taro. (1967). **Statistics, An Introductory Analysis**. 2nd Ed. New York: Harper and Row.
- Yanus, Noor Azlizna. (1985). **Preparing and Using Aids for English Language Teaching**. Kuala Lumpur : Oxford University Press

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สิริเพ็ญ เอมละออง	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ระดับ 8
สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ระดับ 8
สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร นครปฐม
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุมิตรา ตำนพานิชย์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ระดับ 8
สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ที่ ศธ

สถาบันวิจัยและส่งเสริม
ศิลปวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
๗๖๐๐๐

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผศ.ดร. สุมิตรา ด้านพาณิชย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. โครงร่างงานวิจัยบทที่ ๑	จำนวน ๑ ฉบับ
	๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางสาวปิ่นปิ่นท์ ลีลาอัมพรสิน อาจารย์สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ได้รับอนุมัติให้ทำการวิจัย ในหัวข้อเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี” ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐

ในการนี้ สถาบันวิจัยและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังแนบมาพร้อมนี้ สถาบันวิจัยและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์แสนประเสริฐ ปานเนียม)

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

สถาบันวิจัยและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

โทรศัพท์ ๐ ๓๒๔๙ ๓๒๗๗

ที่ ศธ

สถาบันวิจัยและส่งเสริม
ศิลปวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
๗๖๐๐๐

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผศ.ดร. ชนสิทธิ์ สิทธิสุนทร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างงานวิจัยบทที่ ๑ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางสาวปิ่นปิ่นท์ สีลาอัมพรสิน อาจารย์สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ได้รับอนุมัติให้ทำการวิจัย ในหัวข้อเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี” ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐

ในการนี้ สถาบันวิจัยและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังแนบมาพร้อมนี้ สถาบันวิจัยและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์แสนประเสริฐ ปานเนียม)

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

สถาบันวิจัยและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

โทรศัพท์ ๐ ๓๒๔๙ ๓๒๗๗

ที่ ศธ

สถาบันวิจัยและส่งเสริม
ศิลปวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
๗๖๐๐๐

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผศ.ศิริเพ็ญ เอมละออง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างงานวิจัยบทที่ ๑ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางสาวปิ่นปิ่นท์ สีสอัมพรสิน อาจารย์สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ได้รับอนุมัติให้ทำการวิจัย ในหัวข้อเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี” ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐

ในการนี้ สถาบันวิจัยและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังแนบมาพร้อมนี้ สถาบันวิจัยและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์แสนประเสริฐ ปานเนียม)

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

สถาบันวิจัยและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

โทรศัพท์ ๐ ๓๒๔๙ ๓๒๗๗

ภาคผนวก ค
แบบสัมภาษณ์เนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

แบบสอบถามเนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

โครงการวิจัยเรื่อง
การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับกลุ่มผู้ประกอบการ
ขาย
สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ผู้วิจัยชี้แจง ขอความกรุณาท่านในฐานะที่ได้รับการสุ่มมาเป็นอย่างดี ตอบคำถามตามความเป็นจริง
เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพื่อพัฒนาความสามารถใน
การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของท่านในการประกอบอาชีพ

เลขที่ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ () 1. ชาย 2. หญิง
2. อายุ () 1. อายุระหว่าง 15-30
() 2. อายุระหว่าง 31-40
() 3. อายุระหว่าง 41-50
() 4. อายุระหว่าง 51-60
3. ประเภทของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ที่ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำหน่าย
() 1. อาหาร () 2. เครื่องดื่ม () 3. เครื่องใช้ เครื่องเรือน
() 4. ผ้า เครื่องแต่งกาย () 5. สมุนไพร

ตอนที่ 2 หัวข้อในภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ต้องการพัฒนา

ผู้วิจัยชี้แจง ท่านคิดว่าหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารควรมีหัวข้อใดบ้าง โดย
เลือกเรียงลำดับจากหัวข้อที่ต้องการเข้ารับการพัฒนามากที่สุดไปยังน้อยสุดตามลำดับ

- ☐ 1. การกล่าวทักทาย
☐ 2. การให้ข้อมูลส่วนตัว

- ☐ 3. การบอกตัวเลข จำนวนเงิน
- ☐ 4. การซื้อขาย ต่อรองราคาสินค้า
- ☐ 5. การแสดงความรู้สึก
- ☐ 6. การเสนอให้ความช่วยเหลือ
- ☐ 7. การติดต่อทางโทรศัพท์
- ☐ 8. การอธิบายลักษณะสินค้า
- ☐ 9. การบอกตำแหน่ง สถานที่
- ☐ 10. การบอกทิศทาง
- ☐ 11. การพูดขอเรื่อง
- ☐ 12. การให้คำแนะนำ
- ☐ 13. การบอกเวลา
- ☐ 14. การบอกวันที่
- ☐ 15. การบรรยายเกี่ยวกับบุคคล

หัวข้ออื่นๆที่ท่านคิดว่าควรได้รับการพัฒนา และจัดอยู่ในหลักสูตรฝึกอบรมกรใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

นางสาวปิ่นปิ่นท์ สีสำพรสิน
ผู้สัมภาษณ์/ผู้วิจัย

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการอบรมโดยใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อ
การสื่อสาร

แบบสอบถามความพึงพอใจหลังการฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

โครงการวิจัยเรื่อง

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับกลุ่มผู้ประกอบการ
ขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

คำชี้แจง ขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามความพึงพอใจหลังการฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามความจริง โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับระดับความพึงพอใจของท่าน

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านวิทยากร					
1.1 วิทยากรมีความรู้ความสามารถในเนื้อหาที่อบรม					
1.2 วิทยากรสามารถถ่ายทอดเนื้อหาได้ตามระยะเวลา					
1.3 วิทยากรสามารถถ่ายทอดเนื้อหาที่น่าสนใจ					
2. ด้านการดำเนินการอบรม					
2.1 สถานที่อบรมมีความเหมาะสม					
2.2 ระยะเวลาที่ใช้ในการอบรมมีความเหมาะสม					
3. ด้านเนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรม					
3.1 ตรงตามจุดประสงค์การอบรม					
3.2 ถูกต้อง สมบูรณ์					

3.3 มีการลำดับเนื้อหาจากง่ายไป หายาก					
3.4 มีความเหมาะสมกับความรู้ ของผู้เข้าอบรม					
3.5 เนื้อหามีความสอดคล้องกับ ระยะเวลาการอบรม					
4. ด้านภาพประกอบและตัวอักษร					
4.1 ภาพประกอบเชื่อมโยงกับ เนื้อหา					
4.2 ภาพประกอบช่วยส่งเสริม ความเข้าใจในเนื้อหา					
4.3 ขนาดตัวอักษรเหมาะสม					
5. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้และ แบบฝึกหัด					
5.1 กิจกรรมสอดคล้องกับเนื้อหา					
5.2 กิจกรรมพัฒนาความสามารถ ผู้อบรม					
5.3 แบบฝึกหัดส่งเสริมและ พัฒนาความสามารถ					
5.4 จำนวนแบบฝึกหัดเหมาะสม					

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

ภาคผนวก จ
แบบประเมินคุณภาพของหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสาร

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้เป็นแบบประเมินคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับกลุ่มผู้ประกอบการสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี สำหรับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อใช้ในการประเมินหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น ขอความกรุณาท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ได้พิจารณาความเหมาะสมของหลักสูตร

2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งมี 5 ระดับ มีความหมายดังต่อไปนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตร

ลำดับ ที่	รายการความคิดเห็น	ระดับคุณภาพ/ระดับ ความคิดเห็น				
1	บทนำ					
	1.1 มีเนื้อหาสาระและเหตุผลในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม					
	1.2 ใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์					
2	หลักการ					
	2.1 มีการแสดงถึงความเป็นมาและความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม					
	2.2 มีความชัดเจนและเหมาะสม					
3	จุดมุ่งหมายของหลักสูตร					
	3.1 คำนึงถึงประโยชน์ของผู้รับการอบรม					
	3.2 มุ่งพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร					
4	เนื้อหาในการฝึกอบรม					
	4.1 กำหนดเนื้อหาได้ครอบคลุมวัตถุประสงค์					
	4.2 กำหนดเนื้อหาได้เหมาะสมกับระยะเวลาการฝึกอบรมเหมาะสม					
	4.3 กำหนดเนื้อหาได้เหมาะสมกับภูมิความรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม					
5	คำอธิบายหลักสูตร					
	5.1 ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
	5.2 มีความถูกต้องและชัดเจน					
6	จุดประสงค์การอบรม					
	6.1 จุดประสงค์ในการอบรมเหมาะสม					
	6.2 กำหนดจุดประสงค์การพัฒนาฝึกอบรมชัดเจน					
7	กิจกรรมระหว่างการอบรม					
	7.1 กิจกรรมช่วยพัฒนาความสามารถในสื่อสารภาษาอังกฤษ					
	7.2 กิจกรรมกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาความสามารถในสื่อสารภาษาอังกฤษ					
	7.3 ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมเหมาะสม					
	7.4 กิจกรรมมีความหลากหลาย					
	7.5 กิจกรรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การอบรม					

8	การวัดและประเมินผล					
	8.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
	8.2 สอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตร					
	8.3 เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน					

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะรายหัวข้อเพื่อการปรับปรุง (โปรดระบุข้อเสนอแนะต่างๆที่ท่านพบในแต่ละหัวข้อ)

2.1 หัวข้อที่ 1 การกล่าวทักทาย

2.2 หัวข้อที่ 2 การให้ข้อมูลส่วนตัว

2.3 หัวข้อที่ 3 การบอกตัวเลข จำนวนเงิน

2.4 หัวข้อที่ 4 การซื้อขาย ต่อรองราคาสินค้า

2.5 หัวข้อที่ 5 การติดต่อทางโทรศัพท์

2.6 หัวข้อที่ 6 การอธิบายลักษณะสินค้า

2.7 หัวข้อที่ 7 การบอกตำแหน่ง สถานที่

2.8 หัวข้อที่ 8 การบอกทิศทาง

2.9 หัวข้อที่ 9 การบอกเวลา

2.10 หัวข้อที่ 10 การบอกวันที่

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในภาพรวม

ลงชื่อ
(.....)
ผู้เชี่ยวชาญ

ภาคผนวก จ
หลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล

นางสาวปิ่นปิ่นท์ ลีลาอัมพรสิน

วัน เดือน ปีเกิด

17 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2528

ที่อยู่ปัจจุบัน

23/215 ม.1 ตำบลโพไร่หวาน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
76000

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2549

ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (แขนงธุรกิจการบิน)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

พ.ศ. 2555

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ)

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2549

สายการบิน Air Newzealand ตำแหน่ง เลขานุการผู้บริหาร

พ.ศ. 2550- ปัจจุบัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี พนักงานมหาวิทยาลัย (สาย
วิชาการ)